

แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

โดย

นายไตรยฤทธิ์ เตมหิวงค์
รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 61
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2561–2562

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสร้างความมั่นคง เพื่อการดำรงชีวิตของแรงงานนอกระบบ” ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา ของนางโสภา เกียรตินิรชา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
ลักษณะวิชายุทธศาสตร์

ผู้วิจัย นายไตรยฤทธิ์ เตมหิวงศ์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

สภาพการณ์ปัจจุบันและอนาคตเป็นโลกยุคดิจิทัลมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อพลวัตทั้งมิติทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองทำให้สังคมและชุมชนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน รวมทั้งก่อให้เกิดวิวัฒนาการอาชญากรรมที่มีหลากหลายรูปแบบ มีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเอื้อต่อการกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นเครือข่ายองค์กรอาชญากรรมทั้งภายในประเทศและข้ามชาติ ง่ายต่อการติดต่อประสานงานระหว่างผู้เข้าร่วมกระทำความผิดผ่านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้อย่างสะดวกและเป็นจำนวนครั้งละมากๆเอื้อต่อการบงการของผู้มีอิทธิพลหรืออาจมีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศอยู่เบื้องหลัง โดยการสืบสวนสอบสวนเข้าถึงตัวหรือพิสูจน์ทราบได้ยาก ทั้งยังมีการขยายตัวของจำนวนผู้เสียหายและมูลค่าความเสียหายปริมาณมากมายมหาศาลในเวลาอันรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือการค้าระหว่างประเทศอย่างใหญ่หลวงลักษณะการกระทำความผิดที่กล่าวมานี้เป็นลักษณะของคดีพิเศษ ซึ่งเป็นภารกิจโดยตรงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพียงแต่บทบาทที่ชัดเจนในอนาคตที่จะรับมือและจัดการกับอาชญากรรมพิเศษที่เกิดขึ้นทั้งในบริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ทันตั้งตัว (Disrupt) ซึ่งเกิดจากพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดนั้น ให้สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนและประเทศในการอำนวยความยุติธรรมควรเป็นเช่นไร ทั้งนี้โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาประเทศ การศึกษานี้ได้ศึกษาหาข้อมูลของกรมสอบสวนคดีพิเศษในอดีตและปัจจุบัน และใช้วิธีวิจัยเชิงอนาคตการณ์ (Future research) จนได้ข้อเสนอเป็นแนวทางการกำหนดบทบาทกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษในอนาคต เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

Abstract

Title : Department of Special Investigation's Policy Approach regarding Thailand 20-Year National Strategy

Field : Strategy

Name : Mr.Triyarith Temahivong   **Course** NDC Class 61

Today's world is globalized and digitalized. Technology and innovation has affected a societal, economic, and political dimension. Fast and convenient telecommunication is leading to difficulty in controlling serious and complex crime. Crime is more sophisticated and effortlessly led to a transnational organized crime. Influential people or high-level administrative official sometimes become principle or culprit. Additionally, crime causes serious harm to people's life and severs damage to property. It harms peace, weakens security and national economic stability. These crimes, considered as special case, demand new and innovated form of response. The Department of Special Investigation, publicly known as DSI, is responsible to prevent, suppress, and investigate crimes, and to fairly proceed with special cases. In this globalized era, challenge for the DSI is to define its policy to properly enforce law and bring justice to Thai people. The author then conveys "Thailand 20-Year National Strategy" in here, in order to promote best practices that come along with the national development plan. Furthermore, the author applies in this report the future research method, gathering information of the DSI in the past and present, to perfectly propose to the department the policy approach.

คำนำ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 61 ประจำปีการศึกษา 2561 ในหัวข้อ “แนวทางการกำหนดบทบาท ของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากรม สบสวนคดีพิเศษในมิติด้านต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในอนาคตที่จะมีลักษณะของการใช้ เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการ ก่ออาชญากรรมมีลักษณะที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรมหรือ อาชญากรรมข้ามชาติที่มีเครือข่ายในหลายประเทศมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้การติดต่อสื่อสารของสังคมโลกมีลักษณะที่แคบลง มีการปกปิดการทำความผิดเพื่อหลบเลี่ยง การจับกุม ทำให้การสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น

งานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เป็นการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรของกรม สบสวนคดีพิเศษที่จะรองรับการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนสอบสวนปราบปรามอาชญากรรมที่เป็น คดีพิเศษที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในอนาคต เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผลการวิจัย ทำให้สามารถทราบถึงปัญหาและข้อขัดข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ โดยผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดบทบาทในการพัฒนา บุคลากรด้านต่างๆ และการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ ในอนาคต เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ 20 ปี

ผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในการกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนางานในอนาคต เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย ในประการสุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สุขเกษม อาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทุกท่าน และเพื่อน นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 61 ที่ได้ให้คำแนะนำและแสดงความคิดเห็น ในการจัดทำงานวิจัยให้สำเร็จ สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

(นายไตรยฤทธิ์ เตมทิววงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ พลโท ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์กัณฑ์ สุขเกษม ผู้ให้คำชี้แนะในการทำวิจัย พลตรี สงคราม ขุนทอง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย กระทั่งงานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์เป็นประโยชน์ในการอ้างอิงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้งานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ ได้รับข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ไม่ได้ หากไม่ได้รับความกรุณาจาก พันตำรวจเอก ไพสิฐ วงศ์เมือง อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในการอนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และจัดการประชุมกับผู้ปฏิบัติงาน ขอขอบคุณรองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้เข้าทำการเก็บข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพ ได้รับข้อมูลที่มาจากการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษในอดีตที่ผ่านมา และแนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษในอนาคตอย่างรอบด้าน

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านอาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทุกท่าน และเพื่อนๆ นักศึกษา วปอ. 61 ที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนถกเถียงงานวิจัยฉบับนี้

และสุดท้ายที่สำคัญอย่างยิ่ง ขอขอบคุณการสนับสนุนและกำลังใจจากครอบครัว และทีมงานจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่เป็นแรงผลักดันให้งานการทำวิจัยส่วนบุคคลนี้มีความราบรื่น และสำเร็จบริบูรณ์

หากงานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบราชการในกระบวนการยุติธรรม ผู้วิจัยขออุทิศความดีในครั้งนี ให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

(นายไตรยฤทธิ์ เตมหิวงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	13
ขอบเขตของการวิจัย	14
วิธีดำเนินการวิจัย	14
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	15
คำจำกัดความ	15
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
ความนำ	17
การทบทวนวรรณกรรมว่าด้วยระเบียบวิธีการวิจัย	17
กรอบแนวคิดของการวิจัย	46
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	47
ความนำ	47
ประชากรเป้าหมาย	47
แนวทางการวิจัย	47
วิธีดำเนินการวิจัย	48
บทที่ 4 แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	
ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	50
ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา	
ในการปฏิบัติงานของตนในอนาคตข้างหน้า	50
แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้	59

บทบาทกรมสอบสวนคดีพิเศษในอนาคต	59
ปัญหาอุปสรรค/โอกาสในการพัฒนากรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	75
สรุป	75
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	85
ประวัติย่อผู้วิจัย	105

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	ความแตกต่างระหว่างการวิจัยร่วมสมัยและการวิจัยอนาคตการณ์	18
3-1	แบบสอบถามรอบแรก	49
4-1	ประเด็นความคิดเห็นในการพัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวน ที่มีประสิทธิภาพ	51
4-2	ประเด็นความคิดเห็นในการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความเป็นมืออาชีพ	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกาภิวัตน์จากสถานการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการพัฒนา
ด้านเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมการเมืองวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนถึง
การก่ออาชญากรรมซึ่งพัฒนาจากการใช้ความรุนแรง เป็นอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายทาง
เศรษฐกิจที่มีมูลค่ามหาศาล ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก การใช้เทคโนโลยีคุณภาพสูง
และช่องว่างของกฎหมายปิดบังความผิดของตน มีอิทธิพลและเครือข่ายองค์กรโยงโยทั้งภายในและ
ภายนอกประเทศ ทำให้ยากต่อการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีอาญาที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ระบบ
การสืบสวนสอบสวนที่ใช้วิธีการตามกฎหมายทั่วไปไม่อาจก้าวตามทันความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
อย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นพิเศษ เพื่อให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลงของสังคมรัฐบาลจึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน
คดีอาญาที่มีลักษณะยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งกระทำลงโดยองค์กรอาชญากรรมหรือที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ
กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงได้จัดตั้งขึ้นโดยอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545
ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “DEPARTMENT
OF SPECIAL INVESTIGATION” มีชื่อย่อว่า “DSI” ซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ
พัฒนารูปแบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพเป็นองค์กรหนึ่งซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการปฏิรูประบบราชการ
ทำให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับความเป็นธรรมและประโยชน์สูงสุด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่ามีเอกสาร
ที่ประกอบด้วยประเด็นสำคัญมากมาย ดังเช่น 1. การดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรมที่มีนโยบาย
ที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ 2. แผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและประกาศของคณะรักษาความ
สงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ 3. กรมสอบสวนคดีพิเศษในบริบทปัจจุบัน
4. ภารกิจหลักของกรมและแนวโน้มต่าง ๆ ที่สร้างปัญหาให้การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดี
พิเศษ 5. นโยบายการดำเนินงานของผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษ 6. ดำเนินการของกระทรวง
ยุติธรรมปฏิรูประบบกระบวนการยุติธรรมและระบบราชการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 254 และ 7. การจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยมุ่งให้ DSI เป็นศูนย์กลาง
ของระบบการป้องกันและปราบปรามและมีอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ซึ่งการดำเนินคดีพิเศษจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสืบสวนและสอบสวน รวมทั้งมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ด้านต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเพื่อให้การป้องกันและปราบปราม การหาความผิดดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงยุติธรรมจึงได้กำหนดให้ 1. มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ และ 2. วิธีการที่อำนวยความสะดวกสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ/ ที่จะทำให้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นการเฉพาะเพื่ออำนวยความสะดวกตามอำนาจหน้าที่ของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

แนวโน้มต่าง ๆ ที่สร้างปัญหาให้กับการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษและที่มีผลต่อการปราบปรามปัญหาอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ

ในช่วงที่ผ่านมากรมสอบสวนคดีพิเศษมุ่งมั่นทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นหน่วยงานตรวจสอบ และถ่วงดุลการทำงานของหน่วยงานราชการอื่นโดยรวมทั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้วยกัน และเป็นหน่วยงานที่ดูแลความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหาโดยให้ความสำคัญกับการ รวบรวมพยานหลักฐานอย่างครบถ้วนใช้วิธีการที่ชอบธรรมและโปร่งใสเพื่อค้นหาความจริงและพิสูจน์ ความผิดอย่างชัดเจนและเป็นหน่วยงานที่ทำงานโดยยึดมาตรฐานการสืบสวนสอบสวนอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับและความเชื่อถือศรัทธาจากสังคมและประชาชนและในก้าวอย่างต่อเนื่องในการ กำหนดจุดยืน (positioning) ยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่บนสมมติฐานความเข้าใจ บริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

นอกจากนี้กระแสโลกาภิวัตน์และการรวมตัวของกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก ที่มีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่เด่นชัดเช่น จากการเปิดเสรีหรือลดข้อจำกัดให้มากที่สุด ของการเคลื่อนย้ายข้อมูลคนและทุนประกอบกับเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมีความก้าวหน้าและราคา ถูกลงทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารจากโทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ต โฟน(ข้อมูลจากสำนักข่าวไทยรัฐ, ออนไลน์)จากการรวบรวมสถิติผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือ ในประเทศไทยณธันวาคมพ.ศ. 2558 พบว่าจำนวนผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือในประเทศไทยมีทั้งหมด 83 ล้านรายในการผลักดันให้ภาคเศรษฐกิจของประเทศไทยสู่ระบบดิจิทัล(digital economy)รัฐบาล ได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” เพื่อการขับเคลื่อนทุกมิติของเป้าหมายของ เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงินการผลิตและการบริหารการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเฉพาะจากประเทศ เพื่อนบ้านและกลุ่มคนที่หนีปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนสินค้าเข้า ประเทศหรือนำออกจากประเทศมีข้อจำกัดน้อยลงสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อรูปแบบอาชญากรรม คดีพิเศษที่ท้าทายขีดความสามารถของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

แนวโน้มอาชญากรรมพิเศษ และแนวโน้มด้านต่างๆ เช่น แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรของประเทศที่จะเป็นสังคมผู้สูงอายุซึ่งจะเป็นกลุ่มคนที่มีเงินออมหลังจากผ่านช่วง วัยทำงานและช่องทางติดต่อสื่อสารที่เข้าถึงระดับบุคคลและกว้างขวางล้วนทำให้อาชญากรรม

ประเภทล่อลวงเพื่อระดมทุนแชร์ลูกโซ่อาชญากรซึ่งมีมากมายประเภทมีโอกาสที่จะขยายกลุ่มเหยื่อได้มากขึ้น อาชญากรรมประเภทฉ้อโกงประชาชนและแชร์ลูกโซ่มีแนวโน้มสูงขึ้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่สืบเนื่องจากการลดลงของประชากรวัยแรงงานส่งผลให้อุปทานด้านแรงงานไม่เพียงพอต่อภาคการผลิตในกิจการหลายประเภทเช่นแรงงานประมงอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมงแรงงานก่อสร้างผู้รับใช้ในบ้าน

ในขณะเดียวกันมีการอพยพแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านและผู้พลัดถิ่นจากปัญหาในประเทศเข้ามาในประเทศไทยโดยการลักลอบหรือเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหลังจากนั้นแสวงหาโอกาสที่ดีขึ้นโดยเป็นแรงงานซึ่งไม่มีเอกสารรับรองความเป็นตัวตน กลุ่มคนเหล่านี้มีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบ (สอดคล้องกับรายงานสถานการณ์ค้ามนุษย์ในประเทศไทย 2013 และ 2014) นำไปสู่ปัญหาทรมานกรรมชาติและสิ่งแวดลอม เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรขยายตัวและการแข่งขันทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยวที่การควบคุมของรัฐยังไม่ถึงและขาดความร่วมมือกับผู้ประกอบการเป็นประชาชนในพื้นที่ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สงวนของรัฐจากกลุ่มนายทุนชาวไทยและชาวต่างประเทศเพื่อปลูกสร้างโรงแรมรีสอร์ตหรือบ้านพักกลุ่มคดีทรมานกรรมชาติและสิ่งแวดลอมยังคงเป็นกลุ่มคดีที่มีแนวโน้มจะสูงขึ้น

ในช่วงแผนยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ผ่านมาได้ใช้กลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนและเพิ่มศักยภาพให้กับเครือข่ายภาคประชาชนด้วยเทคโนโลยี DSI Map ทำให้เครือข่ายภาคประชาชนสามารถเฝ้าระวังพื้นที่ป่าของชุมชนได้ร้อยเปอร์เซ็นต์เช่นในพื้นที่เกาะยาวและจังหวัดเลยหรือด้านสิ่งแวดลอม ปัญหาเรื่องการกำจัดขยะในเขตชุมชนเมืองในหลายพื้นที่กลายเป็นคดีระหว่างประชาชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีแนวโน้มจะมากขึ้น

ความไม่สมดุลของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดลอมอาจนำมาซึ่งขบวนการอาชญากรรมระหว่างประเทศโดยที่ประเทศไทยมีปัจจัยดึงดูดอยู่หลายประการ: 1. การเป็นสังคมที่เปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลายมีมิตรไมตรีกับชาวต่างชาติ 2. มีค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่ำ 3. มีขบวนการปลอมเอกสารแสดงตนเช่นขบวนการทำหนังสือเดินทางปลอมหรือเป็นขบวนการทำบัตรประชาชนโดยมิชอบกรณีการสวมตัวทำบัตรเพื่อหลบเลี่ยงหมายจับ (กรณีมีสัญชาติไทย) หรือบุคคลต่างด้าวสวมตัวทำบัตรเป็นคนไทยและทำหนังสือเดินทางขบวนการขนยาเสพติดออกนอกประเทศหรือกรณีนักธุรกิจต่างด้าวสวมตัวทำบัตรเพื่อจะได้มีสัญชาติไทยและสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจและถือครองที่ดินในประเทศไทยได้กลุ่มคดีนี้ยังคงเป็นคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องเกาะติดสถานการณ์ต่อไปเนื่องจากขบวนการปลอมแปลงเอกสารแสดงตนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศระยะยาว

อาชญากรรมข้ามชาติมักมีรูปแบบพฤติกรรมและวิธีการที่ซับซ้อนและเป็นองค์กรอาชญากรรมที่เป็นกลุ่มของผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นภายในประเทศรวมทั้งกลุ่มอาชญากรต่างชาติที่มี

เครือข่ายการค้าเงินงานเชื่อมโยงกันในลักษณะข้ามชาติจะมีการแบ่งงานหรือแบ่งหน้าที่กันทำอย่าง สลับซับซ้อนส่งผลให้การกระทำคามผิดสามารถกระทำข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสองประเทศ หรือมากกว่านั้นปัญหาที่ตามมาคือหากผู้กระทำผิดในประเทศหนึ่งแล้วหลบหนีไปอยู่อาศัยหรือ หลบซ่อนอีกประเทศหนึ่งผู้เสียหายอาจไม่สามารถดำเนินคดีหรือเอาผิดกับบุคคลดังกล่าวได้อีกทั้ง องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมิได้หยุดยั้งที่จะพัฒนาการก่ออาชญากรรมในรูปแบบและวิธีการใหม่ๆ ตลอดเวลา

อีกด้านหนึ่งของกระแสโลกาภิวัตน์คือ การลดข้อจำกัดด้านข้อมูลข่าวสารประกอบกับ ความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมคลื่นลูกที่ 4 หรือสังคมดิจิทัลส่งผลให้รูปแบบการใช้ชีวิตการอุปโภคบริโภคของปัจเจกบุคคลเปลี่ยนรูปแบบไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายกรมสอบสวนคดีพิเศษในการควบคุมอาชญากรรมในบริบทสังคมไทยภายใต้ นโยบายระบบชำระเงินแห่งชาติ (National E-payment) ในขณะที่ในช่วงปีของแผนยุทธศาสตร์ฉบับ ก่อนหน้านี้ อาชญากรรมพิเศษที่ได้ใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารในกระทำความผิดได้แก่กลุ่มแฮกเกอร์ การพนันออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นรวมทั้งปัญหาข้อมูลข่าวสารที่นำเอาค่านิยมและทัศนคติอันเป็นลบ ต่อความมั่นคงของชาติใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารนี้ปลุกกระดมคนไทยในประเทศอยู่อย่างไม่ขาด ระยะเวลาเช่นกัน

รูปแบบอาชญากรรมมีแนวโน้มสลับซับซ้อนในการประกอบอาชญากรรมมากขึ้น มีลักษณะของอาชญากรรมขั้นสูงมีการรวมกลุ่มในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมหรือเครือข่าย อาชญากรรมที่มีการข้ามชาติไปก่ออาชญากรรมมากขึ้นตลอดจนมีความรุนแรงและผลกระทบของ อาชญากรรมมากกว่าอดีตมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการกระทำความผิดมากขึ้นและผู้ประกอบ อาชญากรรมอาจไม่ใช่ผู้ที่ไม่มีการศึกษาสูงหรือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมอีกต่อไปบ่อยครั้งอาจเป็นผู้ที่มี การศึกษาหรือมีโอกาสทางสังคมที่ดีอาชญากรรมจะมีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้นกล่าวคือมีความ สลับซับซ้อน มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการประกอบอาชญากรรมก่อให้เกิดผลกระทบที่มีความ เชื่อมโยงไปยังประเทศต่างๆทั่วโลกซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคมสื่อมวลชนภาคประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมทั้งภาคต่างประเทศหรืออีกนัยยะ หนึ่งเป็นการป้องกันอาชญากรรมพิเศษโดยใช้แนวทางประชารัฐนอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีด้าน การสืบสวนสอบสวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอนาคตการณ์ของแนวทาง การพัฒนาบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในด้านการพัฒนาบุคลากร ของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ทันการพัฒนาของอาชญากรรมในปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการกระทำความผิดมากขึ้นและรูปแบบของอาชญากรรมจะมีความสลับซับซ้อนมีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

ในการประกอบอาชญากรรมกรมสอบสวนคดีพิเศษภายใต้การควบคุมอาชญากรรมในบริบทสังคมไทย และตอบสนองตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีนี้ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบแนวทางในการปราบปรามอาชญากรรม พิเศษที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการรับมือกับสถานการณ์ในอนาคตหากเราสามารถทราบกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรและปัจจัยในการดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้จะทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น โดยการเตรียมความพร้อมสู่ความเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วทันยุคทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ ด้วยการวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด ทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว เพื่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ต้องการ

นโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ได้เน้นให้มีการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์การ พัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังนี้

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามประเพณีการปกครองของไทยรัฐบาลจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญ ยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดี และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพโดยจะ ใช้มาตรการทางกฎหมายมาตรการทางสังคมจิตวิทยาและมาตรการทางระบบสื่อสารและเทคโนโลยี สารสนเทศในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดหรือประสกร้ายมุ่งสันคลอนสถาบันหลักของชาติ โดยไม่คำนึงถึงความรู้สำนึกและความผูกพัน และความภักดีของคนส่วนใหญ่ของประเทศตลอดจน เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจ เพื่อประชาชน

2. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ในระยะเร่งด่วนรัฐบาลให้ ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียนในกิจการ 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการชายแดนการสร้าง ความมั่นคงทางทะเลการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ข้ามชาติ การสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน และการเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติการ ทางทหาร ร่วมกันของอาเซียนโดยเน้นความร่วมมือเพื่อป้องกันแก้ไขข้อพิพาทต่างๆและการแก้ไข ปัญหาเส้นเขตแดนโดยใช้กลไกทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

3. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐป้องกัน และแก้ไขปัญหาการค้ำคนุขยรวมถึงปัญหาผู้พลบทนี้เข้าเมืองการทารุณกรรมต่อแรงงาน ข้ามชาติการท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศและเด็กและปัญหาคนขอทานโดยการปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับที่จำเป็นและเพิ่มความเข้มงวดในการระวังตรวจสอบจัดระเบียบสังคมสร้างมาตรฐานด้าน คุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไปโดยใช้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศไว้แล้ว

4. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศภูมิภาคและท้องถิ่นทบทวนการจัดโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อน

ในระยะแรกกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยรวดเร็วประหยัดและสะดวกทั้งวางมาตรการทางกฎหมายกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนมีขั้นตอนที่แน่นอนระยะเวลาดำเนินการที่รวดเร็วและระบบอุทธรณ์ที่เป็นธรรมโปร่งใสยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพสามารถให้บริการเชิงรุกเสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐใช้มาตรการทางกฎหมายการปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาคำสัตย์ของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับส่งเสริมและสนับสนุนภาคีองค์กรภาคเอกชน และเครือข่ายต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสอดส่องเฝ้าระวังตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งจะวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินคดีทุจริต และประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ถูกแทรกแซงหรือขัดขวาง

5. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในระยะเฉพาะหน้าจะเร่งปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศและกฎหมายอื่นๆที่ล้าสมัยไม่เป็นธรรมไม่สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินเพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย และจัดทำกฎหมายให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชน และประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่จะเปิดกว้างขึ้น นำเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเร่งรัดการดำเนินคดีทุกขั้นตอนให้รวดเร็วเกิดความเป็นธรรมและมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันสามารถใช้ติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้

ในการนี้กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20ปีพ.ศ. 2560-2579 ได้นำนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พลเอกไพบูลย์คุ้มฉายา) มาเป็นหลักเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระยะ 20 ปีในการเป็นหลักประกันความยุติธรรมตามมาตรฐานสากลโดยดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของกระทรวงยุติธรรมโดยมียุทธศาสตร์ที่ 3 และ 5 เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังนี้:

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การอำนวยความสะดวกยุทธธรรม มีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ 1 แผนงานได้แก่แผนงานด้านสิทธิมนุษยชน มี 1 โครงการ คือ โครงการพัฒนาระบบข่าวกรองและข้อมูลอาชญากรรม ภัยแทรกซ้อนเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคงมี 3 แผนงานได้แก่

1. แผนงานป้องกันอาชญากรรมด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่

1. โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมในการป้องกันอาชญากรรมพิเศษและการเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสอาชญากรรมพิเศษ
2. โครงการมาตรการเชิงรุกด้านการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐด้วยระบบแม่ข่ายแผนที่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (DSI MAP) และผ่านระบบดาวเทียม GPS (DSI MAP Extended)
3. โครงการจัดทำฐานข้อมูลอาชญากรรมระดับพื้นที่
- และ 4.โครงการพัฒนาฐานข้อมูลระบบบริหารจัดการคดีพิเศษ เชิงภูมิสารสนเทศ (GIS-DSI)

2. แผนงานปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่

- 1.ด้านความมั่นคง อาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ามนุษย์
- 2.ด้านเศรษฐกิจ
- 3.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- และ 4.ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์และคุณภาพชีวิต

3. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคงประกอบด้วย 8 โครงการ ได้แก่

- 1.โครงการพัฒนาความร่วมมือและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งในและต่างประเทศ
- 2.โครงการพัฒนาสถาบันการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อเป็นศูนย์การฝึกอบรมของหน่วยบังคับใช้กฎหมาย
- 3.โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคดีพิเศษตามหลักธรรมาภิบาล
- 4.โครงการพัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
- 5.โครงการจัดหาหรือพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยี อุปกรณ์พิเศษสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
- 6.โครงการพัฒนากฎหมายกฎ อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
- 7.โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
- และ 8.โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษ

แผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

การนำแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) มาเป็นแผนแม่บทการบริหารงานยุทธธรรมแห่งชาติแผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมโดยคำนึงถึงสถานการณ์ในประเทศสถานการณ์โลกสถานการณ์อาชญากรรมคดีพิเศษและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาซึ่งสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากรายงานผลประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 6 ครั้งตามโครงการ

จัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ. 2560 - 2564 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษฉบับนี้เกิดจาก “กระบวนการมีส่วนร่วม” อย่างแท้จริง

นอกจากนี้เพื่อให้การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสามารถติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรมกรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงได้เพิ่มส่วนที่ 4 การติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2560 - 2564 ไว้ด้วย

แผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2560-2564 จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนทิศทางการขององค์กรอันประกอบด้วยวิสัยทัศน์พันธกิจค่านิยมและประเด็นยุทธศาสตร์เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อการปฏิบัติการของกรมบรรลุผลสัมฤทธิ์เสริมสร้างขีดสมรรถนะในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เป็นอย่างถูกต้องรวดเร็วเป็นธรรมในทุกระดับและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยยึดประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นที่ตั้งร่วมขับเคลื่อนประเทศไปสู่ “ความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน” ทั้งนี้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและค่านิยมดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษคือ “การเป็นองค์กรหลักในการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมพิเศษตามมาตรฐานสากล” ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายหมายถึงการใช้อำนาจการสืบสวนสอบสวนตามที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายวินิจัยตามความอาญาและพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติมและเป็นตามมาตรฐานสากลซึ่งหมายถึงหลักเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมขององค์การสหประชาชาติ (United Nations Rule of Law Indication) อันประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หลักความเที่ยงตรงเป็นกลางความรับผิดชอบ และความโปร่งใส หลักการคุ้มครองบุคคลที่มีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิด และศักยภาพโดยมีการประเมินด้วยตัวชี้วัด (KPIs) จำนวน 7 ตัว ได้แก่

1. การบรรลุเป้าหมายและผลผลิต
2. ความเชื่อมั่นทางสังคม
3. การทำงานยึดถือเป้าหมายและความรับผิดชอบต่อร่วมกัน
4. ความโปร่งใส
5. ความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ
6. ความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล
7. ประสิทธิภาพในการบริหารงาน

พันธกิจ หมายถึง การป้องกันปราบปราม สืบสวนและดำเนินคดีพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นธรรม

ภารกิจหลัก :ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษกระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2554 กำหนดให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันการปราบปรามการสืบสวน

และการสอบสวนคดีความผิดทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. ป้องกันปราบปรามสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคดีพิเศษประกาศกำหนดหรือตามมติของคณะกรรมการคดีพิเศษตลอดจนปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ
3. ศึกษารวบรวมจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและเพื่อป้องกันปราบปรามสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ
4. จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาระบบงานการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษการพัฒนาความรู้และการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพนักงานราชการและลูกจ้างของกรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือไม่
5. ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายคดีความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551)

กรมสอบสวนคดีพิเศษในบริบทปัจจุบัน

นโยบายรัฐบาล (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ/กระทรวงยุติธรรม)พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชานายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่12กันยายน2557 โดยเน้นให้มีการปฏิรูปในด้านต่างๆภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาย่างยั่งยืนครอบคลุมปัญหาทั้งเฉพาะหน้าระยะกลางและระยะยาวรวมทั้งส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังต่อไปนี้

ข้อ 1การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามประเพณีการปกครองของไทยรัฐบาลจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดีและปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ โดยจะใช้มาตรการทางกฎหมายมาตรการทางสังคมจิตวิทยาและมาตรการทาง

ระบบสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินการกับผู้ละเมิดปากยามใจหรือประสงค์ร้าย มุ่งสันคลอนสถาบันหลักของชาติโดยไม่คำนึงถึงความรู้สำนึก และความผูกพัน ภักดี ของคนอื่น เป็นจำนวนมากตลอดจนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน

ข้อ2การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศในระยะเร่งด่วนรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในกิจการ5ด้าน ได้แก่1.การบริหารจัดการชายแดน2.การสร้างความมั่นคงทางทะเล 3.การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ4.การสร้างควมไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้านและ5.การเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันของอาเซียนโดยเน้นความร่วมมือเพื่อป้องกันแก้ไขข้อพิพาทต่างๆและการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนโดยใช้กลไกทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

ข้อ3การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รวมถึงปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การทารุณกรรมต่อแรงงานข้ามชาติการท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศและเด็กและปัญหาคนขอทานโดยการปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับที่จำเป็นและเพิ่มความเข้มงวดในการระงับตรวจสอบจัดระเบียบสังคมสร้างมาตรฐานด้าน คุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไปโดยใช้ค่านิยมหลัก12 ประการตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศไว้แล้ว

ข้อ4 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

4.1ปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและท้องถิ่นและทบทวนการจัดโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อน

4.2 ในระยะแรกทำการกระจายอำนาจให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะ ได้โดยรวดเร็วประหยัดและสะดวกทั้งวางมาตรการทางกฎหมายกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนขั้นตอนที่ แน่นนอนระยะเวลาดำเนินการที่รวดเร็วและระบบอุทธรณ์ที่เป็นธรรมโปร่งใส

4.3 ยกกระดับสมรรถนะของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพสามารถให้บริการ เชิงรุก

4.4เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ

4.5ใช้มาตรการทางกฎหมายการปลุกฝังค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึก ในการรักษาคำสัตย์ของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับการบริหารจัดการ ภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ

4.6ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตประพฤติมิชอบและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ

4.7 ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีองค์กรภาคเอกชนและเครือข่ายต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อสอดส่องเฝ้าระวังตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งจะวาง มาตรการคุ้มครองพยานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพโดยไม่ถูกแทรกแซงหรือขัดขวาง

ข้อ5 การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

5.1 ในระยะเฉพาะหน้าจะเร่งปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศและ กฎหมายอื่นๆที่ล้าสมัยไม่เป็นธรรมไม่สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศเป็นอุปสรรคต่อการ บริหารราชการแผ่นดิน

5.2 เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมาย ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนและประชาชนได้ ตามหลักเกณฑ์ที่จะเปิดกว้างขึ้น

5.3 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเร่งรัดการ ดำเนินคดีทุกขั้นตอนให้รวดเร็วเกิดความเป็นธรรมและมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันสามารถใช้ ติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการ ยุติธรรมได้เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดและ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระยะ 20 ปีในการเป็นหลักประกันความยุติธรรมตามมาตรฐานสากล โดยดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของกระทรวงยุติธรรม มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่1ด้านความมั่นคงมีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวน คดีพิเศษ 2 แผนงานได้แก่แผนงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้และแผนงานป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่6ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ มีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ 2 แผนงานได้แก่แผนงานพัฒนา กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมและรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางอาญา ประเภทที่กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของการสอบสวนคดีพิเศษ

นโยบายการดำเนินงานของผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ภารกิจหลักของกรมสอบสวนคดีพิเศษคือการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษคุณภาพ สำนวนคดีพิเศษต้องมีมาตรฐานการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. 2559มาตรา68เครื่องมือที่เป็นรูปธรรมที่ สามารถรับรองมาตรฐานได้คือการกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน (Standard of Operating Procedures: SOP) ในทุกขั้นตอน การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษทุกคดีพิเศษสืบสวน

และตรวจสอบข้อเท็จจริงต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่คู่มือการปฏิบัติงานกำหนดรวมทั้งมีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโดยมีการใช้คู่มือการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม และสอดคล้องกับสถานการณ์

2. มุ่งเน้นการปราบปรามพร้อมพัฒนายุทธศาสตร์ป้องกันอาชญากรรมคดีพิเศษ ใน 10 กลุ่มคดีดังนี้

- 2.1 คดีบุกรุกที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (อุทยานแห่งชาติสิรินาถ)
- 2.2 คดีพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงเกี่ยวกับการหมิ่นสถาบัน
- 2.3 คดีพิเศษด้านคดีฉ้อโกงประชาชนและแชร์ลูกโซ่
- 2.4 คดีพิเศษเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์
- 2.5 คดีพิเศษเกี่ยวกับการเงินการธนาคารและภาษีอากร
- 2.6 คดีพิเศษที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ
- 2.7 คดีพิเศษเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว
- 2.8 คดีพิเศษเกี่ยวกับการฟอกเงิน
- 2.9 คดีพิเศษเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
- 2.10 คดีพิเศษเกี่ยวกับการทุจริตภาครัฐ

3. การบูรณาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษโดยแนวทางประจักษ์รัฐ ส่งเสริมสนับสนุนให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมคดีพิเศษและเปิดโอกาสให้ภาครัฐภาคเอกชนประชาชนหน่วยงานต่างประเทศและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมในการเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังอาชญากรรมพิเศษซึ่งในปี พ.ศ.2559 กรมสอบสวนคดีพิเศษโดยสำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับดีจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ใน “โครงการคืนสิทธิที่ดินการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติโดยกระบวนการมีส่วนร่วมอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา” เป็นเครื่องมือชี้วัดอย่างหนึ่งของการบูรณาการป้องกันอาชญากรรมคดีพิเศษโดยแนวทางประจักษ์รัฐผู้บริหารจึงให้หน่วยงานในสังกัดนำรูปแบบการบูรณาการนี้ไปวิเคราะห์ปรับกับการทำงานเพื่อเป็นการขยายผลการดำเนินงานต่อไป

4. การเพิ่มมูลค่าในสำนวนคดีพิเศษด้วยการถอดบทเรียนรายงานการศึกษาหรือวิจัย ที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อเสนอนโยบายปรับปรุงกฎหมายประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมในเชิงรุกโดยอาจจะมีการวิจัยหรือข้อเสนอแนะที่สำคัญซึ่งจะทำให้การที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีเจ้าหน้าที่จำนวนไม่มากหรือประมาณหนึ่งพันคนเศษเพื่อให้การป้องกันอาชญากรรมพิเศษเกิด

ประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ เช่นเครือข่ายภาคประชาสังคม ข้อมูลกลาง/การข่าว เพื่อการสืบสวนสอบสวนรวมถึงเครื่องมือ/นวัตกรรม

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จภารกิจนี้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความจำเป็นต้องได้รับความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชนตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้หรือความเป็นเลิศด้านการป้องกันปราบปรามสืบสวนคดีพิเศษและได้รับความเปรียบเสมือนภาพสะท้อนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อไปข้างหน้าซึ่งควรมีการสำรวจเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในทุกๆ ระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง

6. การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญและเพิ่มความตระหนักในค่านิยมร่วมอัน ได้แก่ “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญและซื่อสัตย์” เพื่อให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรเนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจำเป็นต้องมีระเบียบวินัยกติกาที่มีค่านิยมร่วมกันรวมทั้งการปฏิบัติตามคู่มือจริยธรรมพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษซึ่งจะเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษทั้งกับผู้เสียหายผู้ถูกกล่าวหา พยาน ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา

ภารกิจหลักของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษกระทรวงยุติธรรมพ.ศ. 2554 กำหนดให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันการปราบปรามการสืบสวนและการสอบสวนคดีความผิดทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. ป้องกันปราบปรามสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคดีพิเศษประกาศกำหนดหรือตามมติของคณะกรรมการคดีพิเศษตลอดจนปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ
3. ศึกษารวบรวมจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและเพื่อป้องกันปราบปรามสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ
4. จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนากระบวนการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษการพัฒนาความรู้และการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพนักงานราชการและ

ลูกจ้างของกรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือไม่

5. ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายคดีความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551)ได้แก่คดีความผิดทางอาญาดังต่อไปนี้

6.1 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
6.2 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
6.3 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
6.4 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

6.5 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์
6.6 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
6.7 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

6.8 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม
6.9 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
6.10 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า
6.11 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
6.12 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

6.13 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน
6.14 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย
6.15 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด
6.16 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
6.17 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
6.18 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์
6.19 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
6.20 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- 6.21 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร
- 6.22 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- 6.23 คดีความผิดตามประมวลกฎหมายรัชฎาการ
- 6.24 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกาการ
- 6.25 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต
- 6.26 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- 6.27 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
- 6.28 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- 6.29 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
- 6.30 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
- 6.31 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- 6.32 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- 6.33 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง
- 6.34 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย
- 6.35 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 6.36 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร
- 6.37 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
- 6.38 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- 6.39 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ
- 6.40 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- 6.41 คดีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากเนื้อหาสาระที่ได้เสนอมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ

1. ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมในอนาคตข้างหน้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงาน
2. แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ และนำไปสู่ความเป็นเลิศเทียบเท่าได้กับองค์กรประเภทเดียวกันในต่างประเทศที่มีความเป็นเลิศในด้านนี้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ในอนาคตการณ์ของ (Futures strategic planning) กรมสอบสวนคดีพิเศษในด้านการพัฒนาบุคลากรและองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เกี่ยวข้องในการการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษและการรับมือกับอาชญากรรมพิเศษที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือบุคลากรระดับกลาง ระดับสูงและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการสืบสวนสอบสวนและกระบวนการยุติธรรมผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และด้านการพัฒนาบุคลากรและองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและวิจัยด้วยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยอนาคตการณ์เทคนิคเดลฟาย และระเบียบวิธีวิจัยแบบการประชุมระดมสมองแบบการวิจัยอนาคตการณ์มุ่งหวังที่จะทำให้บุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เห็นคุณประโยชน์ของการวิจัยอนาคตการณ์ โดยมีขั้นตอนการทำการวิจัย ดังนี้

ในรอบแรกเพื่อการเตรียมผู้เข้าร่วมวิจัยให้พร้อมด้านความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหรือพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนและผู้เชี่ยวชาญการสอบสวนคดีพิเศษที่ใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงอนาคตการณ์ ซึ่งมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

ขั้นตอน 1 กำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการกองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านการสอบสวนและสืบสวนคดีพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

ขั้นตอน 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ประกอบไปด้วยรองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการกองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษจำนวน 10 -

15 คนที่มีคุณสมบัติและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาบุคลากรและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ขั้นตอน 3 กำหนดข้อคำถาม รอบแรกที่เป็นปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง (Formal and structured open-ended questions) ประกอบด้วยรายการที่สร้างขึ้นโดยทีมวิจัยหลังจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ คำถามทั้งหมดเกี่ยวข้องกับปัญหาของการปฏิบัติงานของพนักงานที่จำเป็นต้องมีการแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

ขั้นตอน 4 ทำการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามตามคำถามเดิมที่ได้รับคำตอบเพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกและแนวคิดเพื่อทบทวนคำตอบโดยใช้คำถามเดิมตามแบบสอบถาม หากความเห็นในคำตอบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ต่างกันมาเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์เปลี่ยนแปลงคำตอบได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถจัดทำแผนงานพัฒนาบุคลากรให้พร้อมในอนาคตข้างหน้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงาน
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ และนำไปสู่ความเป็นเลิศเทียบเท่าได้กับองค์กรประเภทเดียวกันในต่างประเทศที่มีความเป็นเลิศในด้านการสืบสวนสอบสวน
3. กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถปฏิบัติภารกิจตามบทกฎหมายที่ได้ให้อำนาจและหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะในการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

คำจำกัดความ

ความสำเร็จในพัฒนาองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (Success factors in organization development)

หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้เจริญก้าวหน้า หรือเพื่อพัฒนาให้ดีกว่าเดิมเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยการสร้างปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาให้สอดคล้องตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อสร้างและทำให้เกิดความรู้สึกว่าบุคลากรในองค์กรมีวัตถุประสงค์ที่จะบรรลุ ไร้ทิศทาง

เดียวกันและทำให้สมาชิกในองค์กรสามารถปฏิบัติตน
ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กลยุทธ์องค์กร (Organization Strategy)

หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวิธีการเดินหน้าสู่เป้าหมายที่ผ่าน
การวิเคราะห์ภาพรวมทั้งภายในและภายนอก องค์กรประกอบ
และปัจจัยตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

การวิจัยอนาคตการณ์(Futures research)

หมายถึง แนวทางใหม่ของการวิจัยเพื่อการพัฒนาในระยะกลางและ
ระยะยาวที่มีความรอบคอบแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัย
แบบดั้งเดิมในเรื่องการใช้แนวคิดเดิม ๆ ที่ใช้ข้อมูลเดิมและ
ข้อมูลที่เก็บใหม่ไม่สามารถใช้ได้ในการพัฒนาอนาคตการณ์
ระยะกลางและระยะยาวได้หากต้องการพัฒนาประเทศ
ระยะกลางและระยะยาวควรใช้การวิจัยอนาคตการณ์

หลายวิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้มองเห็นประเด็นปัญหาต่างๆ

ได้ครบทุกแง่มุมซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการและ

วงการวางแผนพัฒนาทุกด้านในทุกประเทศ

การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic planning)

หมายถึง วิธีการหนึ่งที่มีการนำมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนา
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก่อนช่วงเศรษฐกิจเจริญวิกฤติการณ์โลก
ทำให้การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นการวางแผนที่ไม่มี
ความคุ้มค่าทำให้การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นการ
วางแผนที่ไม่มีคุณค่า (Mintzberg, 1984)แต่หลังจาก
มีการนำมาใช้ควบคู่กับเทคนิคการวิจัยอนาคตการณ์ได้
ประสบความสำเร็จอีกครั้งหนึ่งในการวางแผนเป็นอย่างดี
และได้แก้ไขข้อบกพร่องว่าเป็นการวางแผนยุทธศาสตร์
เชิงเส้น (Linear strategicplanning)ไม่มีการศึกษาผลกระทบ
และแนวโน้มของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการ
ใช้เทคนิคเดลฟาย(Delphi technique) การวิเคราะห์

ผลกระทบไขว้และการฉกทัศน์(Scenario) และเครื่องมือ

ต่างๆ ในการเก็บข้อมูลและสร้างกรอบความคิดเห็น เช่น

เทคนิคการตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental

scanning) และเทคนิคการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยข่มขู่ (SWOT)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความนำ

เนื้อหาสาระที่จะนำเสนอในบทนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. การทบทวนวรรณกรรมที่ว่าด้วยระเบียบวิธีการวิจัย 2. การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และ 3. การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กร ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้มุ่งไปที่การศึกษาการพัฒนาระบบสอบสวนคดีพิเศษในด้านบุคลากรและองค์กรที่ควรเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่า หรือการวิจัยแก้ปัญหาปัจจุบันซึ่งได้มีการทำมาากันมา มากพอสมควร แล้ว ด้วยวิธีการวิจัยแบบดั้งเดิมร่วมสมัย (Contemporary Research, CR) เพื่อการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาในการพัฒนาบุคลากรและองค์กร DSI ในอนาคตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น แนวทางการวิจัยที่เหมาะสมคือแนวทางวิจัยอนาคตซึ่งแตกต่างจากการวิจัยแบบร่วมสมัยจึงจำเป็นต้อง

การทบทวนวรรณกรรมว่าด้วยระเบียบวิธีการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมได้พบว่าระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ พบว่าส่วนใหญ่นิยมใช้การวิจัยแบบร่วมสมัยซึ่งประกอบด้วย 1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) 2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) 3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ 4. การวิจัยแบบผสม (Mixed Method)

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งโดยแท้จริงแล้วเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เป็นเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ต้องมีการเก็บข้อมูลใหม่ (Primary Data) ตามกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นหลักแล้วนำข้อมูลมาผ่านกระบวนการสังเคราะห์ที่มีการใช้สถิติมาสรุปแล้วให้ข้อเสนอแนะ

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่แล้วนำข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรจำนวนน้อยประมาณ 8 - 15 ราย แล้วนำข้อมูลมาบูรณาการสรุปเรียบเรียงเป็นเรื่องราว (Story telling) เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา และ

4. การวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ใช้ทั้งสองแนวทางข้างต้น นำข้อค้นพบมาใช้ร่วมกันข้อค้นพบที่เกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ในอดีต ปัจจุบัน ไปไม่ถึงอนาคตเพราะไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในอนาคต

1. แนวทางการวิจัยอนาคตการณ

ด้วยเหตุที่ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการพัฒนาบุคลากรและองค์กร (กรมสอบสวนคดีพิเศษ) ซึ่งต้องใช้ข้อมูลในอนาคตเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ (Desirable Futures) ซึ่งปัจจุบันยังไม่เกิดขึ้น ระเบียบวิธีแบบดั้งเดิมหรือการวิจัยร่วมสมัย (Contemporary Research, CR) ไม่เพียงพอเพราะบอกแต่เพียงว่าในปัจจุบันต้องแก้ไขอะไรบ้างระเบียบวิธีการวิจัยที่พึงใช้ได้แต่ไม่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยกันดีในวงการวิชาการ/วงการวิจัยไทย คือการวิจัยอนาคตการณจึงจำเป็นที่จะต้องทบทวนวรรณกรรมในเชิงระเบียบวิธีการวิจัยอนาคตการณ (futures Research, FR) กับการวิจัยแบบร่วมสมัย (CR) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ในเหตุผลที่ต้องใช้เชิงระเบียบวิธี (Methodology) เชิงอนาคตการณซึ่งสาระสำคัญในด้านเนื้อหาสาระของระเบียบวิธีการวิจัยที่มีมากกว่านี้จะนำไปเสนอในบทที่ 3 ในกรณีนี้ใช้ตารางสรุปความแตกต่างระหว่างการศึกษาวิจัยแบบร่วมสมัยทั้งสามแนวทางและการวิจัยอนาคตการณ

2. ความแตกต่างระหว่างระเบียบวิธีการวิจัยร่วมสมัยกับการวิจัยอนาคตการณ

ในเบื้องต้นของการทบทวนวรรณกรรมว่าด้วยระเบียบวิธีการวิจัยวิธีหลักคือ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยแบบผสม และการวิจัยอนาคตการณ แบบสรุปซึ่งจะขอเสนอในรูปแบบของตารางแสดงการเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 : ความแตกต่างระหว่างการศึกษาวิจัยร่วมสมัยและการวิจัยอนาคตการณ

คุณลักษณะ	แนวทางการวิจัยร่วมสมัย			การวิจัยอนาคตการณ
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	แบบผสม	
สิ่งที่ศึกษา	สภาพที่เป็นอยู่ในอดีต/ปัจจุบัน			สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น
แนวทาง	วัตถุวิสัย	จิตวิสัย	วัตถุวิสัยจิตวิสัย	
ประชากรเป้าหมาย	ระดับจุลภาคหรือระดับบุคคลระดับชุมชนระดับประเทศ	ระดับตัวบุคคล	ใช้ทั้งสองแนวทาง	เหตุการณ์/ปรากฏการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น/ที่พึงปรารถนา

ข้อมูล	ตัวเลขอดีต/ ข้อมูลเก็บใหม่ใน ปัจจุบัน	เป็นข้อความ วรรณกรรมใน อดีต/ปัจจุบัน	อดีตและปัจจุบัน	ปัจจัยขับเคลื่อน ตามการคาดคะเน ที่ยังไม่เกิดขึ้น
วิธีการเก็บ ข้อมูล	ใช้แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม เป็นหลัก	การสัมภาษณ์ เจาะลึกเป็นหลัก	แบบสอบถาม/ การสัมภาษณ์ เจาะลึก	การคาดคะเนแนวโน้ม

ตารางที่2-1 : ความแตกต่างระหว่างการวิจัยร่วมสมัยและการวิจัยอนาคตการณ์ (ต่อ)

คุณลักษณะ	แนวทางการวิจัยร่วมสมัย			การวิจัยอนาคต การณ์
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	แบบผสม	
สิ่งที่ศึกษา	สภาพที่เป็นอยู่ในอดีต/ปัจจุบัน			สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น
แนวทาง	วัตถุประสงค์	จิตวิสัย	วัตถุประสงค์จิตวิสัย	
วิธีการวิเคราะห์	ใช้สถิติเป็นหลัก	ใช้การจัดกลุ่ม ข้อความคิดเห็น	สถิติและความ คิดเห็น	การสังเคราะห์ หาข้อมูลตามแต่ละวิธี ที่ใช้การหาค่าความ น่าจะเป็น ค่า ความเห็นพ้องของ ความคิดเห็น

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2562

จากตารางที่2-1 แสดงให้เห็นคุณลักษณะที่แตกต่างกันระหว่าง 1. แนวทางการวิจัยร่วมสมัย และ 2. การวิจัยอนาคตการณ์ คือ สิ่งที่มีการวิจัยร่วมสมัยศึกษาเป็นสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วหรือเป็นอยู่ในปัจจุบัน และการวิจัยอนาคตการณ์เป็นการศึกษาสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น แนวทางที่การวิจัยร่วมสมัยเป็นแนวทางเชิงปริมาณเป็นแนวทางเชิงวัตถุประสงค์ (Objectives) ที่เก็บข้อมูลตามความเป็นจริงที่ปรากฏเห็นชัดในปัจจุบัน ส่วนแนวทางเชิงคุณภาพเป็นแนวทางเชิงจิตวิสัย (Subjective) เกี่ยวกับความรู้สึกและประสบการณ์ผู้ที่เป็นเจ้าของปรากฏการณ์ที่ศึกษาซึ่งทั้งสองแนวทางเก็บจากประชากร

หลายระดับคือระดับบุคคลหรือระดับจุลภาค (Micro level) ระดับชุมชนหรือประเทศ ส่วนการวิจัยแบบผสมใช้ทั้งสองแนวทางตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

สำหรับแนวทางการวิจัยอนาคตการณ์ประชากรที่ศึกษาคือปรากฏการณ์ (Phenomena) หรือเหตุการณ์ (Events) ที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาที่พึงปรารถนาหรือที่ต้องการศึกษาและแนวโน้มของปัจจัยขับเคลื่อนที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์นั้นๆ

การวิจัยร่วมสมัยหรือข้อมูลเชิงปริมาณหรือข้อมูลที่เป็นจริง (Facts) ที่มีค่าสถิติตัวเลข ส่วนการวิจัยร่วมสมัยเชิงคุณภาพเป็นเรื่องของประสบการณ์และความคิดเห็นของประชากร เป้าหมาย (Perception and foresight) ข้อมูลของการวิจัยอนาคตการณ์คือผลการคาดคะเนและการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trends) ของการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเป้าหมาย/ปรากฏการณ์ที่ศึกษา

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณคือข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่แปลงเป็นตัวแปรที่มีค่าเป็นตัวเลข ส่วนแนวทางเชิงคุณภาพใช้วิธีการให้รหัสที่เป็นถ้อยคำบ่งชี้เพื่อหาสาระสำคัญของประโยคหรือย่อหน้าของข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก ส่วนแบบผสมใช้ทั้งสองวิธีของทั้งสองแนวทางร่วมกัน แต่การวิจัยเชิงอนาคตการณ์ให้ข้อสรุปที่เป็นทางเลือก (Alternative) ของที่จะใช้ปฏิบัติหรือให้อนาคตการณ์เกิดขึ้นจากการสรุปที่เห็นพ้องต้องกันระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้น

3. ประเภทของการวิจัยอนาคตการณ์

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านระเบียบวิธีการวิจัยอนาคตการณ์พบว่าการวิจัยอนาคตการณ์มีหลายวิธี แต่ละวิธีมีหลายเทคนิคที่แตกต่างกัน วิธีใช้ได้โดยลำพัง (Stand alone) บางวิธีใช้ร่วมกับวิธีอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจะนำมาใช้เป็นประโยชน์ อย่างไรก็ตามมีวิธีการที่นักวิจัยอนาคตการณ์มือใหม่นิยมใช้กันมาก คือ

3.1 การประชุมระดมสมองเชิงการวิจัยอนาคตการณ์ที่ดัดแปลงมาจากการใช้

3.2 เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

3.3 เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact analysis)

3.4 เทคนิคการสร้างฉากทัศน์ (Scenario development)

3.5 เทคนิคการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้การสร้างฉากทัศน์เป็นฐาน (Scenario - based strategic planning) และ

3.6 เทคนิควิธีการวิเคราะห์ย้อนกลับ (Backcasting technique)

ในที่นี้จะขอเสนอสาระสำคัญเพียง 2-3 เทคนิควิธีที่เกี่ยวข้องกันเพื่อปูพื้นฐานความเข้าใจในคุณลักษณะของการวิจัยอนาคตการณ์ ต่อจากนั้นจะเสนอการทบทวนวรรณกรรมด้านการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กร สาระโดยย่อของแต่ละวิธีมีดังต่อไปนี้

การระดมสมองเชิงการวิจัยอนาคตการณ: โดยปกติการประชุมระดมสมองที่ใช้กันทั่วไปมุ่งเก็บข้อเท็จจริงที่มีอยู่ว่ามีสภาพปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีปัญหาอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ผู้ที่เข้าประชุมส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและเป็นผู้ที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าเป็นผู้ที่รอบรู้ในเรื่องนั้นๆ ที่ถูกต้อง ร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและความเข้าใจที่ถูกต้องเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเรื่องที่ศึกษา ซึ่งเมื่อจะทำการประชุมระดมสมองที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยอนาคตการณจำเป็นต้องมีการคัดเลือกรับรองและวิธีการที่เหมาะสม ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมประชุมควรมีประมาณ 10- 15 คนเพื่อให้การประชุมมีความเข้มข้นในความคิดเห็น
2. ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนได้อย่างเสรีไม่ต้องวิตกกังวลเรื่องสถานภาพของผู้เข้าร่วมประชุมระดมสมองซึ่งอาจค่อนข้างยากสำหรับคนในวัฒนธรรมไทย
3. ที่ประชุมจะต้องรับฟังความคิดของผู้เข้าร่วมทุกคนโดยไม่มีการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับหรือแม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะดูว่าอยู่นอกกรอบของหลายคน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความรู้ที่นอกเหนือไปจากที่เป็นอยู่และครอบคลุมประเด็นได้ครบถ้วน
4. ประธานที่ประชุมต้องไม่ครอบงำให้ผู้เข้าร่วมเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อคิดเห็นของประธานเอง และ
5. มีการสรุปผลที่ได้จากการประชุมโดยผู้ดำเนินรายการที่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนของการประชุมระดมสมองเป็นอย่างดี มีความสามารถในการสรุปสาระสำคัญเป็นรายประเด็นได้อย่างครบถ้วนเพื่อขอความเห็นชอบหรือตรวจสอบความถูกต้องของข้อสรุปทุกประเด็น

เทคนิคเดลฟาย เป็นเทคนิคแรกเริ่มของการวิจัยอนาคตการณซึ่งปรมาจารย์ด้านการวิจัยเป็นผู้ร่วมกันสร้างขึ้นมา หลังจากได้พิจารณาข้อบกพร่องและข้อจำกัดของการวิจัยแบบดั้งเดิมและการประชุมระดมสมองแบบต่างๆ ไป ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าแนวทางที่จะปรับปรุงการระดมสมองแบบปกติให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น คือเทคนิคเดลฟายซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ค้นหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถจริงเชิงประจักษ์และมีผลงานวิจัยในปัจจุบันประมาณ 10-15 คน
2. จัดทำการสำรวจทบทวนวรรณกรรมทางองค์ความรู้ในปัจจุบันว่ามีมากน้อยแค่ไหนครอบคลุมอะไรบ้าง และมีอะไรที่ต้องศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อมาใช้เป็นองค์ความรู้เบื้องต้นและเต็มใจที่จะเข้าร่วมในการวิจัยอนาคตการณในเรื่องที่เป็นเป้าหมาย

3. ชี้แจงให้ผู้เชี่ยวชาญทราบเกี่ยวกับกระบวนการวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระให้ทราบ

4. จัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บโดยปกติเป็นแบบสอบถาม ทดสอบความใช้ได้และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องผู้เข้าร่วมต้องทราบถึง กฎ กติกาของการทำเทคนิคเดลฟายและเคร่งครัดในการปฏิบัติตาม

5. จะต้องไม่มีการเปิดเผยชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมใครเป็นใคร หากมีการใช้แบบสอบถามเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาลำดับความสำคัญทางสังคมที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นไม่อยากจะเห็นต่าง

6. จัดทำแบบสอบถามพร้อมด้วยคำชี้แจงการใช้และจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบและส่งกลับให้ทีมิวิจัยซึ่งทีมิวิจัยจะทำการประมวลผลแล้วส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญทราบถึงความคิดเห็นของทุกคนและแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อใดมากน้อยเพียงใดโดยการให้คะแนน แล้วส่งกลับให้ทีมิวิจัยเป็นครั้งที่สองซึ่งทีมิจะทำการประมวลผลแล้วส่งผลการประมวลผลให้ผู้เชี่ยวชาญได้รับทราบถึงประเด็นและคะแนนรวมของผู้เชี่ยวชาญทุกคนซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยและคะแนนของผู้เชี่ยวชาญเองซึ่งผู้เชี่ยวชาญแสดงความเห็นกับผลที่ได้หากไม่เห็นด้วยสามารถให้คะแนนใหม่ได้ แล้วส่งผลการแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ประเด็นนั้น ทีมิวิจัยทำการประมวลผลอีกรอบหนึ่งละส่งผลประมวลผลให้กับผู้เชี่ยวชาญ หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือส่วนใหญ่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงความเห็นด้วยกับข้อใด ถือว่าเห็นพ้องต้องกัน ข้อใดที่มีผู้เห็นด้วยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดต้องตัดทิ้งไป ทีมิวิจัยจะแจ้งผลการประมวลผลสุดท้ายให้แก่ผู้เชี่ยวชาญทราบถึงความเห็นพ้องต้องกันและทีมิวิจัยจะเขียนรายงานผลการใช้เทคนิคเดลฟายให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดทราบและจัดการรายงานผลที่ได้จากการวิจัย ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและรับทราบและเห็นผลที่ได้รับจากการวิจัยเป็นอันสิ้นสุดโครงการ

อย่างไรก็ตามในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อประหยัดเวลาการสื่อสารส่งไปและส่งกลับของการตอบการประมวลผลและการรับแบบสอบถามซึ่งใช้เวลาประมาณ 1 เดือน ต่อรอบและอีก 1 เดือนต่อการประมวลผลและส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทำให้ระยะเวลาที่ใช้ในการทราบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันสามารถลดเวลาได้อย่างมากอาจใช้เวลาเพียง 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน ก็แล้วเสร็จหากผู้เชี่ยวชาญให้ความร่วมมือในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีหรือสารการส่ง การตอบรับ การแก้ไขปรับปรุงในแต่ละรอบใช้เวลาอย่างมากเพราะเป็นการตอบรับหรือรับตอบอย่างทันทีทันใด (Spontaneous) หากทีมิวิจัยจัดวางระบบ E - mail ไว้เป็นอย่างดี

เดลฟายนโยบาย ต่างจากเดลฟายทั่วไปกล่าวคือเป็นการทำวิจัยหรือใช้ศึกษานโยบายในการพัฒนาเรื่องนั้นในอนาคตระยะกลางและระยะยาว ที่แตกต่างจากเทคนิคเดลฟายที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวคือผู้ที่เข้าร่วมประชุมเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้(Cross-impact analysis)คือ ผลกระทบไขว้ (Cross-impact analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคย่อยของ 1. การวิจัยอนาคตการณ์แบบระดมสมองเชิงอนาคตการณ์ และ 2. เทคนิคเดลฟายที่แก้ไขข้อบกพร่องของกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยที่มองข้ามปัญหา อุปสรรค และที่สำคัญมากกว่านั้นเทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้เกิดจากการดำเนินการตามแผนไม่ว่าจะเป็นแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ เช่น รัฐบาล ต้องการแก้ไขปัญหการว่างงานโดยมาตรการหรือโครงการต่างๆ ที่จะมีผลต่อการจ้างงานแตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อรัฐบาลจะใช้โครงการตามนโยบายประเทศใดจะได้ผลเป็นอย่างไรจะต้องคำนึงถึงผลกระทบของมาตรการ (โครงการ) หนึ่งที่มีผลกระทบต่อมาตรการอื่นๆ ที่มีผลต่อนโยบายด้านการจ้างงานที่กำหนดไว้ ซึ่งได้ใช้ข้อมูลในอดีตและการคาดคะเนของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ปัจจุบันขับเคลื่อนต่างๆ และอัตราของปัจจัยเคลื่อนที่มีต่อกันและกันและมีต่อเนื่องที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา

จะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้มีความละเอียดถี่ถ้วนให้ความถูกต้องในการระบุค้นหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนโยบายที่เป็นเป้าหมายมากกว่าแนวทางการวิจัยอนาคตการณ์ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

การวางแผนผลิตเครื่องบินโดยसानขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ โดยบริษัทผู้ผลิตใช้แนวโน้มของการเติบโตทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและระดับประเทศว่าจะผลิตเครื่องบินใหญ่ กลาง เล็ก แต่ละขนาดกี่ลำ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยอื่น ที่มีผลต่อการเติบโต

การสร้างฉากทัศน์ (Scenario development) เป็นอีกเทคนิควิธีการวิจัยอนาคตการณ์ที่มีการนำมาใช้ เมื่อต้องการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งมีทางเลือก (Alternative scenario) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่าจะใช้ทางเลือกใด และการใช้ทางเลือกนั้นดีกว่าหรือไม่ดีกว่าทางเลือกอื่น โอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีมากน้อยเพียงใด เช่น การพัฒนาทางการศึกษาและเทคโนโลยีควรต้องทำอย่างไร และทำแล้วจะส่งผลดีอย่างไร และจะต้องใช้เวลานานเท่าใด จึงจะให้ผลดี เทคนิคดังกล่าวนี้มีการนำมาใช้ในประเทศแอฟริกาใต้ได้ และประสบความสำเร็จในยุคสงครามล้างเผ่าพันธุ์ที่ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ฉากทัศน์ด้วยกันคือ ฉากทัศน์นกกระจอกเทศน์ (Ostrich) ฉากทัศน์เป็ดพิการ (Lamed duck) ฉากทัศน์ไอคารัส (Icarus) และฉากทัศน์ฝูงนกฟลามิงโก (Flight of flamingo)

4. การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของ DSI

เนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมีฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและวิจัยในเรื่องการดำเนินงานของ DSI ที่ใช้เป็นประโยชน์ในด้านการปฏิบัติงานและการปรับตำแหน่งบุคลากรจากระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้นซึ่งจัดทำโดยผู้ที่ต้องการเลื่อนตำแหน่ง จึงมีงานวิจัยด้านปัญหาการบริการและการจัดการงานบุคคลแทบทุกเรื่องที่เกิดจากบุคคลที่ต้องการเลื่อนตำแหน่งการปฏิบัติงานของตน จึงมีผลงานวิจัยด้านนี้จึงเป็นงานวิจัยเอกสารเป็นส่วนใหญ่ที่อาจใช้เอกสารร่วมกับรายงานการประเมิน

การปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องที่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณมาอ้างอิงสนับสนุนงานวิจัยของผู้ที่ต้องการเลื่อนตำแหน่งทางบริการดังกล่าว

5. แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับลงประชามติ) พ.ศ.25561 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐบัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการทำแผนต่างๆให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวและการจัดทำกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายพินิจยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และในด้านกระบวนการยุติธรรมบัญญัติให้รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติและให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร แผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2560-2564 เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในสังกัดกรมสอบสวนคดีพิเศษและจากหน่วยงานภายนอก (ภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและเครือข่ายภาคประชาชน) เป็นไปตามหลักการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐโดยมีการวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษและคำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

การที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นต้องมีการวางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวและกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวเพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องมีการบูรณาการและสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศร่วมกันเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชนเอกชนประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันมีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคนไทยมีความสุขอยู่ดีกินดีสังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรมซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ20ปี ประกอบด้วย6ยุทธศาสตร์ได้แก่1.ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง2.ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน3.ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง

ศักยภาพคน4.ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม
5.ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและ6.ยุทธศาสตร์ด้าน
การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12เป็นทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะ5ปี
(พ.ศ.2560-2564) จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็น
ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12ได้กำหนดยุทธศาสตร์
การพัฒนาที่สำคัญดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่1การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์
ที่ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์เพื่อเตรียมคนในสังคมไทย ให้มี
ทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่21และส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่2การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็นยุทธศาสตร์ใน
การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในช่วง5ปีต่อจากนี้ไปยังต้องดำเนินการยกระดับ
คุณภาพการบริการทางสังคมให้ทั่วถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา และสาธารณสุขรวมทั้ง
การปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมอื่นๆเพื่อให้คนไทยทุกคนเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ
ได้อย่างทั่วถึงและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนในเรื่องการ
สร้างอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่3การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
เป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่12การพัฒนาและ
ใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้นการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลการ
พัฒนา และยกระดับคุณภาพกำลังคนและความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและ
ฐานรายได้ใหม่ควบคู่ไปกับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิมและต่อยอดจากการผลิต
และบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะรวมทั้งพัฒนาระบบและกลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่
เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจสร้างความเข้มแข็งและรักษา
วินัยทางการเงินการคลังและพัฒนาเครื่องมือทางการเงินที่สนับสนุนการระดมทุนที่มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่4การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
เป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความมั่งคั่งของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม
เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนเร่งแก้ไขวิกฤติ

สิ่งแวดล้อมพัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสและเป็นธรรมรวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่5การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนเป็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเตรียมการรับมือกับอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อป้องกันปัญหาภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงและเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่6การบริหารจัดการในภาครัฐการป้องกันการทุจริตประพตติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทยเป็นยุทธศาสตร์ในการเร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังโดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาครัฐอย่างเป็นธรรมและการบริหารจัดการภาครัฐให้โปร่งใสมีประสิทธิภาพรับผิดชอบตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรมและประชาชนมีส่วนร่วมมีการกระจายอำนาจและพัฒนาระบบและกระบวนการทางกฎหมายให้สามารถอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมแก่ประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่7การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถ และพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจหลักสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและในอาเซียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและการคุ้มครองผู้บริโภค

ยุทธศาสตร์ที่8การพัฒนาวินยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรมเป็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ผลงานวิจัยและพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์อย่างเข้มข้นทั้งในภาคธุรกิจภาครัฐและภาคประชาชนรวมทั้งการพัฒนาสถานะสิ่งแวดล้อมหรือปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวยทั้งการวิจัยและพัฒนาการพัฒนาบุคลากรวิจัยโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการบริหารจัดการเพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่สังคมนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่9การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและเร่งดำเนินการในประเด็นท้าทายได้แก่การสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทาง

เศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงและสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการผลักดันให้ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบและในเชิงสถาบันต้องดำเนินการให้เกิดความชัดเจนต่อกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านถึงบทบาทของประเทศไทยจากมุมมองของการพัฒนาอนุภูมิภาคและภูมิภาคมีความชัดเจนในระดับปฏิบัติการและในแต่ละจุดพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคและภูมิภาคเตรียมความพร้อมให้ประเทศเป็นประตูไปสู่ภาคตะวันตกและตะวันออกต่อยอดจากความเชื่อมโยงเชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่างๆโดยยึดหลักคิดเสรีเปิดเสรีและโอกาสเสรี

6. แผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

แผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์จันทร์โอชานายกรัฐมนตรี) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติแผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมเป็นต้นรวมทั้งสถานการณ์ในประเทศสถานการณ์โลกสถานการณ์อาชญากรรมคดีพิเศษผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากรายงานผลประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 6 ครั้งตามโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ. 2560-2564 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษฉบับนี้เกิดจาก “กระบวนการมีส่วนร่วม” อย่างแท้จริงนอกจากนี้เพื่อให้การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสามารถติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรมกรมสอบสวนคดีพิเศษจึงได้เพิ่มส่วนที่ 4 การติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2560 – 2564 ไว้ด้วยแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2560-2564 จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนทิศทางขององค์การอันประกอบด้วยวิสัยทัศน์พันธกิจค่านิยมและประเด็นยุทธศาสตร์ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์เพื่อเสริมสร้างขีดสมรรถนะในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็วเป็นธรรมในทุกระดับและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยยึดประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นที่ตั้งร่วมขับเคลื่อนประเทศไปสู่ “ความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน”

7. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษได้แก่

1. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 63/2557 เรื่องนโยบายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของรัฐว่าประชาชนต้องได้รับความเป็นธรรมภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั่วถึงโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการบวนการยุติธรรมองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นศาลคณะกรรมาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติองค์กรอิสระอื่นๆอีก

สำนักงานตำรวจแห่งชาติกรมสอบสวนคดีพิเศษคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาคีรัฐรวมทั้งหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมขอให้ยึดมั่นในการปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมและมีบรรทัดฐานที่ชัดเจนในการดำเนินคดีตามประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ซึ่งสาธารณชนสามารถตรวจสอบได้ตลอดจนหลีกเลี่ยงการดำเนินการใดๆที่อาจมีผลทำให้เกิดความเข้าใจแก่สาธารณชนในการบังคับใช้กฎหมายอันจะนำไปสู่ความขัดแย้งและความแตกแยกในสังคม ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ 2. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 70/2557 เรื่องมาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์กำหนดมาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ขึ้นเพื่อนำไปสู่การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวในประเทศและการสร้างมาตรฐานในการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลรวมทั้งเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการและนายจ้างซึ่งประกอบกิจการบางประเภทที่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างมากและเพื่อขจัดการบังคับใช้แรงงานหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากแรงงานต่างด้าว 3. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 98/2557 เรื่องการแก้ไขปัญหายังจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้การแก้ไขปัญหายังจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีการปฏิบัติงานอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการอันจะทำให้สามารถบรรลุผลในการจัดหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดความสงบสุขในพื้นที่ความปลอดภัยในชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชนตลอดจนมีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ข้อ 1 ให้ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องนำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 - 2557 ซึ่งจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาใช้ในการปฏิบัติงานของส่วนราชการหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จินกว่าจะมีนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ใหม่

8. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ให้กระทรวงยุติธรรมทบทวนนโยบายและแนวทางดำเนินการของกระทรวงยุติธรรม โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดประชุมผู้บริหารเพื่อพิจารณาแผนการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2558 โดยนางสุณาสวรรณ จุฑะปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานการประชุม ทั้งนี้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงยุติธรรมแล้วเมื่อวันที่16พฤศจิกายน2558โดยแยกเป็นนโยบายที่สำคัญของกระทรวงยุติธรรมจำนวน6ด้านดังนี้

นโยบายที่1ด้านอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำคือประชาชนได้รับบริการจากหน่วยงานตามสิทธิทางกฎหมายได้รับการช่วยเหลือเยียวยาด้านกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงและมีเครือข่ายภาคประชาชนทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในชุมชนลดปริมาณคดีในกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วย 5 แผนงานคือ 1.แผนงานด้านความช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม 2.แผนงานด้านการพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชน 3.แผนงานด้านการคุ้มครองพยาน 4.แผนงานการพัฒนาระบบการบังคับคดีแพ่งคดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และ 5.แผนงานด้านสิทธิมนุษยชน

นโยบายที่2ด้านสร้างความปลอดภัยในสังคมคือผู้กระทำผิดได้รับการจำแนกแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรมเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและไม่หวนไปกระทำผิดซ้ำประกอบด้วย 4 แผนงานคือ 1.แผนงานด้านการควบคุมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในเรือนจำทัณฑสถาน 2.แผนงานด้านแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยการคุมประพฤติ 3.แผนงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนและ 4.แผนงานด้านการป้องกันการกระทำผิด

นโยบายที่3ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดคือผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดได้รับการลงโทษและยึดทรัพย์ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูอย่างจริงจังและต่อเนื่องประชาชนมีความเชื่อมั่นในการจัดการปัญหาเสพติดของประเทศประกอบด้วย 4 แผนงานคือ 1.แผนงานด้านการป้องกันยาเสพติด 2.แผนงานการปราบปรามยาเสพติด 3.แผนงานการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและ 4.แผนงานติดตามการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

นโยบายที่ 4 ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐคือปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยลดลง ไม่ส่งผลกระทบต่อความเจริญและความมั่นคงของประเทศประกอบด้วย 2แผนงานคือ 1.แผนงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและ 2.แผนงานการปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

นโยบายที่ 5 ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษคือองค์กรอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศได้รับการลงโทษทำให้เกิดความมั่นใจของนักลงทุนและประชาชนทั้งในและต่างประเทศประกอบด้วย 2 แผนงานคือ 1.แผนงานด้านการป้องกันอาชญากรรมพิเศษและ 2. แผนงานด้านการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

นโยบายที่ 6 ด้านการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศคือกฎหมายของประเทศได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากลประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายประกอบด้วย 4แผนงานคือ 1. แผนงานปรับปรุงแก้ไขบทกฎหมายที่ล้าสมัย 2.แผนงาน

พัฒนาและเสนอกฎหมายใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ 3. แผนงานศึกษาวิจัยและพัฒนากฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมและ 4. แผนงานเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตาม มาตรฐานสากลกระทรวงยุติธรรมได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20 ปีพ.ศ. 2560 – 2579 ได้นำนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พลเอกไพบูลย์คุ้มฉายา) มาเป็นหลักในการจัดทำและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2560 – 2579)

ในการนี้ กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 ได้นำนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พลเอกไพบูลย์คุ้มฉายา) มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม 20 ปี และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วน ราชการในสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระยะ 20 ปีในการเป็นหลักประกันความยุติธรรมตาม มาตรฐานสากลโดยดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของกระทรวง ยุติธรรมมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังนี้ยุทธศาสตร์ที่ 3 การอำนวย ความยุติธรรม มีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ 1 แผนงาน ได้แก่ แผนงานด้านสิทธิมนุษยชน มี 1 โครงการ คือ โครงการพัฒนาระบบข่าวกรองและข้อมูลอาชญากรรม ภัยแทรกซ้อนเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 การป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคง มี 3 แผนงาน ได้แก่ 1.แผนงานป้องกันอาชญากรรมด้าน ความมั่นคง ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่ 1.1 โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็ง ของภาคประชาสังคมในการป้องกันอาชญากรรมพิเศษและการเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสอาชญากรรม พิเศษ 1.2 โครงการมาตรการเชิงรุกด้านการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐด้วยระบบแม่ข่ายแผนที่ผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต (DSI MAP) และผ่านระบบดาวเทียม GPS (DSI MAP Extended) 1.3 โครงการ จัดทำฐานข้อมูลอาชญากรรมระดับพื้นที่ 1.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลระบบบริหารจัดการคดีพิเศษ เชิงภูมิสารสนเทศ (GIS-DSI) และ 2. แผนงานปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่ 2.1 ด้านความมั่นคง อาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ำมนุษย์ 2.2 ด้านเศรษฐกิจ 2.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.4 ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์และคุณภาพชีวิต 3.แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคงประกอบด้วย 8 โครงการ ได้แก่ 3.1 โครงการพัฒนาความร่วมมือและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานบังคับ ใช้กฎหมายทั้งในและต่างประเทศ 3.2 โครงการพัฒนาสถาบันการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อเป็นศูนย์ การฝึกอบรมของหน่วยบังคับใช้กฎหมาย 3.3 โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคดีพิเศษ ตามหลักธรรมาภิบาล 3.4 โครงการพัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ 3.5 โครงการจัดหาหรือการพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยี อุปกรณ์พิเศษสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน คดีพิเศษ 3.6 โครงการพัฒนากฎหมาย กฎ อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน ทันสมัย เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ 3.7 โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ
เพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ 3.8 โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษ

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – 2561)

เพื่อให้การบริหารงานยุติธรรมในระยะเวลายี่สิบปี (พ.ศ. 2558 – 2561) บรรลุผล
ตามเป้าหมายสอดคล้องกับพันธกิจและผลักดันให้บังเกิดผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้จึงกำหนด
ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน เพื่อให้หน่วยงานยุติธรรม และภาคที่เกี่ยวข้อง
ในการบริหารงานยุติธรรมของประเทศได้ใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานต่อไปดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชนเพื่อให้
หน่วยงานยุติธรรมมีระบบการทำงานที่ทันสมัยเป็นมาตรฐานสากลและสามารถให้บริการประชาชนได้
อย่างรวดเร็วและถูกต้องประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของหน่วยงานยุติธรรมได้สะดวกและ
ทั่วถึงรวมทั้งช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของหน่วยงานยุติธรรมและภาคประชาชนในการรับบริการงาน
ยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
เพื่อเสริมสร้างวินัยและจิตสำนึกในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนปรับปรุงแก้ไข
และพัฒนากฎหมายให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ รูปแบบการกระทำผิดและ
ความต้องการของประชาชนส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติสามารถ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐได้อย่างเป็น
รูปธรรมรวมทั้งเสริมสร้างบทบาทประเทศไทยในเวทีโลก ด้านการเสริมสร้างหลักนิติธรรมและ
เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วม
ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าถึงความยุติธรรมในรูปแบบที่หลากหลาย
อย่างทั่วถึงสนับสนุนให้ภาคประชาชนภาคเอกชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม
ในงานยุติธรรมรวมทั้งลดปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลและสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและเผยแพร่องค์ความรู้ในงานยุติธรรม
เพื่อพัฒนาบุคลากรในงานยุติธรรมให้มีความรู้ทักษะความเชี่ยวชาญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
เป็นมืออาชีพมีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตสำนึกรักศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและ
การให้บริการรวมทั้งสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนางานยุติธรรมของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อนและบูรณาการการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเพื่อให้มี
กลไกการประสานติดตามและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและระดับจังหวัด

รวมทั้งสร้างการรับรู้เข้าใจและยอมรับในสาระสำคัญของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จากหน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งจากภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนต่างๆ

9. กรมสอบสวนคดีพิเศษในบริบทปัจจุบัน

นโยบายรัฐบาล(เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ/กระทรวงยุติธรรม) พลเอกประยุทธ์จันทร์โอชานายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ 12 กันยายน2557 โดยเน้นให้มีการปฏิรูปในด้านต่างๆภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาย่างยั่งยืนครอบคลุม ปัญหาทั้งเฉพาะหน้าระยะกลางและระยะยาวรวมทั้งส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของ ประชาชนในชาติโดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษได้แก่

ข้อ1การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามประเพณีการปกครองของไทยรัฐบาลจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งยวดในอันที่จะเชิดชูสถาบันนี้ไว้ด้วยความจงรักภักดีและปกป้องรักษา พระบรมเดชานุภาพโดยจะใช้มาตรการทางกฎหมายมาตรการทางสังคมจิตวิทยาและมาตรการ ทางระบบสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดหรือประสงค์ร้าย มุ่งสั่นคลอนสถาบันหลักของชาติโดยไม่คำนึงถึงความรู้อันนี้ และความผูกพัน ภักดี ของคนอื่นเป็น จำนวนมากตลอดจนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน

ข้อ2การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

2.1 ในระยะเร่งด่วนรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียนในกิจการ5ด้านได้แก่การบริหารจัดการชายแดนการสร้างความมั่นคง ทางทะเล การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติการสร้างควมไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้านและการ เสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันของอาเซียนโดยเน้นความร่วมมือ เพื่อป้องกันแก้ไขข้อพิพาทต่างๆและการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนโดยใช้กลไกทั้งระดับทวิภาคีและพหุ ภาคี

ข้อ3การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

3.1 ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รวมถึงปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การทารุณกรรมต่อแรงงานข้ามชาติการท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศและเด็กและปัญหาคนขอทาน โดยการปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับที่จำเป็นและเพิ่มความเข้มงวดในการระงับตรวจสอบ

3.2 จัดระเบียบสังคมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไปโดยใช้ค่านิยมหลัก12ประการตามนโยบายของคณะรักษาความ สงบแห่งชาติที่ได้ประกาศไว้แล้ว

ข้อ4การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกัน
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

4.1ปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศ
ภูมิภาคและท้องถิ่นทบทวนการจัดโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อน

4.2ในระยะแรกกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้
โดยรวดเร็วประหยัดและสะดวกทั้งวางมาตรการทางกฎหมายกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนขั้นตอนที่
แน่นอนระยะเวลาดำเนินการที่รวดเร็วและระบบอุทธรณ์ที่เป็นธรรมโปร่งใส

4.3ยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพสามารถให้บริการ
เชิงรุก

4.4เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ

4.5ใช้มาตรการทางกฎหมายการปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกใน
การรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่
มีประสิทธิภาพ

4.6ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตประพฤติมิชอบและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ

4.7 ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีองค์กรภาคเอกชนและเครือข่ายต่างๆที่จัดตั้งขึ้น
เพื่อสอดส่องเฝ้าระวังตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ทั้งจะวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ถูกแทรกแซงหรือขัดขวาง

ข้อ5 การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

5.1ในระยะเฉพาะหน้าจะเร่งปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศและ
กฎหมายอื่นๆที่ล้าสมัยไม่เป็นธรรมไม่สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศเป็นอุปสรรคต่อการ
บริหารราชการแผ่นดิน

5.2เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมายให้
สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนและประชาชนได้
ตามหลักเกณฑ์ที่จะเปิดกว้างขึ้น

5.3 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเร่งรัดการ
ดำเนินคดีทุกขั้นตอนให้รวดเร็วเกิดความเป็นธรรมและมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันสามารถใช้
ติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการ
ยุติธรรมได้เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดและ
หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระยะ 20 ปีในการเป็นหลักประกันความยุติธรรมตามมาตรฐานสากลโดย

ดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของกระทรวงยุติธรรม มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคงมีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ กรมสอบสวนคดีพิเศษ 2 แผนงานได้แก่แผนงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐมี แนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ 2 แผนงานได้แก่แผนงานพัฒนากฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

นโยบายการดำเนินงานของผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ภารกิจหลักของกรมสอบสวนคดีพิเศษคือการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษคุณภาพ สำนวนคดีพิเศษต้องมีมาตรฐานการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. 2559 มาตรา 68 เครื่องมือที่เป็นรูปธรรมที่สามารถรับรองมาตรฐานได้คือการกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน (Standard of Operating Procedures: SOP) ในทุกขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษทุกคดี พิเศษสืบสวนและตรวจสอบข้อเท็จจริงต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่คู่มือการปฏิบัติงานกำหนดรวมทั้ง มีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้คู่มือการปฏิบัติงานด้วยให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม และสอดคล้องกับสถานการณ์

2. มุ่งเน้นการปราบปรามพร้อมพัฒนายุทธศาสตร์ป้องกันอาชญากรรมคดีพิเศษ ใน 10 กลุ่มคดีดังนี้

- 2.1 คดีบุกรุกที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (อุทยานแห่งชาติสิรินาถ)
- 2.2 คดีพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงเกี่ยวกับการหมิ่นสถาบัน
- 2.3 คดีพิเศษด้านคดีฉ้อโกงประชาชนและแชร์ลูกโซ่
- 2.4 คดีพิเศษเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
- 2.5 คดีพิเศษเกี่ยวกับการเงินการธนาคารและภาษีอากร
- 2.6 คดีพิเศษที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ
- 2.7 คดีพิเศษเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว
- 2.8 คดีพิเศษเกี่ยวกับการฟอกเงิน
- 2.9 คดีพิเศษเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
- 2.10 คดีพิเศษเกี่ยวกับการทุจริตภาครัฐ

3. การบูรณาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษโดยแนวทางประจักษ์รัฐ ส่งเสริมสนับสนุนให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมคดีพิเศษและเปิดโอกาสให้ภาครัฐภาคเอกชนประชาชนหน่วยงานต่างประเทศและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมในการเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังอาชญากรรมพิเศษซึ่งในปีพ.ศ. 2559 กรมสอบสวนคดีพิเศษโดยสำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับดีจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการใน “โครงการคืนสิทธิที่ดินการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติโดยกระบวนการมีส่วนร่วมอำเภอเกาะยาวจังหวัดพังงา” เป็นเครื่องมือชี้วัดอย่างหนึ่งของการบูรณาการป้องกันอาชญากรรมคดีพิเศษโดยแนวทางประจักษ์รัฐผู้บริหารจึงให้หน่วยงานในสังกัดนำรูปแบบการบูรณาการนี้ไปวิเคราะห์ปรับกับการทำงานเพื่อเป็นการขยายผลการดำเนินงานต่อไป

4. การเพิ่มมูลค่าในสำนวนคดีพิเศษลดบทเรียนรายงานการศึกษาหรือวิจัยที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อเสนอนโยบายปรับปรุงกฎหมายประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมในเชิงรุกโดยอาจจะมีการวิจัยหรือข้อเสนอแนะที่สำคัญซึ่งจะทำให้การที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีเจ้าหน้าที่จำนวนไม่มากหรือประมาณหนึ่งพันคนเศษเพื่อให้การป้องกันอาชญากรรมพิเศษเกิดประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาโลกและเครื่องมือต่างๆ เช่น เครือข่ายภาคประจักษ์รัฐฐานข้อมูลกลาง/การข่าวเพื่อการสืบสวนสอบสวนรวมถึงเครื่องมือ/นวัตกรรม

5. ปัจจัยที่เป็นผลสำเร็จภารกิจนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความจำเป็นต้องได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชนทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชนปัจจัยนี้นอกจากเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามคดีพิเศษยังเป็นเสมือนภาพสะท้อนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อไปข้างหน้าจะมีการสำรวจเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในทุกๆ ระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง

6. การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญและเพิ่มความตระหนักในค่านิยมร่วมอันได้แก่ “เกียรติศักดิ์เชี่ยวชาญซื่อสัตย์” เพื่อให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรเนื่องจากกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจำเป็นต้องมีระเบียบวินัยกติกาที่มีค่านิยมร่วมกันรวมทั้งการปฏิบัติตามคู่มือจริยธรรมพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษซึ่งจะเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษทั้งกับผู้เสียหายผู้ถูกกล่าวหาพยานผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา

แผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ. 2560 – 2564

วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศด้านการป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและได้รับความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม”

พันธกิจ ป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความเป็นธรรม

ค่านิยมร่วม “เกียรติศักดิ์เชี่ยวชาญซื่อสัตย์”

ภารกิจหลัก ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษกระทรวงยุติธรรมพ.ศ. 2554 กำหนดให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันการปราบปรามการสืบสวนและการสอบสวนคดีความผิดทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. ป้องกันปราบปรามสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคดีพิเศษประกาศกำหนดหรือตามมติของคณะกรรมการคดีพิเศษตลอดจนปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ
3. ศึกษารวบรวมจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและเพื่อป้องกันปราบปรามสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ
4. จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาระบบงานการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษการพัฒนาความรู้และการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพนักงานราชการและลูกจ้างของกรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษหรือไม่
5. ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายคดีความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551) ได้แก่คดีความผิดทางอาญาดังต่อไปนี้
  - 6.1 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
  - 6.2 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
  - 6.3 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
  - 6.4 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

- 6.5 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์
- 6.6 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
- 6.7 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อ
หน่วยงานของรัฐ
- 6.8 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม
- 6.9 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
- 6.10 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า
- 6.11 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
- 6.12 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออก
ที่ผลิตในราชอาณาจักร
- 6.13 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน
- 6.14 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย
- 6.15 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด
- 6.16 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- 6.17 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- 6.18 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์
- 6.19 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- 6.20 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 6.21 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร
- 6.22 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- 6.23 คดีความผิดตามประมวลกฎหมายรัชฎากร
- 6.24 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- 6.25 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต
- 6.26 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- 6.27 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
- 6.28 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- 6.29 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
- 6.30 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
- 6.31 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- 6.32 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- 6.33 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง

- 6.34 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย
- 6.35 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 6.36 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร
- 6.37 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
- 6.38 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- 6.39 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ
- 6.40 คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- 6.41 คดีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
2. พัฒนากลไกในการป้องกันการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ
3. พัฒนาการบริหารจัดการองค์การโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามสืบสวนสอบสวน

คดีพิเศษ

เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายและพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ. 2547 มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) หรือมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2) ที่กคพ. มีมติให้เป็นคดีพิเศษหรือการสอบสวนคดีตามนัยแห่งมาตรา 23/1 ด้วยตลอดจนการพัฒนากระบวนการและมาตรฐานงานคดีพิเศษเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพัฒนาระบบสนับสนุนการดำเนินคดีพิเศษและระบบการข่าวเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

เป้าประสงค์ที่ 1.1 การปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของเรื่องตรวจสอบข้อเท็จจริงที่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด
2. ร้อยละสำนวนสืบสวนที่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด
3. ร้อยละสำนวนสอบสวนคดีพิเศษที่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด
4. ร้อยละของคดีพิเศษที่พนักงานอัยการสั่งสำนวนมีความเห็นพ้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ
5. ร้อยละของคดีพิเศษที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ
6. ร้อยละของค่าเฉลี่ยต้นทุนต่อหน่วย(คดี)ลดลง

7. มูลค่าทรัพย์สินและผลประโยชน์ที่สามารถปกป้องเรียกคืนให้แก่รัฐ

กลยุทธ์

1.1.1 พัฒนาระบบเร่งรัดควบคุมกำกับติดตามความคืบหน้าของเรื่องตรวจสอบข้อเท็จจริงการสืบสวนการสอบสวนคดีพิเศษ

1.1.2 พัฒนาประสิทธิภาพการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน

1.1.3 พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินการสอบสวน

1.1.4 บูรณาการหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1.1.5 พัฒนาเทคนิคการจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีพิเศษ

แนวทางดำเนินงาน/โครงการสำคัญ

1. สร้างกลไกและกำหนดมาตรการการตรวจสอบและเร่งรัดการดำเนินการเรื่องตรวจสอบข้อเท็จจริงการสืบสวนการสอบสวนคดีพิเศษ

2. จัดทำคู่มือการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเฉพาะด้าน

3. พัฒนาเทคนิคการเบิกความในชั้นศาลซักซ้อมแนวทางการเตรียมพยานหลักฐานกับพนักงานอัยการก่อนขึ้นเบิกความในชั้นศาล

4. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพป้องกันปราบปรามการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ

4.1 รวบรวมวิเคราะห์จัดทำรายงานข้อบกพร่องของคดีพิเศษทุกประเภท

4.2 จัดทำรูปแบบการประเมินความคุ้มค่า

5. โครงการพัฒนาความร่วมมือและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งในและต่างประเทศ

5.1 สร้างรูปแบบการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5.2 พัฒนาความร่วมมือทางอาญากับหน่วยงานภายนอกประเทศ

6. พัฒนาเทคนิคและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเร่งรัดติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีพิเศษ

เป้าประสงค์ที่ 1.2 การบริหารและจัดการเทคโนโลยีเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนข่าวสารที่นำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลต่อวัน

2. ร้อยละของข่าวกรองที่สามารถนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับคดีพิเศษ

กลยุทธ์

พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามคดีพิเศษ
แนวทางดำเนินงาน/โครงการสำคัญ

7. โครงการพัฒนาข่าวกรองเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

8. โครงการพัฒนาระบบข่าวกรองและข้อมูลอาชญากรรมภัยแทรกซ้อนเกี่ยวกับการ
การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าประสงค์ที่ 1.3 การบริหารและจัดการฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสำหรับการ
ปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนฐานข้อมูลคดีพิเศษที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในแต่ละฐานความผิด
2. จำนวนนวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
ต่อหน่วยงาน

กลยุทธ์

พัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมมาเป็นเครื่องมือในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
แนวทางดำเนินงาน/โครงการสำคัญ

9. โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการสืบสวนสอบสวน
คดีพิเศษเป็นมาตรฐานในการสืบสวนสอบสวนของประชาคมอาเซียน

- 9.1 สร้างหรือพัฒนาความร่วมมือข้อตกลงกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย
- 9.2 จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
- 9.3 พัฒนาข้อมูลคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 9.4 พัฒนาช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
- 9.5 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการคดีพิเศษ
- 9.6 บูรณาการระบบคลังข้อมูลของหน่วยงานจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับคดีพิเศษ

9.7 จัดทำฐานข้อมูลการสืบสวนสอบสวนที่วิเคราะห์และตีความแล้วเสร็จและ
ผลคดีชั้นฎีกาของคดีพิเศษเพื่อใช้ในการเรียนรู้และเผยแพร่

10. โครงการจัดหาหรือการพัฒนาเครื่องมือเทคโนโลยีอุปกรณ์พิเศษสนับสนุน
การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

เป้าประสงค์ที่ 1.4 สาธารณชนเชื่อมั่นต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ตัวชี้วัด

ร้อยละความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กลยุทธ์

สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อสาธารณชน

แนวทางดำเนินงาน/โครงการสำคัญ

11. การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเชิงรุกกับสาธารณชน

12. พัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

13. พัฒนาระบบการรายงานผลความคืบหน้าผลการตรวจสอบสืบสวนสอบสวน

คดีพิเศษ

14. พัฒนาระบบตอบสนองคำร้องและบริหารจัดการข้อร้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ

15. การสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนากลไกในการป้องกันการกระทำความผิดที่มีลักษณะ

เป็นคดีพิเศษ

การสร้างกลไกและดำเนินการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานการบูรณาการกับส่วนราชการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนเครือข่ายภาคประชาชนและภาคต่างประเทศการป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวนควบคุมอาชญากรรมพิเศษทั้งที่เป็นรูปแบบการบูรณาการการทำงานตามแนวทางมาตรา 22 และมาตรา 22/1 มาตรา 30 มาตรา 32 และมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษพ.ศ. 2547 ตลอดจนการสร้างระบบการเฝ้าระวังและไม่เป็นรูปแบบเปิดเผยภารกิจและการอำพรางภารกิจ

เป้าประสงค์ที่ 2.1การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน(หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน/NGO/ภาคประชาชน) และพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

จำนวนเครือข่ายที่มีบทบาทการมีส่วนร่วมตามเกณฑ์ PMQA ในระดับ Empowerment

จำนวนโครงการที่เครือข่ายมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ร้อยละของเรื่องที่เครือข่ายช่วยแจ้งเบาะแสมีการพัฒนาการเป็นเรื่องสืบสวน/คดี

พิเศษ

กลยุทธ์

สร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพแนวทางการ

ดำเนินงาน / โครงการสำคัญ

16. โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมในการป้องกันอาชญากรรมพิเศษและการเฝ้าระวังการแจ้งเบาะแสอาชญากรรมพิเศษ

16.1 สร้างเครือข่ายทุกภาคส่วนให้ครอบคลุมมากขึ้น

16.2 พัฒนาช่องทางการติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณชน

16.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทุกภาคส่วน

17. แลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานความมั่นคง/หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

เป้าประสงค์ที่ 2.2มีกลไก/เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ

ตัวชี้วัด

จำนวนกลไก/เครื่องมือที่สนับสนุนการป้องกันการกระทำ ความผิดทางอาญา ที่มีลักษณะคดีพิเศษ

กลยุทธ์

การสร้างและพัฒนากลไก/เครื่องมือในการป้องกันการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะ เป็นคดีพิเศษที่มีประสิทธิภาพแนวทางการดำเนินงาน / โครงการสำคัญ

18. พัฒนาระบบข้อมูลในการป้องกันการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ ทั้งในและต่างประเทศ

19. พัฒนาระบบแจ้งเตือนติดตามเฝ้าระวังการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะเป็นคดี พิเศษ

20. สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการป้องกันการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะ เป็นคดีพิเศษ

21. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้วยสื่อรูปแบบเฉพาะ

22. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลระบบการบริหารจัดการคดีพิเศษเชิงภูมิสารสนเทศ (GIS-DSI)

เป้าประสงค์ที่ 2.3การวิจัยและพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อการป้องกันการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

จำนวนผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเพื่อการป้องกันการกระทำ ความผิด ที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษที่มีประสิทธิภาพ

จำนวนผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเพื่อการป้องกันการกระทำ ความผิด ที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษและนำมาใช้ประโยชน์

กลยุทธ์

สร้างงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเพื่อป้องกันการกระทำคามผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน / โครงการสำคัญ

23. โครงการวิจัยและพัฒนาระบบงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษ

23.1 สร้างผลงานวิจัยหรือพัฒนาผลงานทางวิชาการจากการกระทำคามผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ

23.2 ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเพื่อป้องกันการกระทำคามผิดที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษมาใช้ประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการองค์การโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

การพัฒนาบุคลากรองค์ความรู้เพื่อความเชี่ยวชาญป้องกันปราบปรามการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเครื่องมืออุปกรณ์พิเศษ พัฒนาระบบการบริหารราชการภายในองค์การบริหารงานทรัพยากรบุคคลวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์งบประมาณการเงินการคลัง การพัฒนาระบบราชการการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ระบบการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ การประชาสัมพันธ์การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีตลอดจนการพัฒนาระเบียบกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติราชการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เป้าประสงค์ที่ 3.1 มีกลไกในการบริหารจัดการองค์การที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 20 คะแนน ผลการประเมินการบริหารจัดการองค์การตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

กลยุทธ์พัฒนาองค์การตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

แนวทางการดำเนินงาน / โครงการสำคัญ

24. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลระบบบริหารจัดการองค์การ

25. โครงการพัฒนากฎหมายกฏอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

26. โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเป็นมาตรฐานในการสืบสวนสอบสวนของประชาคมอาเซียน

เป้าประสงค์ที่ 3.2 การบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้บุคลากรเกิดความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของข้าราชการมีความเชื่อมั่นต่อระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล

ร้อยละของบุคลากรมีความพึงพอใจและความผูกพันต่อองค์กร

กลยุทธ์

1. พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลตาม HR Scorecard

2. พัฒนาระบบการสร้าง ความผูกพันต่อองค์กร

แนวทางการดำเนินงาน / โครงการสำคัญ

27. จัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล

28. สร้างความผูกพันของบุคลากรต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ

29. สร้างวัฒนธรรมองค์กร

เป้าประสงค์ที่ 3.3บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสูง มีคุณธรรมจริยธรรมและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการจัดทำระบบการเรียนรู้

2. ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามแผนพัฒนารายบุคคล

3. จำนวนหลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับการพัฒนา

4. ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนานำความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญไปใช้

ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

5. ระดับความสำเร็จในการวิจัยเพื่อการพัฒนาบุคลากร

กลยุทธ์

1. จัดทำระบบการเรียนรู้

2. พัฒนาความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญคุณธรรมจริยธรรม

3. ผลักดันและพัฒนาให้บุคลากรมีศักยภาพผ่านเกณฑ์เหมาะสมและสามารถปฏิบัติ

หน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน / โครงการสำคัญ

30. จัดทำระบบการเรียนรู้

31. พัฒนาความรู้ทักษะความเชี่ยวชาญและคุณธรรมจริยธรรม

32. โครงการพัฒนาสถาบันการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อเป็นศูนย์การฝึกอบรม

ของหน่วยบังคับใช้กฎหมายของภูมิภาคผู้นำโขงและอาเซียน

10. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องความสำเร็จการพัฒนาองค์กร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องความสำเร็จการพัฒนาองค์กร (Success Factors in Organization Development)

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ถูกนำมาใช้อย่าง เพื่ออธิบายความหมายเกี่ยวกับอนาคตของสังคมมนุษย์ ในสังคมโลกให้ความหมายของ การพัฒนาที่ยั่งยืน อาทิ World Commission on Environment and Development หรือ Brundtland (2526) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ รูปแบบของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอม ลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง (Sustainable Development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs) กล่าวคือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของคนรุ่นปัจจุบัน จะต้องไม่ใช่ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง แต่ควรเป็นการใช้ทรัพยากรในเชิงอนุรักษ์และพัฒนาให้เต็มศักยภาพอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืน จะต้องพิจารณาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความยั่งยืน

นอกจากนี้ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) มีข้อเสนอเพิ่มเติมว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนควรตั้งอยู่บนรากฐานทางวัฒนธรรมที่ยึดถือคุณค่าของความเป็นมนุษย์ด้วย (UNESCO, 2005) Brown (1984 อ้างถึงใน YomiNoibai, 1991) กล่าวถึงความยั่งยืนเป็นความคิดเชิงนิเวศวิทยาพร้อมกับนัยทางเศรษฐกิจ นั่นคือ ความเจริญเติบโตและการกินดีอยู่ดีของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพื้นฐานด้านทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนระบบการดำรงชีวิตของมนุษย์และสังคมที่ยั่งยืน (Sustainable society) ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและระบบการส่งเสริมสนับสนุนชีวิตได้รับการดูแลรักษาไว้ อย่างเท่าเทียมกัน

สรุปว่าเป็นการพัฒนาที่ดำเนินไปโดย คำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และสนองความต้องการในปัจจุบันโดยไม่ส่งผลเสียต่อความต้องการในอนาคต อีกทั้งเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงความเป็น องค์กรวม คือมองว่าการจะทำสิ่งใดต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับสิ่งอื่นๆ ดังนั้นการพัฒนาแนวนี้จึงยึดหลักความรอบคอบ และค่อยเป็นค่อยไป การพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ได้ระบุว่าต้องปฏิเสธระบบเทคโนโลยีเพียงแต่ต้องคำนึงว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้นั้น เป็นไปในทางสร้างสรรค์หรือทำลาย

11. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการบริหารจัดการ

ปัจจุบันและอนาคตกระแสแห่งความคิดที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม (Innovation) ได้เข้ามามีอิทธิพลและมีบทบาทอย่างมากต่อมนุษย์และสังคมหลายแนวคิดที่เกี่ยวกับนวัตกรรมเชื่อว่า นวัตกรรมเป็นปรากฏการณ์ทางความคิด ที่มุ่งหมายสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อการขับเคลื่อนทาง เศรษฐกิจ หรือถือเป็นกลยุทธ์ขององค์กรที่ต้องการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยการผลิต สินค้าใหม่ๆ เพื่อสร้างความสนใจจากลูกค้าหากแต่บทนิยามความเป็นนวัตกรรมมิใช่เพียงการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เท่านั้น

นวัตกรรมมีความหมายที่กว้างยิ่งกว่านั้นดังนั้นจึงมีนักคิดนักวิชาการในศาสตร์ ต่างๆ นำหลักการสร้างและพัฒนา นวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในศาสตร์ของตนทำให้นักวิชาการทั้งหลาย เหล่านั้นได้ให้บทนิยามความเป็นนวัตกรรมประเภทปัจจัยที่ทำให้เกิดนวัตกรรมรวมไปถึงการนำ หลักการ นวัตกรรมไปใช้แตกต่างกันออกไปตามแต่ละแขนงวิชา ซึ่งการจะศึกษาผู้นำ เชิงนวัตกรรมในองค์กรจำเป็นที่จะต้องเข้าใจถึงแนวคิดสำคัญในเรื่องของนวัตกรรมด้วย เพราะเนื่องจากนวัตกรรมเป็นสิ่งใหม่ที่มีนักคิดนักวิชาการได้สร้างแนวคิดไว้หลากหลายจึงต้องทำ ความเข้าใจในทุกแนวคิดเพื่อที่จะเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ได้ว่าองค์กรทั้งหลายเล็งเห็นว่าแนวคิด ใดที่สมควรจะเลือกเป็นแบบอย่างในการพัฒนา นวัตกรรมในองค์กร

นอกจากนี้ในเรื่องของบริบทขององค์กรย่อมเป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาควบคู่กัน เพราะการพัฒนา กลยุทธ์บนพื้นฐานของการนำแนวคิดในเรื่องนวัตกรรมมาใช้จำต้องเข้าใจ ในสภาวะการณ์ขององค์กรอันได้แก่วัฒนธรรมขององค์กรที่เป็นอยู่สมรรถนะ ทั้งหลักและรอง ท้องค์กรเป็นอยู่หรืออยากให้เป็นรวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีในองค์กรเพราะการ พัฒนานวัตกรรมให้มีในองค์กรได้นั้นจะต้องมาจากการพัฒนา นวัตกรรมให้เกิดกับบุคลากรเสียก่อนจึง จะสามารถพัฒนาให้ยั่งยืนได้ในองค์กรต่อไป

นวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก Innovare ในภาษาลาตินแปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมาความสามารถในการใช้ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ทักษะและประสบการณ์ทาง เทคโนโลยีหรือการจัดการมาพัฒนาและผลิตสินค้าใหม่กระบวนการผลิตใหม่หรือบริการใหม่ ซึ่งตอบสนองความต้องการของตลาดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2559) กล่าวว่าความหมายของ นวัตกรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์ คือการนำแนวความคิดใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว มาใช้ในรูปแบบใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือก็คือ "การทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายมาเป็นโอกาสและถ่ายทอดไปสู่ แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมหรือจะกล่าวง่ายๆ การหยิบจับเทคโนโลยี ต่างๆ มาก่อให้เกิดคุณค่าและมูลค่าการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาก่อให้เกิดประโยชน์ และมีคุณค่า นั้นคือนิยามของนวัตกรรมคือของใหม่และมีประโยชน์ซึ่งแนวความคิดนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมา ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยจะเห็นได้จากแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์เช่นผลงานของ

Schumpeter (1934) ใน The Theory of Economic Development โดยจะเน้นไปที่การสร้างสรรคการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันจะนำไปสู่การได้มาซึ่งนวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Technological Innovation) เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เป็นหลักและทฤษฎีที่รู้จักกันมากก็น่าจะเป็น Theory of Disruptive Innovation ของ Christensen แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดและ Diffusion of Innovation Theory ของ Rogers (1962) ที่ได้มีการพัฒนามาตั้งแต่ปีค.ศ. 1962

ทั้งนี้ความคิดและทฤษฎีเรื่องนวัตกรรมมีวิวัฒนาการมาอย่างน้อย 50 ปีแล้ว โดยในช่วงทศวรรษที่ 1950 บรรดานักวิชาการต่างมองว่านวัตกรรมเป็นการพัฒนาอย่างหนึ่งที่ยกออกมาจากการศึกษาวิจัยต่างๆแต่ในปัจจุบันนี้นวัตกรรมไม่ได้ถูกมองว่าเป็นเพียงผลลัพธ์ของการดำเนินงานของปัจเจกบุคคลหากแต่เป็นผลของกระบวนการ (Process) ไม่ว่าจะเป็กระบวนการแก้ไขปัญหา(Problem-Solving Process) ที่เกิดในองค์กรหรือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interactive Process) ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้มีบทบาทสำคัญอื่นๆได้ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงพาณิชย์หรือกระบวนการเรียนรู้แบบแปรผัน (Diversified Learning Process) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากปัจจัยแตกต่างกันเช่นการเรียนรู้โดยการใช้(Learning by Using) การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) การเรียนรู้โดยการแลกเปลี่ยน (Learning by Sharing) ซึ่งมีได้ทั้งองค์ความรู้ภายในและภายนอกองค์กรขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดูดซับความรู้ขององค์กร

Rogers (1962) ซึ่งเป็นผู้คิดค้นทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรมได้ให้คำนิยามความหมายว่านวัตกรรมเป็นแนวความคิด (Idea) ที่ปัจเจกบุคคลรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ซึ่งความหมายในแง่ที่นวัตกรรมก็คือแนวความคิดใหม่ (New Idea) นั่นเองอีกทั้ง Rogers and Shoemaker (1971) ได้ให้นิยามเพิ่มเติมอีกว่านวัตกรรมเป็นความรู้วิธีปฏิบัติหรือวัตถุที่ปัจเจกบุคคลรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับตนเองถึงแม้ว่าสิ่งดังกล่าวได้รับการนำไปใช้หรือปฏิบัติจนผ่านช่วงเวลาหนึ่งไปแล้วแต่ถ้ายังคงมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งใหม่ในบุคคลใดแล้วก็ยังคงเรียกว่านวัตกรรม

Cancian (1979) บันทึกไว้ว่านวัตกรรมเป็นความใหม่และความแตกต่างโดยอาจอยู่ในรูปลักษณะการปฏิบัติเทคนิคหรือเรื่องราวที่ใหม่และแตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่เดิม Rogers (1983) ได้ให้ความหมายของคำว่านวัตกรรม (Innovation) ว่านวัตกรรม คือความคิดการกระทำหรือวัตถุใหม่ๆซึ่งถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ๆด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่นๆของการยอมรับในสังคม (Innovation is a New Idea, Practice or Object, that is Perceived as New by the Individual or Other Unit of Adoption)

การพิจารณาว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นนวัตกรรมนั้น Rogers (1983) ได้ชี้ให้เห็นว่าขึ้นอยู่กับความรู้ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาตังนั้นนวัตกรรมของบุคคล

กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอาจไม่ใช่นวัตกรรมของบุคคลกลุ่มอื่นก็ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาหรือไม่อีกประการหนึ่งของความใหม่อาจขึ้นอยู่กับระยะเวลาด้วยสิ่งใหม่ๆตามความหมายของนวัตกรรมไม่จำเป็นจะต้องใหม่จริงๆแต่อาจจะหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความคิดหรือการปฏิบัติที่เคยทำกันมาแล้วแต่ได้หยุดไประยะเวลาหนึ่งต่อมาได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาทำใหม่เนื่องจากเห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาในสภาพการณ์ใหม่นั้นได้ก็นับว่าสิ่งนั้น เป็นสิ่งใหม่ได้ดังนั้นนวัตกรรมอาจหมายถึงสิ่งใหม่ๆดังต่อไปนี้ 1. สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อนเลย 2. สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ 3. สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

นอกจากนี้นวัตกรรมยังหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้และการนำไปปฏิบัติให้เกิด ผลจริงสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2547) ให้นิยามนวัตกรรมไว้ว่านวัตกรรมคือการผลิตการเรียนรู้การจัดการความรู้และการใช้ประโยชน์จากความคิดใหม่เพื่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการกำเนิดผลิตภัณฑ์การบริการกระบวนการผลิตใหม่การปรับปรุงเทคโนโลยีการแพร่กระจายเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์และเกิดผลพวงทางเศรษฐกิจและสังคมนอกจากนี้ในเชิงเศรษฐศาสตร์ถือได้ว่านวัตกรรมเป็นการนำแนวความคิดใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ความเข้าใจต่อความหมายของนวัตกรรมยังมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเป้าหมายและประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคนอาทิเช่น Drucker (1985) Drucker ได้ให้คำนิยามนวัตกรรมในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการว่านวัตกรรมคือเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการในการแสวงหาผลประโยชน์และโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆเพื่อสร้างธุรกิจและบริการที่แตกต่างจากของคู่แข่งนวัตกรรมเป็นความสามารถที่ถูกแสดงออกมาในรูปแบบของการฝึกฝนศักยภาพในการเรียนรู้และการนำไปปฏิบัติได้จริงPorter (1990) ได้ให้นิยามไว้ว่านวัตกรรมคือสิ่งสำคัญที่ทำให้บริษัทมีศักยภาพในการแข่งขันและได้มองนวัตกรรมในความหมายที่กว้างโดยรวมเอาเทคโนโลยีใหม่และแนวทางในการทำสิ่งต่างๆเข้าไว้ด้วยกันจากความหมายของนวัตกรรมที่ยกมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีประเด็นความหมายหลักคือ ความใหม่ตามความรู้สึกของผู้รับซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของแนวความคิดใหม่สิ่งประดิษฐ์ใหม่วิธีการใหม่การจัดการแบบใหม่ เป็นต้น

โดยสรุปนวัตกรรมเป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นในเชิงวัตถุหรือในเชิงเศรษฐศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์หากแต่นวัตกรรมมีความหมายโดยกว้างที่ครอบคลุมไปถึงทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้เช่นกันดังนั้นการตีความบทนิยามความเป็นนวัตกรรมสามารถอธิบายได้ทั้งในเชิงแคบและเชิงกว้างความหมายเชิงแคบ “นวัตกรรม” คือผลผลิตของความสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมกับพลวัตของกิจกรรมทางสังคมความหมาย

เชิงกว้างนวัตกรรมคือแนวความคิดการปฏิบัติหรือสิ่งต่างๆที่ใหม่ต่อตัวปัจเจกบุคคลหรือหน่วยงานที่รับเอาสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้อีกทั้งรวมถึงการทำกิจกรรมที่นำไปสู่ การแสวงหาความสำเร็จเชิงพาณิชย์การสร้างตลาดใหม่ผลิตภัณฑ์ใหม่กระบวนการและการบริการใหม่การทำสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นโดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นรอบตัวเพื่อนำมาสร้างเป็นโอกาสและถ่ายทอดไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

องค์กรสมัยใหม่ในปัจจุบันจึงการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงโดยนวัตกรรมได้เข้ามามีความสำคัญอย่างมากโดยเฉพาะกลไกในการบริหาร จะเห็นได้ว่าปัจจุบันภาครัฐมีความสนใจเกี่ยวกับนวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานที่มีความทันสมัยหากการขับเคลื่อนในการเกิดนวัตกรรมการบริหารในภาครัฐอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศโดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าวิธีการคิดริเริ่มนวัตกรรมนั้นส่วนใหญ่จะเกิดโดยบุคคลที่มีความรู้ ตลอดจนมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่รอบด้าน ซึ่งเมื่อบุคลากรดีจะส่งให้การพัฒนาองค์กรของรัฐสามารถดำรงได้ด้วยคามยั่งยืน

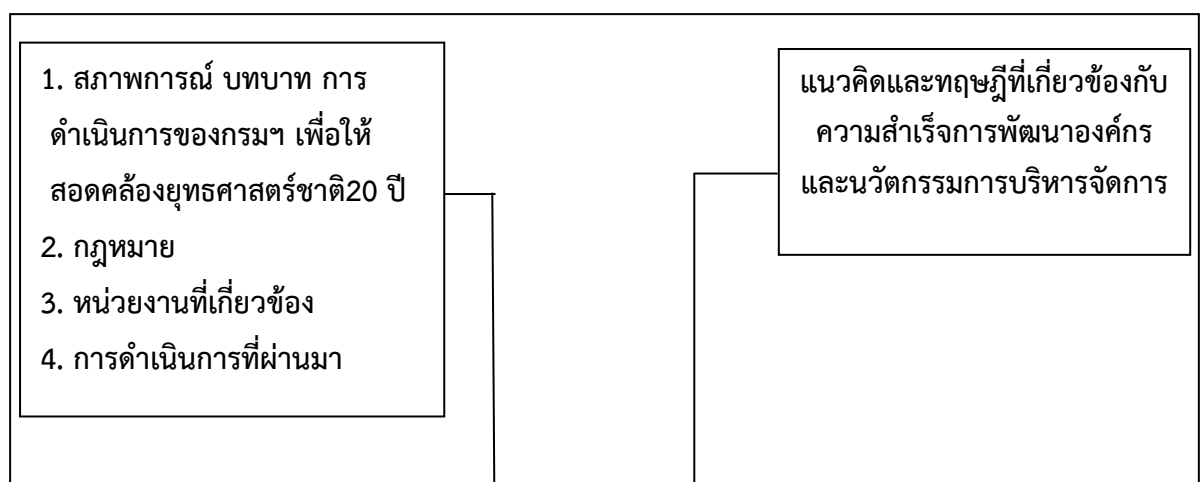
ดังนั้นจะเห็นได้ว่านวัตกรรมเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการทางความคิดที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุมีผลซึ่งพัฒนาการของนวัตกรรมในการเกิดขึ้นมีสาระสำคัญอยู่ที่การเกิดขึ้นจากความคิดที่มีข้อมูลบนพื้นฐานของความรู้ที่ตกผลึกอย่างรอบด้าน ตลอดจนเกิดขึ้นจากการมุ่งมั่นพัฒนาริเริ่ม วิธีการในการแก้ไขปัญหาอันโดยใช้รูปแบบหรือเทคนิคใหม่ๆ ตลอดเวลา ซึ่งปัจจุบันนวัตกรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาภาครัฐซึ่งส่งผลให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหานวัตกรรมใหม่สำหรับการทำงานอยู่ตลอดเวลาเป็นต้น

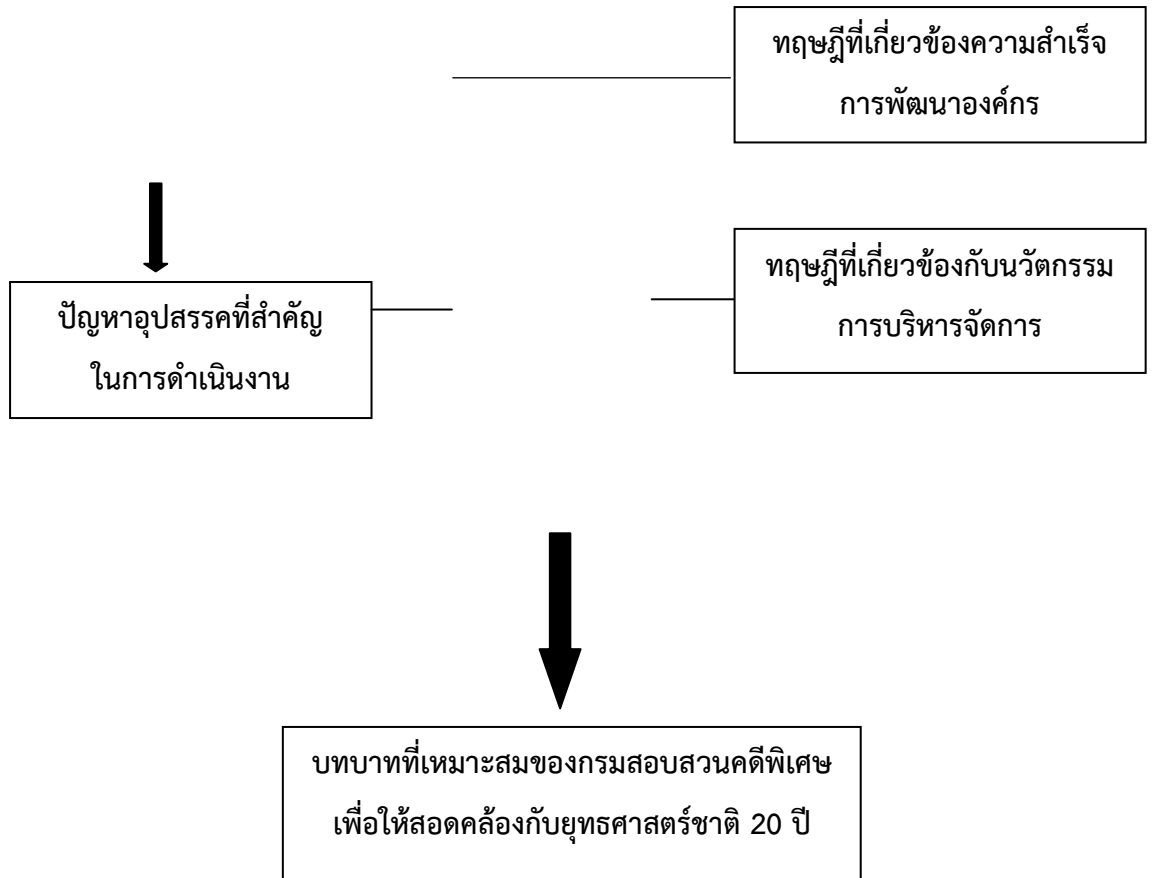
ความสามารถนวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Technological innovation skill) นวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี (Technological Process Innovation) เป็นสินค้าทุนที่ถูกใช้ในกระบวนการผลิตซึ่งหน่วยของ Real Capital หรือ Material Goods ซึ่งถูกปรับปรุงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้ซึ่งก่อนหน้านั้น เป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เช่นหุ่นยนต์อุตสาหกรรมเมื่อถูกผลิตขึ้นมาจะถือว่าเป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และเมื่อถูกนำไปใช้ในโรงงานผลิตรถยนต์จะถือว่าเป็นนวัตกรรมกระบวนการเป็นต้นนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร (Organizational Process Innovation) เป็นขบวนการที่เพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะของการจัดการองค์กรให้สูงขึ้นโดยใช้การลองผิดลองถูกและการเรียนรู้จากการลองทำด้วยตนเอง โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำวิจัยและพัฒนาเพียงอย่างเดียว Just In Time (JIT), Total Quality Management (TQM), Lean Production เช่นโรงพยาบาล Karolinska ในกรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดนสามารถลดเวลาในการรอตรวจรักษาของผู้ป่วยลงได้กว่าร้อยละ 75 โดยการจัดรูปแบบขององค์กรใหม่ซึ่งเน้นหนักในด้านคุณภาพความรวดเร็วและประสิทธิภาพ เป็นต้น

ความสามารถของบุคคลากร (Competency skill)นวัตกรรมกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไม่เพียงนวัตกรรมจะมีความสำคัญในระดับองค์กรแล้วนวัตกรรมยังมีส่วนช่วยให้ทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรมีคุณค่าและมีสมรรถนะที่เป็นเลิศหรือเรียกได้ว่าเป็นนวัตกรรม (Innovator) ขององค์กรตัวอย่างนวัตกรรมที่ชื่อเสียงเช่น Thomas Alva Edison เขาเป็นนวัตกรรมอเมริกันที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ผลงานตลอดชีวิตของเขาได้รับการจดทะเบียนลิขสิทธิ์กว่า 1,000 รายการยกตัวอย่างเช่นหลอดไฟฟ้า, ฟิล์ม 35 มม. หรือแม้แต่เก้าอี้ไฟฟ้า Edison เป็นมากกว่านักประดิษฐ์ (Inventor) เพราะ Edison สามารถนำความคิดใหม่ๆ มาถ่ายทอดให้ใช้งานได้จริงทั้งทางเทคนิคและการค้าในปี 1920 อาณาจักรธุรกิจของ Edison มีมูลค่าสูงถึง 21.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ Edison เข้าใจธรรมชาติของนวัตกรรมเป็นอย่างดีโดยเขาตระหนักว่าการที่จะทำให้เทคโนโลยีใหม่ใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของตลาดด้วย

ในการสัมมนาเรื่อง Best Practices: Thailand Quality Class Winner, 2004 ซึ่งจัดโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ได้พูดถึงเรื่องปัจจัยความสำเร็จขององค์กรชั้นเลิศ (Critical Success Factors for Excellence Organization) ว่าควรมี 7 ประการด้วยกันประกอบด้วย 1. กลยุทธ์ (Strategy) 2. การดำเนินงาน (Execution) 3. นวัตกรรม (Innovation) 4. วัฒนธรรมองค์กร (Culture) 5. พันธมิตร (Partnership) 6. บุคลากร (People) 7. ภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งในแง่ของปัจจัยความสำเร็จทางด้านคนหรือบุคลากร (People) นั้นตอนนี้เป็นที่กล่าวกันว่าบุคลากรคือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในสภาพปัจจุบันยังมีองค์กรจำนวนมากที่ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับบุคลากรเท่าที่ควรซึ่งในหลายองค์กรที่บุคลากรจะเป็นตัวสุดท้ายในการลงทุนของผู้บริหารทั้งที่ความจริงเทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนคนได้เช่น เรื่องนวัตกรรม ความรู้ซึ่งล้วนแล้วเกิดจากคนดังนั้นความสำคัญของนวัตกรรมจึงเป็นปัจจัยให้บุคลากรในองค์กรที่ต้องการสร้างนวัตกรรมในองค์กรได้รับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น และมีน้ำหนักที่มากขึ้นเพื่อหวังจะให้บุคลากรมีศักยภาพและถือเป็นสินทรัพย์ทางปัญญาที่จะริเริ่มคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆให้กับองค์กรนั่นเอง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ความนำ

จากความเป็นมา ความสำคัญของปัญหา และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
กรมสอบสวนคดีพิเศษในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาการปราบปรามอาชญากรรมที่วัดเป็นคดีพิเศษ
และจากวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย ตามที่ระบุไว้ในบทที่ 1

ระเบียบวิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยพิจารณาว่าเหมาะสมที่สุดในการนี้คือวิธีวิจัยอนาคตการณ์
(Futures research methodology) เนื่องจากว่าเป็นการศึกษาหาข้อค้นพบที่จะนำมาใช้เป็นแนว
ทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งเป็นการศึกษาสิ่งที่
เกิดขึ้นในอนาคต

ประชากรเป้าหมาย

เนื่องจากงานสอบสวนคดีพิเศษมีลักษณะภาระงานที่แตกต่างจากงานปกติทั่วไป
ที่ต้องใช้บุคลากรที่มีคุณสมบัติพิเศษที่มีความชำนาญในด้านการสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ
ที่สามารถจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้กล่าวคือ สามารถให้ข้อมูลที่เป็นจริง
เกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ ของการพัฒนาบุคคลและองค์กร (กรมสอบสวนคดีพิเศษ)

ประชากรที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา คือ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านการสืบสวน
สอบสวนคดีพิเศษซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารผู้อำนวยการกองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญผู้ชำนาญการพิเศษและ
ผู้ปฏิบัติงานซึ่งอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้เห็นชอบบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ให้ข้อมูลข้อจริง
กับทีมงานวิจัย

แนวทางการวิจัย

เนื่องจากกระบวนการวิจัยในครั้งนี้อาจกระทบกระเทือนต่อความดีความชอบของทุก
ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นที่ยอมรับกันทุกฝ่าย จึงได้ดำเนินการให้มีการประชุม
ชี้แจงให้ทุกฝ่ายจึงได้ดำเนินการให้มีการประชุมชี้แจงให้ทุกฝ่ายได้ทราบถึงแนวทาง กระบวนการ
ขั้นตอน ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างถูกต้องโดยมีการเชิญให้เข้าร่วมประชุมสัมมนาปฏิบัติ
ถ้าสามารถทำได้เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และคุณสมบัติพิเศษต้องการวิจัยเชิงอนาคตการณ์

ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาวิจัยในอดีตที่ใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary analysis) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยแบบผสม (Mixed method research) ซึ่งใช้ข้อมูลองค์ความรู้และกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเท่าที่มีอยู่ทำให้ผลการวิเคราะห์แทบจะสรุปไว้ล่วงหน้าเท่าที่รู้ ๆ กัน จึงไม่มีประโยชน์มากนักต่อการนำไปใช้พัฒนาแนวทางในการพัฒนาอนาคตบุคคลและองค์กร ซึ่งเป็นข้อจำกัดของงานวิจัยแบบดั้งเดิม แต่ไม่ใช่ข้อจำกัดของการวิจัยอนาคตการณ์

เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ จึงได้มีการวัดให้มีการประชุมชี้แจงสาระสำคัญของแนวทางการวิจัยแบบดั้งเดิม การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยแบบผสม และแนวทางการวิจัยเชิงอนาคตการณ์ที่จะทำให้บุคลากรทุกฝ่ายของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลไปถึงวิธีการวิจัยอนาคตการณ์ซึ่งมีหลากหลายวิธีนับตั้งแต่การประชุมระดมสมองเพื่อการวิจัยอนาคตการณ์การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact analysis) การวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario development analysis) และแนวทางอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์โครงสร้าง (Morphological analysis) การวิเคราะห์ย้อนกลับ (Back casting) การวิเคราะห์วางแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้วิจัยฉากทัศน์เป็นฐาน (Scenario-based strategic planning)

การศึกษาและวิจัยด้วยวิธีดังกล่าวนี้มุ่งหวังที่จะทำให้บุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เห็นคุณประโยชน์ของการวิจัยอนาคตการณ์ ที่มิวิจัยจึงได้ตัดสินใจที่จะใช้เทคนิคเดลฟายซึ่งมีหลากหลายวิธีเช่นตั้งแต่การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปกติ (Conventional Delphi technique) ไปจนถึงเทคนิคเดลฟายแบบดัดแปลง (Modified Delphi technique) เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหา เช่น เรียกว่า e-Delphi technique เดลฟายเพื่อกำหนดนโยบาย (Policy Delphi) เดลฟายเพื่อการตัดสินใจ (Decision Delphi) การประชุมระดมสมองตามแนวทางของการวิจัยอนาคตการณ์ (Moodier brainstorming) เทคนิคเดลฟายที่เก็บข้อมูลโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสัมภาษณ์ประชากรเป้าหมายโดยใช้ E-mail หรือโทรศัพท์ ควบคู่ไปกับวิชาชีพอื่นๆ ที่เหมาะสมกับระดับของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการวิจัยอนาคตการณ์เรียกว่าผู้เข้าร่วมวิจัย (Co-research) เพราะนอกจากให้ข้อมูลแล้วผู้เข้าร่วมวิจัยยังมีบทบาทในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อสรุปและข้อค้นพบอีกด้วย

วิธีการดำเนินการวิจัย

เนื่องจากกระบวนการวิจัยในครั้งนี้อาจกระทบกระเทือนต่อความดีความชอบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นที่ยอมรับกันทุกฝ่าย จึงได้ดำเนินการให้มีการประชุมชี้แจงให้ทุกฝ่าย ได้ทราบถึงแนวทาง กระบวนการ ขั้นตอน ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

อย่างถูกต้องโดยมีการเชิญให้เข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และคุณสมบัติพิเศษต้องการวิจัยเชิงอนาคตการณ์

การศึกษาและวิจัยด้วยวิธีดังกล่าวนี้มุ่งหวังที่จะทำให้บุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เห็นคุณประโยชน์ของการวิจัยอนาคตการณ์ ใช้เทคนิคเดลฟาย อีกทั้งยังใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการประชุมระดมสมองแบบการวิจัยอนาคตการณ์ โดยมีขั้นตอนการทำงานวิจัย ดังนี้

ในรอบแรกเพื่อการเตรียมผู้เข้าร่วมวิจัยให้พร้อมด้านความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหรือพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนและผู้เชี่ยวชาญ การสอบสวนคดีพิเศษที่ใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงอนาคตการณ์ ซึ่งมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

ขั้นตอน 1 กำหนดคุณสมบัติพนักงานสอบสวนและผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการสอบสวนและสืบสวนคดีพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

ขั้นตอน 2 คือเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 10-15 คน ที่มีคุณสมบัติและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาบุคลากรและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ขั้นตอน 3 กำหนดข้อคำถาม รอบแรกที่เป็นปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง (Formal and structured open-ended questions) ประกอบด้วยรายการที่สร้างขึ้นโดยทีมวิจัยหลังจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ คำถามทั้งหมดเกี่ยวข้องกับปัญหาของการปฏิบัติงานของพนักงานที่จำเป็นต้องมีการแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นในอนาคตในช่วง 5 ปี หรือ 10 ปี ข้างหน้า ดังตัวอย่างข้อคำถามในตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1แบบสอบถามรอบแรก

ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ได้กำหนดไว้เป็นบทบาท อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หากต้องการให้พนักงานสอบสวนพิเศษ (ผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติงาน) มีเรื่องใดบ้างที่ต้องปฏิบัติ โดยระบุนมา 5 ข้อ	
รายการที่ท่านเห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขคะแนนความสำคัญของรายการนี้ (1-10)	
1.	คะแนนความสำคัญ .....
2.	คะแนนความสำคัญ .....
3.	คะแนนความสำคัญ .....
4.	คะแนนความสำคัญ .....
5.	คะแนนความสำคัญ .....

ขั้นตอน 4 ทำการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามตามคำถามเดิมที่ได้รับคำตอบ เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกและแนวคิดเพื่อทบทวนคำตอบโดยใช้คำถามเดิมตามแบบสอบถาม หากความเห็นในคำตอบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ต่างกันมาเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์เปลี่ยนแปลงคำตอบได้

บทที่ 4

แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

บทนี้เป็นผลการศึกษาแนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบไปด้วย 1. ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงานของตนในอนาคตข้างหน้า 2. แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ และ 3. สรุปผล

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงานของตนในอนาคตข้างหน้า

ผลจากการระดมสมองในสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพด้านการพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ระดมความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระบอบการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่มีมาตรฐานและการสร้างระบบการสืบสวนคดีพิเศษที่มีประสิทธิภาพและในประเด็นการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent) โดยให้เป็นบุคลากรเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่มีคุณธรรมจริยธรรมและมีความสุข อีกทั้งพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลตาม HR Scorecard (Smart HRM) และมีการพัฒนาสถาบันการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเป็นสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

ความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในประเด็นการพัฒนาระบบการสืบสวน สอบสวนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระบอบการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่มีมาตรฐาน และการสร้างระบบการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่มีประสิทธิภาพ จะต้องครอบคลุมความต้องการต่าง ๆ ดังตารางที่ 4-1

จากตารางที่ 4-1 ประเด็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันทั้งสามกลุ่มของผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ ต้องการให้บูรณาการทำงาน (ภายใน/ภายนอก) เช่น หน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์/การยอมรับ ความเชื่อมั่นจากภาคเครือข่าย (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) และทุกภาคส่วน อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วไม่เสียค่าใช้จ่าย/เทคโนโลยีพิเศษมาใช้บูรณาการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานคู่มือโดยพัฒนาบุคลากรให้ความรู้ทักษะเฉพาะด้าน มีองค์ความรู้/พัฒนาระบบการจัดการความรู้/อบรม การใช้เครื่องมือพิเศษอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังต้องการกำหนดกระบวนการ/ขั้นตอน/มาตรฐานการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมี

คุณภาพเช่นจัดทำระบบ ประกาศคู่มือให้ชัดเจนในทุกกระบวนการงาน/ระบบขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจน ภายใต้งฎหมาย ระเบียบที่ทันสมัย

ตารางที่4-1 : ประเด็นความคิดเห็นในการพัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็น	กลุ่ม1	กลุ่ม2	กลุ่ม3	กลุ่ม4
บูรณาการทำงาน(ภายใน/ภายนอก)เช่น หน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์/ การยอมรับความเชื่อมั่นจากภาคีเครือข่าย (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)และทุกภาคส่วน	√	√		√
มีการพัฒนาระบบตรวจสอบข้อมูลการทำงานจากหน่วยงานที่รวดเร็ว ระบบการตรวจสอบโปร่งใส	√			√
ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามกฎหมาย/ทันต่อการเปลี่ยน/มาตรฐานสากล	√	√		
นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน/ ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วไม่เสียค่าใช้จ่าย/เทคโนโลยีพิเศษมาใช้บูรณาการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานคู่มือ	√	√	√	
พัฒนาบุคลากรให้ความรู้ทักษะเฉพาะด้านมีองค์ความรู้/ พัฒนาระบบการจัดการความรู้อบรมการใช้เครื่องมือพิเศษอย่างต่อเนื่อง	√		√	√
กำหนดมาตรการคุ้มครองการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน	√			
กำหนดกระบวนการ/ขั้นตอน/มาตรฐานการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีคุณภาพเช่นจัดทำระบบประกาศคู่มือก็ชัดเจนในทุกกระบวนการงาน/ระบบขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจนภายใต้งฎหมายระเบียบที่ทันสมัย	√	√		√
ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่เช่นการแจ้งเบาะแสการใช้App ในการตรวจสอบ สถานะคดี	√			
ยกเลิก“ระบบสำนวนการสอบสวน”		√		
รวดเร็วเป็นธรรมรอบคอบสามารถพิสูจน์ความผิด/ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้		√	√	
ผลการสืบสวนได้รับการยอมรับ/มีมาตรฐาน/มีระบบการกำกับตรวจสอบใช้อำนาจอิสระ		√		√
ผู้เสียหาย/ผู้เดือดร้อนได้รับการเยียวยา		√		

พัฒนาระบบการวิเคราะห์ที่ตัดการส่งฟ้อง/จึงไม่ฟ้องจุดอ่อน		√		
---	--	---	--	--

ตารางที่ 4-1 : ประเด็นความคิดเห็นในการพัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ (ต่อ)

ประเด็น	กลุ่ม1	กลุ่ม2	กลุ่ม3	กลุ่ม4
พัฒนารูปแบบ/ระบบการสืบสวนสอบสวน		√		
ระบบพัฒนานวัตกรรมในการทำงาน			√	
มีระบบการสืบสวนที่รองรับและสอดคล้องในอนาคต			√	
มีฐานข้อมูลและการข่าวที่ทันสมัยครบถ้วน/ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยในการปฏิบัติงานให้ง่ายขึ้น พัฒนาฐานข้อมูลนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ในการปฏิบัติงานมีการสร้างการยอมรับความ ร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูล			√	√
ทำงานได้ทุกสถานที่			√	
ความเป็นอิสระไม่ถูกแทรกแซงในการปฏิบัติงานมีหลักประกัน ในการปฏิบัติงาน				√
ป้องกันหรือลดความเสียหายจากการก่ออาชญากรรม				√

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2562

ประเด็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันสองกลุ่มของผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้แก่มีการพัฒนาระบบตรวจสอบข้อมูลการทำงานจากหน่วยงานที่รวดเร็ว ระบบการตรวจสอบโปร่งใสอีกทั้งยังต้องการปรับปรุงแก้ไข กฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามกฎหมาย/ทันต่อการเปลี่ยนแปลง/มาตรฐานสากล โดย ต้องการให้รวดเร็วเป็นธรรมรอบคอบสามารถพิสูจน์ความผิด/ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้ยิ่งไปกว่านั้น ยังต้องการให้ผลการสืบสวนได้รับการยอมรับ/มีมาตรฐาน/มีระบบการกำกับ การตรวจสอบใช้อำนาจอิสระและ มาตรฐานข้อมูลและการข่าวที่ทันสมัยครบถ้วน/ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยในการปฏิบัติงานให้ง่ายขึ้นพัฒนาฐานข้อมูลโดยนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานมีการสร้างการยอมรับและความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูล

ประเด็นความคิดเห็นที่เหลือของผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้แก่ ต้องการให้ กำหนดมาตรการคุ้มครองการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานควรมีระบบพัฒนานวัตกรรมในการทำงานมีระบบการสืบสวนที่รองรับและสอดคล้องในอนาคตนอกจากนี้ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ในการตรวจสอบการทำงานของ เจ้าหน้าที่เช่นการแจ้งเตือนการใช้ APP ในการตรวจสอบสถานะคดี อีกทั้งควรยกเลิก “ระบบสำนวนการสอบสวน” โดยผู้เสียหาย/ผู้เดือดร้อนได้รับการเยียวยา พัฒนาระบบการวิเคราะห์หัตถ์การส่งฟ้อง/จึงไม่ฟ้องจุดอ่อน พัฒนารูปแบบ/ระบบการสืบสวนสอบสวน ทำงานได้ทุกสถานที่ ความเป็นอิสระไม่ถูกแทรกแซงในการปฏิบัติงานมีหลักประกันในการปฏิบัติงานป้องกันหรือลดความเสียหายจากการก่ออาชญากรรม

ความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษในประเด็นการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลใหม่ความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent) ให้เป็นบุคลากรเชี่ยวชาญในวิชาชีพมีคุณธรรมจริยธรรมและมีความผาสุกอีกทั้งพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลตาม HR Scorecard (Smart HRM) และมีการพัฒนาสถาบันการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเป็นสถาบันกลางที่พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ดังตารางที่4-2

ตารางที่4-2 : ประเด็นความคิดเห็นในการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent)

ประเด็น	กลุ่ม1	กลุ่ม2	กลุ่ม3	กลุ่ม4
กำหนดบทบาทวิธีการสรรหาและคุณสมบัติพสพ/จคพ ให้มีมาตรฐานมีเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ		√		
นำระบบ ITมาเพิ่มประสิทธิภาพการสรรหาในการถ่ายทอด	√			
พัฒนาระบบการพัฒนา/เรียนรู้ บุคลากรอบรมสัมมนา ประชุม/สืบสวนสอบสวนเพื่อให้รู้งานทั้งระบบ	√	√	√	
พัฒนาผู้นำ/ส่งเสริมสร้างนวัตกรรม	√			
ส่งเสริมสร้างคุณธรรม/จริยธรรม/มีจิตสำนึก/ไม่เลือกปฏิบัติ/ยึดหลักกฎหมาย	√	√	√	
การวางแผนกำลังคนโดยมีการวัดความรู้ความสามารถจัดกลุ่มเพื่อการพัฒนาให้ถูกกลุ่มมีระบบ HR ที่มีประสิทธิภาพ มี GAREER PATH	√	√		
พัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ/พัฒนาตนเอง	√		√	
พัฒนาระบบหมุนเวียนบุคลากร(job rotation) ในลักษณะงานที่เกื้อกูลกัน/สับเปลี่ยนหมุนเวียนงานในระบบ	√		√	
การทำงานเป็นทีมที่ใช้วัฒนธรรมองค์กรร่วมกันและการสร้างความผูกพันในองค์กร	√			√

ส่งเสริมผู้มีความคิดสร้างสรรค์		√	√	
มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญประสบการณ์สร้าง ความหลากหลายประสบการณ์ มีความรู้ความเข้าใจ เฉพาะด้าน เชี่ยวชาญ/สามารถเรียนรู้ทักษะใหม่		√	√	
สร้างทัศนคติเชิงบวก (positive thinking) ในการทำงาน		√	√	
รอบรู้สถานการณ์โลก/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง		√		

ตารางที่4-2 : ประเด็นความคิดเห็นในการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent) (ต่อ)

ประเด็น	กลุ่ม1	กลุ่ม2	กลุ่ม3	กลุ่ม4
สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างไรอย่างมีประสิทธิภาพ		√		
มีการแลกเปลี่ยน มีผู้ชี้แนะปัญหา ระบบที่เลี้ยง		√	√	
ริเริ่มงานได้โดยไม่ต้องรอคำสั่ง		√		
มุ่งมั่นตื่นตัว		√		
ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดได้		√		
สามารถถ่ายทอด/ส่งต่อความรู้ได้		√		
เสียสละมีส่วนร่วมในด้านต่างๆยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น		√	√	
กำหนดตัวชี้วัดให้ท้าทาย			√	
ยกย่องแบบอย่างที่ดี			√	
นโยบายผู้บริหารชัดเจนและทำตามให้เห็นนโยบายไว้			√	
มีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย			√	
สร้างค่านิยมรวมองค์กรเสริมสร้างความรู้			√	
คัดเลือกบุคลากรรุ่นใหม่พัฒนาระบบการคัดเลือก บุคลากร เพื่อให้ได้ปฏิบัติงานที่เหมาะสม			√	√
มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามสภาพ ความเป็นจริงระบบการให้รางวัลการลงโทษ การจัดสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน การถอด บทเรียนKM				√
การพัฒนาฐานข้อมูลนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ในการปฏิบัติงาน				√

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2562

จากตารางที่ 4-2 ว่าด้วยประเด็นความคิดเห็นของผู้แทนฝ่ายต่างๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เห็นสอดคล้องกันสามกลุ่มได้แก่ พัฒนาระบบการพัฒนา/เรียนรู้บุคลากรอบรมสัมมนา ประชุม/สืบสวนสอบสวนเพื่อให้รู้งานทั้งระบบและส่งเสริมสร้างคุณธรรม/จริยธรรม/มีจิตสำนึก/ไม่เลือกปฏิบัติและยึดหลักกฎหมาย

สำหรับความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เห็นสอดคล้องกันสองกลุ่ม ได้แก่ กำหนดให้ทบทวนวิธีการสรรหาและคุณสมบัติ พสพ/จคพให้มีมาตรฐาน มีเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ อีกทั้งมีการวางแผนกำลังคนโดยมีการวัดความรู้ ความสามารถ จัดกลุ่มเพื่อการพัฒนาให้ถูกกลุ่ม อีกทั้งมีการวางแผนกำลังคน โดยมีการวัดความรู้ ความสามารถ จัดกลุ่มเพื่อการพัฒนาให้ถูกกลุ่ม มีระบบ HR ที่มีประสิทธิภาพ มี CareerPath นอกจากนี้ยังพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ/พัฒนาตนเอง พัฒนาระบบหมุนเวียนบุคลากร Job Rotation ในลักษณะงานที่เกื้อกูลกัน/สับเปลี่ยนหมุนเวียนงานในระบบ อีกทั้งยังต้องมีการทำงานเป็นทีม มีวัฒนธรรมองค์กรร่วมกัน การทำงานเป็นทีม การสร้างความผูกพันในองค์กร โดยต้องมีการส่งเสริม ผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญ ประสบการณ์ สร้างความหลากหลาย ประสบการณ์ นอกจากนี้ควรมีความรู้ ความเข้าใจเฉพาะด้าน เชี่ยวชาญ/สามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ มีการสร้างทัศนคติเชิงบวกในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยน มีผู้ชี้แนะปัญหา มีระบบพี่เลี้ยงและควรมี การเสียสละ มีส่วนร่วม ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น อีกทั้งควรมีการคัดเลือกบุคลากรใหม่ โดยยังต้อง พัฒนาระบบการคัดเลือกบุคลากรเพื่อให้ได้บุคลากรปฏิบัติงานที่เหมาะสม

ความคิดเห็นในประเด็นที่เหลือของผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ ความต้องการที่จะนำระบบ IT มาเพิ่มประสิทธิภาพการสรรหาในการถ่ายทอด และยังต้องการ พัฒนาผู้นำ/ส่งเสริมสร้างนวัตกรรม อีกทั้งต้องการรอบรู้สถานการณ์โลก/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดย สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ริเริ่มงานได้โดยไม่ต้องรอคำสั่ง มุ่งมั่น ตื่นตัว ยิ่งกว่านั้นต้องการค้นหา วิธีการทำงานที่ดีที่สุดได้ สามารถถ่ายทอด/ส่งต่อความรู้ได้ โดยกำหนดตัวชี้วัดให้ท้าทายและยกย่อง แบบอย่างที่ดี ยังต้องการให้นโยบายผู้บริหารชัดเจนและทำตามที่ได้รับนโยบายไว้ โดยต้อง มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย และสร้างค่านิยมร่วมองค์กร อีกทั้งยังต้องเสริมสร้างองค์ความรู้ มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ระบบการให้รางวัล การลงโทษ การจัดสวัสดิการให้เหมาะสมแก่ ปฏิบัติงานการถอดบทเรียน KM และการพัฒนาฐานข้อมูล โดยนำระบบ เทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ในการ ปฏิบัติงานในการพัฒนาฐานข้อมูล ยิ่งไปกว่านั้นควรนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการ ปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษา สามารถกำหนดปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อม ที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงานของตนในอนาคตข้างหน้าที่เป็นลักษณะของการ

ตั้งคำถามเกี่ยวกับปัจจัยในปัญหาและแนวทางปรับปรุงประเด็น ที่บ่งชี้ว่าบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทำให้ได้บทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่ง มีรายละเอียด ดังนี้

ปัญหาที่ 1 กรมสอบสวนคดีพิเศษมีบุคลากรที่มีศักยภาพสูงและมีความหลากหลาย ในวิชาชีพจะทำอย่างไรที่จะทำให้บุคลากรที่มีความหลากหลายในวิชาชีพหลอมรวมกันจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่เป็นหนึ่งเดียวกัน

แนวทาง: ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสู่การอำนวยความสะดวกความร่วมมือร่วมกัน

ปัญหาที่ 2 ตัวชี้วัดในการทำงานกรมสอบสวนคดีพิเศษไม่เป็นธรรมปริมาณงานกับคนไม่เท่ากันแต่ละคดีมีความยากง่ายไม่เท่ากัน และการกำหนดตัวชี้วัดไม่เท่ากันตัวดัชนีชี้วัดของ กพร. ไม่เหมาะสม กรมสอบสวนคดีพิเศษงานตัวชี้วัดทำให้มุ่งงานเอกสารมากกว่าการลงพื้นที่ปฏิบัติงานงานตัวชี้วัดถ้าไม่ผ่านเงินเดือนไม่ขึ้น

แนวทาง: กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาจำหน่ายเรื่องสอบสวนบางคดีออกจากฐานตัวชี้วัดเป็นการชั่วคราว และควรให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานต่างๆ ให้เหมาะสมผู้บริหารของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาระหว่างกลุ่มงานกองคดีและกลุ่มงานสนับสนุนข้อคดีนี้สอดคล้องกับ ผู้อำนวยการกองที่กล่าวว่า

“ควรเปลี่ยน ดัชนีชี้วัด ที่จะวัดคุณภาพของคนและวัดผลงาน ปรับปรุงตัวชี้วัดในแต่ละส่วนงาน ควรรายงานตามความเป็นจริงของผลการดำเนินงาน”

ปัญหาที่ 3 การแต่งตั้งโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม มาตรฐานไม่แน่นอน มีการข้ามหัวกัน มีการช่วยเหลือกัน มีการแบ่งข้างกัน เช่น ตำรวจ ทหาร พลเรือน กรมสอบสวนคดีพิเศษอีกทั้งการแต่งตั้งโยกย้ายมีการวิ่งเต้นนอกจากนั้นวัฒนธรรมองค์กรของคนในกรมสอบสวนคดีพิเศษยังไม่ประสานเป็นเนื้อเดียวกันขาดวินัย เนื่องจากคนมาจากหลากหลายองค์กร คนในช่วงแรกยังไม่มีประสบการณ์ ผู้ทำคดีส่วนใหญ่ผู้เป็นตำรวจจะมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้รับการแต่งตั้งและสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นมากกว่าคนที่ไม่ได้เป็นตำรวจ ทำให้เกิดการร้องเรียน ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ก้าวหน้าทุกคน ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ 10 กว่าปีที่ผ่านมา มีการร้องเรียนว่าการแต่งตั้งโยกย้ายมิชอบ โดยไม่มีการสรุปทเรียนในด้านนี้เลย จึงได้เกิดข่าวลือการร้องเรียนเรื่องการแต่งตั้ง ผู้บริหารบางยุคไม่เป็นธรรม

แนวทาง: ต้องมีระบบการจัดการในการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งอย่างเป็นธรรม ให้ตอบสนองข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และ การกระทำความผิดทางวินัย ความคิดนี้สอดคล้องกับ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ ที่กล่าวว่า

ควรมีระบบประเมินที่มีมาตรฐานในการการแต่งตั้งโยกย้ายอีกทั้งควรมีระบบ บริหารบุคคลที่ดีทุกหน่วยควรประเมิน 360 องศา เพื่อให้เกิดการย้ายสายงาน จะทำให้คนที่เหลื่อมงมั้น ในการทำงานโดยต้องมีการวัดเกณฑ์ทั้งเข้าและออก/ประเมินความรู้จากผลงานเช่นผลงานอะไร ที่ประสบความสำเร็จหรือมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก็จะมีแรงกดดันจากเบื้องบน ทำให้ระบบ การแต่งตั้งเป็นระบบธุรกิจ ระบบต่างตอบแทนควรมีระบบที่คุ้มกันข้าราชการ ควรใช้ระบบลูกขุนหรือ บอร์ด ในการย้ายใครซักคนควรมีคณะกรรมการที่มาจากทุกฝ่าย ระบบแต่งตั้งควรมีคุณธรรม ควร คำนึงถึงอาวุโส ให้คล้ายกับระบบศาลยุติธรรมอีกทั้งควรมีระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง ในสายการบังคับ บัญชา และใช้ผลงานในการแต่งตั้งดีกว่าการสอบ ควรให้หัวหน้ามีสิทธิในการเลือกลูกน้อง**ความเห็น** ดังกล่าวสอดคล้องกับผู้อำนวยการของท่านหนึ่งที่กล่าวว่า ต้องไม่ให้มีการแทรกแซงเรื่องตำแหน่ง อาจตั้งเป็นองค์อิสระ ห้ามแทรกแซงจากทุกรัฐบาล ควรรับบุคลากรตั้งแต่ระดับปฏิบัติการเพื่อให้มี ความสัมพันธ์และมีการสอนในสิ่งที่อยากให้ทำไม่ควรรับการโอนย้าย ต้องเป็นองค์กรที่ปลอดการ แทรกแซงในการแต่งตั้งโยกย้าย ควรจะมีลักษณะเหมือนองค์กรศาล ที่มีหลักคุณธรรมและอยู่ภายใต้ กระทบวงยุติธรรม

ปัญหาที่ 4 การบริหารงานที่ไม่เป็นอิสระ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

แนวทาง: ควรสร้างระบบ ระบบสร้างคน โดยต้องออก จากระบบราชการ เพื่อสู่เป้าหมาย ทำให้บรรลุเป้าหมาย ต้องยกทั้งองค์กรออกให้เป็นองค์อิสระขึ้นตรงกับ นายกรัฐมนตรี ที่มีลักษณะคล้ายกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ป.ง.) ที่มีการบริหารงานที่เป็นอิสระสามารถใช้อำนาจตรวจสอบบุคคลได้ทุกระดับไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ระดับสูงซึ่งการตรวจสอบนั้นกระทำโดยมติของคณะกรรมการตุลาการที่เป็นอิสระและปลอดจากการ บังคับบัญชาขององค์กรใดๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ผู้อำนวยการท่านหนึ่งที่กล่าวว่า

“ควรสร้างระบบ ระบบสร้างคนโดยต้องออกจากกระบบราช การ เพื่อสู่เป้าหมาย ทำให้บรรลุเป้าหมาย ต้องยกทั้งองค์กรออกให้เป็นองค์อิสระขึ้นตรงกับ นายกรัฐมนตรีจะทำให้คน พอใจในการทำงาน มีความภาคภูมิใจในการทำงาน โดยจะทำให้มีความสามารถเพราะจะสร้าง ความก้าวหน้าในเรื่องของงาน สร้างคุณค่าของตำแหน่งงาน อยากรอยู่ตรงนี้มีเงินเดือนเท่าปัดได้ สวัสดิการเท่าปัด งานตรงนี้ก็มีความก้าวหน้าต่อไปไม่มีเพดานเงินเดือน สร้างระบบถึง จะทำให้ทุกคน ไม่มีการแข่งขันในการแย่งตำแหน่งกันศักดิ์ศรีเท่ากัน สร้างระบบสนับสนุน เช่นระบบรถส่วนกลาง สิทธิประโยชน์เท่าผู้บริหาร”

ปัญหาที่ 5 ปัญหาความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

แนวทาง: กำหนดหลักประกันความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ โดยจะต้องบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ให้มีหลักประกันความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการดำเนินคดี จะได้รับการคุ้มครอง

ทั้งทางอาญา แพ่ง และปกครอง จากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรับผิดชอบในทุกรณณ์ เว้นแต่จะได้กระทำการโดยทุจริตต่อหน้าที่หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เช่นเดียวกับบทคุ้มครอง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา ตุลาการ พนักงานอัยการ ซึ่งเป็นองค์กรในกระบวนการยุติธรรม เช่นเดียวกัน ซึ่งผู้บังคับบัญชาไม่อาจแทรกแซงดุลพินิจในการสั่งคดีของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

นอกจากนี้ในการปฏิบัติหน้าที่นั้นควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษทำการสอบสวนตามกฎหมายโดยตั้งเป็นองค์คณะทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานอัยการ โดยมีเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในคดีตามกฎหมายเท่านั้น และผู้บังคับบัญชาไม่อาจแทรกแซงความเห็นขององค์คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ แต่สามารถให้ข้อเสนอแนะในการสอบสวนได้ และให้องค์คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งปัจจุบันอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายการเมือง เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนตามกฎหมายเพียงคนเดียว ซึ่งอาจก่อให้เกิดการแทรกแซงการใช้ดุลพินิจความเห็นของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้

ปัญหาที่ 6 ระบบการประสานงานทั้งในประเทศและต่างประเทศของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

แนวทาง: กำหนดแนวทางในการประสานตามมาตรฐานสากลซึ่งสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่กล่าวว่า

“ควรมีมาตรฐานในการประสานงานควรมีระบบฐานกลาง แผนและคดีที่น่าสนใจ เพื่อเชื่อมโยงในการวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น ควรมีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย ปัจจุบันยังห่างไกลจากต่างประเทศ 30-40 % ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่ 7 กรมสอบสวนคดีพิเศษ”

ปัญหาที่ 7 ขาดการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศในการใช้งานกับหน่วยงานต่างๆ

แนวทาง: สอดคล้องกับ ผู้อำนวยการกองที่กล่าวว่า

“อยากให้ กรมสอบสวนคดีพิเศษมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ สาเหตุว่าผู้เสียหาย (ชาวบ้าน) เขาไม่สนใจเกณฑ์การรับคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษจะมากกรมสอบสวนคดีพิเศษในบางเรื่องกรมสอบสวนคดีพิเศษทำบางเรื่องส่งต่อไปหน่วยงานอื่น ข้อมูลถูกเก็บอยู่ แต่ไม่ได้ทำงาน ควรเอาไอทีมาเก็บข้อมูลเช่น Bitcoinมีการร้องเข้ามาเยอะๆ ยังไม่ได้รับรอง การเล่นกับมัน ขึ้นลงตามตลาด เอามาหลอกชาวบ้านกลายเป็นแชร์ลูกโซ่เหมือน “ตกทอง” ตัวอย่างเล่นกันใน Facebook คนพอมีเงินมี Facebook ติดต่อกัน พูดคุยดีสนิทเขาบอกจะซื้อที่ดินคนเมืองไทยปลูกบ้าน ต้องเอาเงินเข้ามาส่งมาทางเครื่องบิน ตุลาการจับมีคดีติดต่อมีของส่งมาต้องเสียภาษี เงินมา 10 ล้าน เราต้องเสียภาษี

4 แส่น อาจให้ขาย จ่าย(โอนเข้าบัญชี)เคยจับได้ รูปใน face ต่างกับตัวจริงกรมสอบสวนคดีพิเศษ ปี พ.ศ. 2545 กฎหมาย บังคับใช้ปี พ.ศ. 2547 กรมสอบสวนคดีพิเศษเกือบครบ 20 ปี ข้อมูลที่กรมสอบสวนคดีพิเศษเก็บได้มากมาย อยู่ใน pdf word ยังไม่ได้จัดระบบ เรามี data warehouse เชื่อมโยงข้อมูล ข้อมูลของตำรวจ อัยการ ศาล อยากเชื่อมโยงข้อมูลกันต้องใช้แบบเดียวกัน จะเชื่อมโยงกันได้มีความเป็นไปได้สูง เฉพาะข้อมูลที่ให้กันได้ข้อมูล เหมือนเป็นดาบสองคม เจ้าของข้อมูลเกรงว่าให้แล้วจะเกิดปัญหา ตัวอย่าง ต้องการข้อมูลคดีกรมสอบสวนคดีพิเศษต้องการความเห็นของอัยการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องการคำพิพากษาของศาล”

ปัญหาที่ 8 การใช้คนไม่ตรงกับงาน ไม่เป็นไปตามหลักการงานบุคคล (put the right man on the right job) ที่เกิดจากคนทำงานขาดความชำนาญ /ไม่เชี่ยวชาญจริง และไม่แต่งตั้งตามหน้าที่งาน

แนวทาง: สอดคล้องกับ ผู้อำนวยการกองกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศที่กล่าวว่า

“ต้องปรับคนก่อน แบ่งคนเป็นสามกลุ่ม A B และ C กลุ่ม A เป็นผู้เชี่ยวชาญจริง เป็นทีมที่ไปต่อได้ กลุ่ม B เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานได้พร้อมพัฒนาและเรียนรู้ เป็นทีมที่ไปเรื่อยๆ และกลุ่ม C เป็นผู้เชี่ยวชาญไม่จริงเป็นทีมที่เฉื่อยๆ ไปต่อไม่ได้ คัดไปอยู่กองกลาง/อยู่กระทรวง หรือเชิญชวนให้ลาออก ให้เงินเดือนจ้างออกรับคนใหม่เพื่อมาจัดระบบใหม่ โดยใช้แนวทางการบริหารใหม่ๆ อาทิ เปลี่ยนความคิดของคนที่จะมาทำงานให้มีความพร้อมกับการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอีกทั้งในระบบใหม่ที่จะสร้างเลือกคนตามความสามารถในการทำงานไม่ควรเลือกคนเพราะสนิทหรือคุณสมบัติอื่นๆ โดยให้ ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้คัดเลือกและให้เพื่อนร่วมงานร่วมคิดเลือกซึ่งวิธีนี้ใช้ระบบ 360 องศาโดยอาจตั้งคณะกรรมการคนนอกมา ช่วยในการดูสมรรถนะในการบริหาร เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้บริหาร ประกอบในการตัดสินใจ”

ปัญหาที่ 9 การพัฒนาบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษการฝึกอบรม ส่วนใหญ่จัดมาจากส่วนกลางในหลักสูตรต่างๆ และให้ส่งคนไปฝึกอบรม ทำให้ขาดคนในการปฏิบัติงานและการขาดองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดกันให้คนรุ่นหลังโดยเฉพาะประสบการณ์ในการทำคดี

แนวทาง: พัฒนาสถาบันการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเป็นสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายโดยมีการพัฒนาบุคลากรตามระดับตั้งแต่ผู้ปฏิบัติไปถึงระดับผู้เชี่ยวชาญควรมีเกณฑ์การวัดความรู้เป็นระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ และการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเฉพาะให้ได้ตามมาตรฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่สอดคล้องกับ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษที่กล่าวว่า

“ควรถามว่าผู้ปฏิบัติงานว่าต้องการฝึกอบรมในหลักสูตรใดเสนอหลักสูตรที่ต้องการของผู้ร่วมงาน” และสอดคล้องกับ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่กล่าวว่าควรมีหลักสูตรในการปลูกจิตสำนึก

ของคนในองค์กรและควรมีหลักสูตรในการเขียนสำนวน ให้คนที่มีอาวุโสใกล้เคียงมาถ่ายทอดเป็นหลัก ควรมีการฝึกอบรมธรรมะควรมี ศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องและต้องเป็นรูปแบบที่น่าสนใจดึงดูดให้อยากเข้าไปเรียนรู้ควรมีแนวทางการสอบสวนคดีทรัพย์สินทางปัญญากรณีแวดล้อม ควรมีห้องพระที่จะทำให้คลายเครียดควรเน้นการเขียนงานด้วยตนเอง/คิดให้เป็นต้องมีการสอนวินัย เช่น การจัดแถว/ให้ความรู้หลักสูตรพี่เลี้ยง (สอนให้รู้ทำให้เขาอยู่ให้เขาเห็น)”

แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจในการป้องกันปราบปรามการสืบสวนและการสอบสวน คดีความผิดทางอาญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษซึ่งอาชญากรรมที่เป็นคดีพิเศษนับวันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้น รูปแบบอาชญากรรมมีความสลับซับซ้อนในการประกอบอาชญากรรมและมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการกระทำผิดมากขึ้นรวมทั้งการเกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจชนิดใหม่ๆที่มีความซับซ้อนมี เครือข่ายกระบวนการกระทำผิดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสมรรถนะ ความเชี่ยวชาญให้สามารถปฏิบัติหน้าที่สอดรับกับภารกิจด้านอาชญากรรมคดีพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องกระทำในหลายมิติและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพราะนับวันอาชญากรรม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้นความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว

กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีขีดสมรรถนะตรงตามความต้องการและกำหนดแนวทางในการจัดการความรู้และพัฒนาขีดสมรรถนะ ในการเรียนรู้ของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานโดยการสังเคราะห์ข้อมูลจาก

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ฝ่ายต่างๆ และผู้บริหารในกรมสอบสวนคดีพิเศษ
2. แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในยุทธศาสตร์ต่าง ๆ และ
3. แนวทางกำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยุทธศาสตร์

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า สามารถเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้โดยมีองค์ประกอบและกระบวนการหลักที่สำคัญ ได้แก่

1. พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้สมรรถนะ และความเชี่ยวชาญการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ

2. พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเฉพาะให้ได้ตามมาตรฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
3. พัฒนาระบบการจัดการในการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งอย่างเป็นทางการให้ตอบสนองข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และการกระทำความผิดทางวินัย
4. พัฒนาสถาบันการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเป็นสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และ
5. ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสู่การอำนวยความสะดวกความร่วมมือกัน

กรมสอบสวนคดีพิเศษ สามารถนำ แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ เช่น ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีความเชี่ยวชาญและ สมรรถนะ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานระดับสากลยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับบุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษยุทธศาสตร์ในการพัฒนาตนเองให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคอนาคตการณยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการศึกษาให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ อาทิ การเป็นนักวิจัยอนาคตการณยุทธศาสตร์เหล่านี้ จะต้องใช้พิจารณาถึงการนำไปใช้ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมในบริบทของสังคมไทยด้วย ดังนั้น การประยุกต์ใช้กับยุทธศาสตร์ระดับอื่น ๆ ที่นอกเหนือจึงเป็นเรื่องที่สามารถปฏิบัติ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ตามแนวคิดของอนาคตการณเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์

แนวคิดทางยุทธศาสตร์ (strategic concepts) คือ วิธีการ (ways) หรือ หนทางปฏิบัติ (courses of action) ที่จะอธิบายว่า ทำอย่างไร (how) ที่จะทำให้เป้าหมาย (ends) สามารถบรรลุได้ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม ฉะนั้น แนวความคิดทางยุทธศาสตร์นั้นจึงควรที่จะมีความชัดเจนอย่างเพียงพอที่จะสามารถให้แนวทางในการวางแผนว่า ใครจะเป็นผู้กระทำสำเร็จและนำทรัพยากรที่จะใช้นั้นมาจากไหน วิธีการนั้นจะบ่งบอกถึงการกระทำ ซึ่งจะมีคำกริยา แต่วิธีการนั้นจะเป็นส่วนข้อความที่อธิบายถึงว่า “อย่างไร (how)” ไม่ใช่ “อะไร (“what)” ซึ่งจะเชื่อมต่อกับเป้าหมาย (ends) ของยุทธศาสตร์ชาติ ก็สามารที่จะประยุกต์แนวทางจะที่กล่าวมาแล้วข้างต้นไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแนวคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อให้เหมาะสมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้เช่นกัน รวมถึงหลักการและแนวทางการจัดการและวิธีการดำเนินการทางทหารมาใช้ที่เหมาะสมก็ถือว่าเป็นวิธีการ (ways) ทางยุทธศาสตร์ได้เช่นกัน (Carlisle, 1997)

ประเด็นยุทธศาสตร์ (strategic issues) เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านต่าง ๆ:

1. พัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล (standard system)
2. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ (smart agent)
3. สร้างเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย (super technology)

4. บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็ง (strong collaboration)
5. การบริหารจัดการองค์การเพื่อความยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล (Sustainable Administration)

Administration)

แผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2560-2564 กับประเด็นความสอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากร

กลยุทธ์

1. พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลตาม HR Scorecard (Smart HRM)
2. พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้สมรรถนะ และความเชี่ยวชาญการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมฯ
3. พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้ได้ตามมาตรฐานของหน่วยงาน/สถาบันต่าง ๆ
4. สร้างระบบป้องกันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และการกระทำความผิดทางวินัย

5. พัฒนาระบบการจัดการ การตอบสนองข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และการกระทำความผิดทางวินัย

6. พัฒนาสถาบันการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษเป็นสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

7. ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสู่การอำนวยความสะดวกความร่วมมือกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ (strategic issues)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความเชี่ยวชาญและ สมรรถนะมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 1: พัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีความเชี่ยวชาญและ สมรรถนะ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานระดับสากล

กลยุทธ์ที่ 2: พัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีสมรรถนะในการดำเนินคดีตามมาตรฐานระดับสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับบุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษให้มีการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพสูง

กลยุทธ์ที่ 1: ประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เกื้อหนุนการพัฒนาตนเองให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์ที่ 1: เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการศึกษาให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กลยุทธ์ที่ 1: ส่งเสริมให้บุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

การพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในอนาคต

การพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษประกอบด้วยหลักฐานต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ฝึกอบรมหลักสูตรการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและการดำเนินคดีพิเศษในศาล
  2. ฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการคดีพิเศษ
  3. ฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ
  4. ฝึกอบรมหลักสูตรสอบสวนคดีพิเศษ
  5. ฝึกอบรมหลักสูตรการข่าวเพื่อสนับสนุนคดีพิเศษ
  6. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรความเชี่ยวชาญด้านการตรวจค้น/ยึดและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร
  7. ฝึกอบรมหลักสูตรการตรวจสอบวิเคราะห์ เชื่อมโยง และรวบรวมพยานหลักฐานทางการเงิน
  8. ฝึกอบรมนายทะเบียนและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
  9. ฝึกอบรมหลักสูตรความเชี่ยวชาญกับหน่วยงานภายนอก
  10. ฝึกอบรมหลักสูตรความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธี ระดับการพัฒนาทักษะด้านยุทธวิธี
  11. ฝึกอบรมหลักสูตรความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธีระดับครูฝึกทางยุทธวิธี
  12. เสริมสร้างจิตสำนึกส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ
  13. ฝึกอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองสำหรับข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ
  14. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรความเชี่ยวชาญด้านการตรวจพิสูจน์ วิเคราะห์ เชื่อมโยงพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร(Advance)
  15. ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
  16. ฝึกอบรมหลักสูตรความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธีระดับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านยุทธวิธี
  17. ฝึกอบรมหลักสูตรความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธีระดับปฏิบัติการพิเศษ
  18. ฝึกอบรมหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย การตรวจสอบข้อเท็จจริง และการสอบสวนความรับผิดชอบละเมิดให้กับข้าราชการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
  19. นิติวิทยาศาสตร์เพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
- แนวทางในการพัฒนากลุ่มหลักสูตรการฝึกอบรมเฉพาะให้ได้ตามมาตรฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษของแต่ละกลุ่มงาน การพัฒนาตามหลักสมรรถนะ 6 กลุ่มงาน

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสนับสนุนการบริหารราชการและการทำคดีได้แก่สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักบริหารกลางสำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคลกลุ่มพัฒนาระบบบริหารกลุ่มตรวจสอบภายในกองกฎหมายศูนย์บริหารคดีพิเศษกลุ่มค่าใช้จ่ายคดีพิเศษสำนักปฏิบัติการพิเศษศูนย์สืบสวนสะกดรอยสำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เฉพาะงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสืบสวนคดีพิเศษ) และกลุ่มความเห็นแย้งควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับ การคิดเชิงระบบ การบริหารเครือข่ายการทำงานเชิงรุกการปรับปรุงงานการประสานงานและการบริหารโครงการ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มงานคดีพิเศษด้านเศรษฐกิจได้แก่สำนักคดีการเงินการธนาคารสำนักคดีภาษีอากรและสำนักคดีอาญาพิเศษ 3 ควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับความรู้ด้านเศรษฐกิจการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์การบริหารเครือข่ายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารสมัยใหม่และการบริหารโครงการ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มงานคดีพิเศษด้านการคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมได้แก่สำนักคดีอาญาพิเศษ 1 และสำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มงานคดีพิเศษด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทรัพย์สินทางปัญญาได้แก่สำนักคดีเทคโนโลยีสารสนเทศและทรัพย์สินทางปัญญาควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทรัพย์สินทางปัญญาการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์การบริหารเครือข่ายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารสมัยใหม่และการบริหารโครงการ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มงานคดีพิเศษระหว่างประเทศและอาชญากรรมพิเศษได้แก่สำนักคดีความมั่นคงสำนักคดีอาญาพิเศษ 2 สำนักกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศและศูนย์ต่อต้านการค้ายาเสพติดควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับความรู้คดีพิเศษระหว่างประเทศและอาชญากรรมพิเศษการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์การบริหารเครือข่ายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารสมัยใหม่และการบริหารโครงการ

กลุ่มที่ 6 กลุ่มงานคดีพิเศษภาค: สำนักปฏิบัติการคดีพิเศษภาคควรจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการสืบสวนหาข่าวในพื้นที่ภูมิภาคการคิดวิเคราะห์จัดหาข้อมูลในคดีพื้นที่ภูมิภาคการบริหารเครือข่ายบูรณาการข่าวกับหน่วยภูมิภาคความรู้กฎหมายคดีพิเศษการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในคดีพิเศษและการบริหารโครงการ

ตัวอย่างหลักสูตรที่ควรจะเป็น

หลักสูตรสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ ตลอดจนบทบาทของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม สิทธิมนุษยชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และได้รับการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการสืบสวน สอบสวนคดีพิเศษ

ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารจัดการคหบดีพิเศษศึกษาเกี่ยวกับผู้นำ และภาวะผู้นำ
คุณลักษณะ บทบาทหน้าที่ และทักษะที่สำคัญของผู้นำที่จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างคุณภาพงาน
แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำในด้านการสืบสวนสอบสวนคหบดีพิเศษ วิธีคิดเชิงกลยุทธ์ วิธีการ
บริหารความขัดแย้ง การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับตัวของผู้นำให้เหมาะสมกับสถานการณ์
คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ เทคนิคและประสบการณ์จริงในการเป็นผู้นำทีมสืบสวนสอบสวน
คหบดีพิเศษ

การบริหารคดีสำคัญ หลักคิด ทฤษฎี ข้อกฎหมาย เทคนิคการทำสำนวน การรวบรวม
พยานหลักฐานเพื่อประกอบสำนวน หลักการบริหารคดีสำคัญและประสบการณ์จริงในการดำเนินการ
สืบสวนสอบสวนคดีสำคัญ

ผู้บริหารกับบทบาทการเป็นนักวิเคราะห์ หลักคิด ทฤษฎี กระบวนการคิดวิเคราะห์
วิธีคิด วิธีปฏิบัติและวิธีการวางแผนปฏิบัติการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเพื่อนำมาใช้
ในการดำเนินคดีพิเศษ

การวางแผนการบริหารคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพ หลักคิด ทฤษฎี และวิธีการ
วางแผนปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เทคนิคและประสบการณ์จริงในการดำเนินคดีตาม
หลักการการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาทั่วไป และการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษอันเกี่ยวข้องกับการ
บริหารจัดการคดีสำคัญๆ การกำหนดประเด็นสอบสวน สำนวนการสอบสวนคดีพิเศษที่มี
ประสิทธิภาพ

การบริหารในภาวะวิกฤติและการบัญชาเหตุการณ์ หลักคิด ทฤษฎี ข้อกฎหมาย และ
ประสบการณ์จริงในการดำเนินแก้ไขปัญหสถานการณ์ในภาวะคับขัน ตามหลักการการสืบสวนสอบสวน
คดีอาญา การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ รวมถึงกรณีศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทาง
การบัญชาการในสถานการณ์วิกฤติในอนาคต

การบริหารคดีตามหลักการอำนวยความยุติธรรม หลักคิด ทฤษฎี ข้อกฎหมาย และ
ประสบการณ์จริงในการดำเนินคดี การจัดการเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนโดยยึดความยุติธรรม
หลักสิทธิมนุษยชน และความถูกต้องเป็นหลัก ตลอดจนมุมมองข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการ
ดำเนินคดีพิเศษ เพื่อให้การดำเนินคดีพิเศษมีประสิทธิภาพเกิดความยุติธรรมสูงสุดต่อประชาชน

การสื่อสารเกี่ยวกับคดีผ่านสื่อมวลชน ความหมาย ความสำคัญ ของการสื่อสาร
บทบาทของสื่อสารชนการพัฒนาบุคลิกภาพ และเทคนิคในการสื่อสารเกี่ยวกับคดีสู่สาธารณชนผ่าน
ทางสื่อมวลชนให้มีความน่าเชื่อถือสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรเทคนิคการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน
ประสบการณ์จริงและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสื่อสารคดี

การบริหารทีมงาน ความหมาย และความสำคัญของทีมงาน ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ทักษะการเป็นผู้นำทีมงาน ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ทักษะการประชุมทีมงาน บทบาท และหน้าที่ของการเป็นหัวหน้าทีม สมาชิกทีม เพื่อมาปรับใช้ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ

ปัญหาและข้อขัดข้องในการเสนอสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษในชั้นพนักงานอัยการปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องในการทำสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษ รูปแบบการทำสำนวน
แ ล ะ ะ
ความครบถ้วนของสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษ ตลอดจนแนวทางการทำสำนวนการสอบสวนให้มี
ประสิทธิภาพ

ปัญหาและข้อขัดข้องในการเสนอสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษในชั้นการพิจารณาของศาลปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่องในการทำสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษ เทคนิคในการเบิกความเป็นพยานในชั้นศาล แนวทางการทำสำนวนการสอบสวนให้มีประสิทธิภาพ

การเจรจาต่อรองความหมาย แนวคิด เป้าหมายภารกิจ คุณสมบัติของผู้เจรจา หลักการเจรจา แนวทางการเจรจาต่อรอง การเจรจาต่อรองเพื่อแก้ไขเหตุการณ์วิกฤต รวมทั้งสถานการณ์ต่างๆและการบริหารวิกฤตการณ์ การประเมินสถานการณ์ แนวทางการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ

การปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations) การปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations) หมายถึง การปฏิบัติที่มุ่งสร้างผลกระทบหรือสร้างอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจ ข่าวสาร และระบบสารสนเทศของฝ่ายตรงข้ามหรือกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ รวมไปถึง
ถึ ง ก า ร ป ฏิ บั ติ
เพื่อป้องกันข่าวสาร และระบบสารสนเทศขององค์กรให้ได้รับความคุ้มครองปลอดภัย

หลักสูตร “เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ”

วิสัยทัศน์การบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้ความรู้โดยผู้บริหารกรมสอบสวนคดีพิเศษเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ทิศทาง และแนวทางในการบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ (กิจกรรมสัมพันธ์) จัดทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

คุณธรรมและจริยธรรม ของผู้ปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ (ปฏิบัติธรรม)

ศึกษาแนวคิด องค์กรความรู้ ประสบการณ์ และการประสบความสำเร็จของบุคคล ต้นแบบในการดำรงตนอย่างมีคุณธรรม และจริยธรรมรู้เกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ การปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะถูกต้องตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ เป็นต้น

บทบาทของเจ้าหน้าที่คดีพิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เกี่ยวกับหลักการดำเนินคดีอาญาในระบบกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ความเชื่อมโยงการสืบสวนและการสอบสวนคดีพิเศษกับกระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วิธีการทางกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คดีพิเศษในฐานะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และพนักงานสอบสวน และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอื่น เช่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 เป็นต้น

นิติวิทยาศาสตร์กับการพิสูจน์หลักฐานทางอาญาเกี่ยวกับหลักการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ มาใช้ในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษหลักการถ่ายภาพที่เกิดเหตุการณ์รักษาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของพยานหลักฐาน การเก็บรักษาและรวบรวมพยานหลักฐานประเภทพิมพ์ลายนิ้วมือแขวง ฝ่ามือแฝง ฝ่าเท้าแฝงและการส่งพยานหลักฐานทางชีววิทยา เคมีและฟิสิกส์ ไปส่งตรวจพิสูจน์ เป็นต้น

ตรวจพิสูจน์หลักฐานทางดิจิทัลการรวบรวมพยานหลักฐานทางเทคโนโลยีเพื่อตรวจสอบหาการกระทำ ความผิดในอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบเว็บไซต์ต้องสงสัย การตรวจสอบที่มาหรือต้นทางของการกระทำ ความผิด สถานที่ที่จดทะเบียนของเว็บไซต์หรือที่ตั้งของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการกระทำ ความผิด ร่องรอยหรือเส้นทางของข้อมูลที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือกลบเกลื่อนข้อมูลโดยใช้วิธีการทางคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีแบบต่างๆ การตรวจสอบความเกี่ยวพันระหว่างข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์หลายๆเครื่องหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบต่างๆที่ใช้ในการกระทำ ความผิด

สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

การเบิกค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและวิธีการเบิกจ่ายเงินทดรองจ่ายตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 แบบในการเบิกจ่ายเงินแต่ละประเภท แนวทางปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงิน ปัญหาข้อบกพร่องที่ตรวจพบและแนวทางแก้ไข เป็นต้น

มาตรการเสริมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคดีความผิดทางอาญาที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ปปช. จริยธรรม และมาตรฐานทางคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงกระบวนการ มาตรการ แนวทาง ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และ พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา 100 มาตรา 103 มาตรา 103/7 เป็นต้น

การใช้ระบบฐานข้อมูล เพื่อการสืบสวนสอบสวน ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ฐานข้อมูล เพื่อการสืบสวนในคดีพิเศษ การจัดเก็บข้อมูลเข้าในฐานข้อมูล การนำข้อมูลที่ได้จัดเก็บเอาไว้ออกมาใช้งานในการสืบสวนคดีพิเศษ เป็นต้น

การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษกับมาตรการการฟอกเงิน ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการกระทำความผิด และลักษณะการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน การรายงานการทำธุรกรรม การตรวจสอบข้อเท็จจริง การกำหนดระยะเวลาในการเก็บรักษาทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน และช่วยเหลือผู้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การตรวจสอบข้อเท็จจริงและการรายงานการตรวจสอบ ให้ความรู้ถึงวิธีการและขั้นตอนในการสอบหาข้อเท็จจริง ตั้งแต่กระบวนการในการรับเรื่องร้องเรียน การพิจารณาเบื้องต้นเพื่อรับเรื่องตรวจสอบ ข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ ระยะเวลาในการรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จ ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและผลสรุปการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมเสนอความเห็นจากพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบพบในเบื้องต้น และแนวทางการดำเนินงานต่อไป เช่น ยุติเรื่อง ขอสืบสวนหรือเสนอให้รับเรื่องตรวจสอบเป็นคดีพิเศษ

หลักการสืบสวน ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักทั่วไปและวัตถุประสงค์ของการสืบสวน การนำกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาเกี่ยวกับการสืบสวน มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน

เทคนิคและวิธีการสืบสวน สาธิตและฝึกปฏิบัติ เรียนรู้เทคนิควิธีในการสืบสวน เช่น การสังเกตการตรวจเอกสาร การซักถาม การใช้แหล่งข่าวและผู้ให้ข่าว การใช้เจ้าหน้าที่อำพราง การสะกดรอยและการจู่โจมตรวจค้น เป็นต้น ฝึกปฏิบัติในการจัดทำบันทึกที่เกี่ยวกับงานสืบสวน และการจัดทำรายงานความเห็นเกี่ยวกับงานสืบสวน

การเข้าถึงข้อมูลโดยการใช้อุปกรณ์พิเศษและการสืบสวนโดยใช้เทคโนโลยีระบบแม่ข่าย ให้ความรู้ถึงอุปกรณ์พิเศษที่มีไว้ในราชการของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านการสืบสวนสอบสวน และการฝึกใช้อุปกรณ์พิเศษ การนำเทคโนโลยีระบบแม่ข่ายแผนที่ (DSIMap)

มาใช้ในการสนับสนุนในการปฏิบัติงานเพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆ ตามความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล

การเขียนรายงานการสืบสวน ให้ความรู้ วิธีการ และขั้นตอนในการเขียนรายงานการสืบสวนเกี่ยวกับการกระทำผิดทางอาญาที่มีมูลหรือน่าเชื่อถือว่า มีการกระทำความผิดที่เข้าข่ายความผิดที่เป็นคดีพิเศษ รูปแบบของรายงานการสืบสวน ลำดับชั้นในการรายงาน ระเบียบข้อบังคับ หนังสือสั่งการและเงื่อนไขเวลาในการรายงานผลที่ผู้สืบสวนต้องทราบ พร้อมผลการสืบสวนที่ตรวจสอบพร้อมเสนอความเห็นในการรายงานการสืบสวนว่าควรดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไปอย่างไร

การตรวจสอบ และวิเคราะห์ ร่องรอยทางการเงิน การตรวจสอบร่องรอยทางการเงินเพื่อศึกษาเส้นทางความเคลื่อนไหวของเงิน เพื่อทราบถึงแหล่งที่มา จำนวนกระแสเงิน จำนวนครั้งของความเคลื่อนไหว ปริมาณและช่วงเวลา การตรวจสอบความเกี่ยวพันระหว่างกระแสเงินในบัญชีต้องสงสัยหลายบัญชีหรือหลายสถาบันการเงินที่มีความเกี่ยวพันกัน การวิเคราะห์และตรวจสอบเส้นทางทางการเงินของเงินเพื่อตรวจพบข้อพิรุณหรือข้อสงสัยในเส้นทางทางการเงินตั้งไว้

การวางแผนการสอบสวน ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมในการนำเสนอคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพ จุดอ่อน ข้อบกพร่อง และวิธีการแก้ไขเพื่อให้การนำเสนอคดีพิเศษเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินคดี

หลักการสอบสวนและเทคนิคการรวบรวมพยานหลักฐาน เทคนิควิธีการในการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นการสอบสวน ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเพื่อการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ขยายผลทางคดีและการสอบถามข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการรวบรวมพยานหลักฐาน ในชั้นการสอบสวนที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ การบรรยายให้ความรู้ถึงวิธีการสอบสวนปากคำ บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีอาญา เช่น ผู้กล่าวหา, ผู้ต้องหา ฯลฯ

หลักการซักถามและการสอบปากคำ มีการซักถามผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ดำเนินการวิจัยต้องอธิบายให้ความรู้ถึงความสำคัญในการสอบปากคำบุคคลในคดีอาญาที่เป็นคดีพิเศษ เทคนิคการสัมภาษณ์ และการสังเกตอาการปฏิกิริยาและพฤติกรรมในการให้ปากคำของบุคคลในคดีอาญา

การทำสำนวนการสอบสวน คำให้การ และการจัดทำรายงานการสอบสวน วิธีการในการทำสำนวนการสอบสวนทั้งระบบ การสรุปสำนวนและการจัดทำรายงานการสอบสวนเกี่ยวกับคำให้การต่างๆ ในคดีอาญา สำหรับสำนวนการสอบสวนในคดีอาญาที่เป็นคดีพิเศษต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ

กระบวนการด้านการสอบสวน เรื่องการเขียนแบบรายงานที่สำคัญ (หมายค้น

ห ม า ย จ บ

หมายเหตุเรียก บันทึกจับกุม ฯลฯ) การสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแบบรายงานที่สำคัญเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง บันทึกและหมายต่างๆ ในการดำเนินคดีอาญาเช่น หมายค้น หมายจับ หมายเรียก บันทึกจับกุม บันทึกตรวจค้น บันทึกแจ้งสิทธิ ฯลฯ

การสอบสวนร่วมกับพนักงานอัยการและปัญหาข้อบกพร่อง การสอบสวนคดีอาญาที่เป็นคดีพิเศษ ที่มีการสอบสวนร่วมกับพนักงานอัยการ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนร่วมกับพนักงานอัยการที่คณะกรรมการคดีพิเศษกำหนดและปัญหาข้อบกพร่องที่มักเกิดขึ้นและพบในชั้นพนักงานอัยการ

การเตรียมตัวของพนักงานสอบสวนในการเบิกความในชั้นศาล ให้ความรู้ถึงความสำคัญของการเตรียมตัว การเตรียมข้อมูลความพร้อมของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการเข้าเบิกความในชั้นศาล อธิบายให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนที่นอกจากจะแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ ความถูกต้องในการดำเนินคดีแล้วพนักงานสอบสวนต้องมีการเตรียมตัวและเตรียมข้อมูลที่จะใช้ในการเบิกความในชั้นศาลด้วย

หลักสูตรวิธีสำหรับการปฏิบัติงานด้านคดีพิเศษ การให้ความรู้ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในยุทธวิธีด้านต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนภารกิจด้านการสืบสวนสอบสวนที่เป็นคดีพิเศษ

การรวบรวมพยานหลักฐานทางการเงิน การรวบรวมพยานหลักฐานทางการเงิน เพื่อตรวจสอบร่องรอยทางการเงิน ติดตามเส้นทางความเคลื่อนไหวของเงิน เพื่อทราบถึงแหล่งที่มา จำนวนกระแสเงิน จำนวนครั้งของความเคลื่อนไหว ปริมาณและช่วงเวลา การตรวจสอบความเกี่ยวพันระหว่างกระแสเงินในบัญชีต้องสงสัยหลายบัญชีหรือหลายสถาบันที่มีความเกี่ยวพันกันการวิเคราะห์ และตรวจสอบเส้นทางกำหนดยื่นของเงินเพื่อตรวจพบข้อพิรุทธ์หรือข้อสงสัยในเส้นทางทางการเงินของผู้ต้องสงสัย

การรวบรวมพยานหลักฐานทางเทคโนโลยี การรวบรวมพยานหลักฐานทางเทคโนโลยีเพื่อตรวจสอบหาการกระทำความผิดในอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบเว็บไซต์ต้องสงสัย การตรวจสอบที่มาหรือต้นทางของการกระทำความผิด สถานที่ที่จดทะเบียนของเว็บไซต์หรือที่ตั้งของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการกระทำความผิด ร่องรอยหรือเส้นทางของข้อมูลที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือกลบเกลื่อนข้อมูลโดยใช้วิธีการทางคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีแบบต่างๆ การตรวจสอบความเกี่ยวพันระหว่างข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์หลายๆเครื่องหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบต่างๆที่ใช้ในการกระทำความผิด

การขอหมายค้น หมายจับ หมายเรียก การฝากขัง บันทึกจับกุม อธิบายให้ความรู้ถึงความสำคัญในการขอหมายในคดีอาญาแบบต่างๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีที่เป็นคดีพิเศษ ระยะเวลา เงื่อนไขและเอกสารที่ต้องใช้ในการขอหมายแบบต่างๆ ขั้นตอนวิธีการและความสำคัญ

ของหมายและบันทึกต่างๆในการดำเนินคดีที่เป็นคดีพิเศษให้ถูกต้องตามขั้นตอนและเงื่อนไขในการดำเนินคดี

เทคนิคการสัมภาษณ์ ให้ความรู้ถึงความสำคัญในการสอบปากคำบุคคลในคดีอาญาที่เป็นคดีพิเศษ เทคนิคการสัมภาษณ์ และการสังเกตอาการปฏิกิริยาและพฤติกรรมในการให้ปากคำของบุคคลในคดีอาญา

การทำสำนวนการสอบสวน คำให้การ ผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา พยาน ให้ความรู้ถึงความสำคัญในการจัดทำสำนวนการสอบสวน การจัดทำคำให้การของผู้ต้องหา ผู้กล่าวหา พยาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีอาญาที่เป็นคดีพิเศษตามขั้นตอนในการดำเนินคดีอาญา และเป็นไปตามแบบการดำเนินคดีที่เป็นคดีพิเศษ

การวิเคราะห์เชื่อมโยงพยานหลักฐาน ให้ความรู้ถึงความสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริง ปัญหา ความบกพร่อง และเทคนิคที่สำคัญที่พนักงานสอบสวนความทราบและตระหนักถึงตลอดเวลา บรรยายและยกตัวอย่างทางคดีที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความบกพร่องอันเกิดจากการเก็บและรวบรวมพยานหลักฐาน ตัวอย่างความสำเร็จของคดีที่สำคัญ การบรรยายถึงรายละเอียดและจุดบกพร่องของการพิสูจน์ความถูกต้องทางคดีโดยพนักงานสอบสวนต้องไม่ละเลยรายละเอียดของพยานหลักฐาน ซึ่งบางครั้งมีข้อเท็จจริงเพียงเล็กน้อยแต่สามารถนำไปสู่การค้นพบพยานหลักฐานที่สำคัญ

การเตรียมตัวของพนักงานสอบสวนในการเบิกความในชั้นศาล/การดำเนินคดีพิเศษในศาล (ศาลจำลอง) ให้ความรู้ถึงความสำคัญของการเตรียมตัว การเตรียมข้อมูลความพร้อมของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการเข้าเบิกความในชั้นศาล อธิบายให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนที่นอกจากจะแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ ความถูกต้องในการดำเนินคดีแล้วพนักงานสอบสวนต้องมีการเตรียมตัวและเตรียมข้อมูลที่จะใช้ในการเบิกความในชั้นศาลด้วย

ปัญหาและข้อบกพร่องของการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนชั้นพนักงาน
อ ย ก า ร
 ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการจัดทำสำนวนการสอบสวนที่มักจะพบเห็นในมุมมองของพนักงานอัยการ แนวทางและวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นในขั้นตอนการทำสำนวนการสอบสวนที่เป็นคดีพิเศษชั้นพนักงานอัยการ

ปัญหาและข้อบกพร่องของการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนชั้นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการจัดทำสำนวนการ
ส อ บ ส ว น

ที่มักจะพบเห็นในมุมมองของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่มีประสบการณ์ แนวทางและวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นในขั้นตอนการทำงานการสอบสวนที่เป็นคดีพิเศษ

การนำเสนอคดีพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ (Info Graphic) ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมในการนำเสนอคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพ จุดอ่อน ข้อบกพร่อง และวิธีการแก้ไขเพื่อให้การนำเสนอคดีพิเศษเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินคดี

การวางแผนและการบริหารคดีพิเศษ ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมในการนำเสนอคดีพิเศษให้มีประสิทธิภาพ จุดอ่อน ข้อบกพร่อง และวิธีการแก้ไขเพื่อให้การนำเสนอคดีพิเศษเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินคดี

เทคนิคการสืบสวนและเข้าถึงพยานหลักฐาน ให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายของการสืบสวน คุณลักษณะและคุณสมบัติของนักสืบที่ดี ขั้นตอนการสืบสวนคดี เทคนิคและวิธีการสืบสวน อาทิ การข่าว การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การสังเกตและจดจำ การวิเคราะห์คดี การสำรวจสถานที่ การประสานงาน เป็นต้น รวมทั้งการตั้งประเด็นและกรณีศึกษา

บทบาทกรมสอบสวนคดีพิเศษในอนาคต

จากการศึกษาการวิจัยเชิงอนาคตการณ์ (Future Research) เรื่องแนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้น พบว่า แผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2560 – 2564 (ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2561) ซึ่งได้มีการดำเนินการโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษเมื่อปี พ.ศ. 2561 นั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษา กล่าวคือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจปัจจุบันที่สะท้อนถึงภาพอนาคตการณ์ของภารกิจกรมสอบสวนคดีพิเศษภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษไว้ว่า “เป็นองค์กรหลักในการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมพิเศษตามมาตรฐานสากล” และกำหนดพันธกิจไว้ว่า “ป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความเป็นธรรม”และมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์และสอดคล้องกับบริบทของภาพในอนาคตได้อย่างชัดเจนมาก กล่าวคือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. พัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (Standard System) 2. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent) 3. สร้างเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย (Super Technology) 4. บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน (Strong Collaboration) 5. การบริหารจัดการองค์การเพื่อความยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล (Sustainable Administration)

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ การระดมสมองผู้ปฏิบัติงานตามวิธีวิจัยเชิงอนาคตการณ์ (Future Research) และการกำหนดผลกระทบและแนวโน้มของ

ฉากทัศน์ (Scenario analysis) พบว่าบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรเทียบเคียงกับ FBI กล่าวคือ

1. การรับเป็นคดีพิเศษควรรับภายในระยะเวลาอันรวดเร็วภายหลังจากการเกิดเหตุ หากกรณีนั้นมีลักษณะที่สืบสวนแล้วเชื่อได้ว่ามีลักษณะเข้าได้กับลักษณะคดีพิเศษ (โดยเฉพาะความผิดตามลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ตามประกาศคณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษ) เพื่อนำไปสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ถูกต้องรวดเร็ว สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งสามารถจำกัดความเสียหายไม่ให้ขยายวงกว้าง และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ประชาชนให้เกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมของภาครัฐ ทั้งนี้ หากคดีดังกล่าวมีลักษณะเข้าได้กับลักษณะคดีพิเศษ แม้ในกรณีที่มีความผิดดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ในลักษณะและกรอบองค์ประกอบของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ตามประกาศคณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษ (กคพ.) จะต้องอาศัยกลไกของคณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษให้รับเป็นคดีพิเศษได้

(ลักษณะคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 21 ได้แก่ คดีที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ (ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม (ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน (จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา)

2. การสืบสวนสอบสวนต้องมีลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลาย (สหวิชาชีพ) โดยต้องพัฒนาให้พนักงานสอบสวนมีความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี และมีความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ใช้ความรู้เหล่านั้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. หลักประกันความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมาย เช่นเดียวกับองค์กรตุลาการ หรือองค์กรอัยการ ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเดียวกัน

4. กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องนำเทคโนโลยีมาช่วยบริหารจัดการและสนับสนุนคดีแบบเชิงรุก หรือเปลี่ยนผ่านการสอบสวนสู่ยุคดิจิทัล (Transformation to Digital Investigation) ทั้งกระบวนการสืบสวน การสอบสวน การสอบปากคำ การทำสำนวนคดี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านคดีของคณะพนักงานสอบสวนและที่เกี่ยวข้อง (Smart Assistance) เป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ ครบถ้วน เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดโดยต้องประกอบด้วยระบบด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.1 การบูรณาการและจัดเก็บฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีให้ครบถ้วนสมบูรณ์ (BigData) เช่น การจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำความผิด ฐานข้อมูลคดีในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

4.2 ระบบเชื่อมโยงกับข้อมูลต่างๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (Linkage) เช่น ระบบเชื่อมโยงข้อมูลกล้องวงจรปิดกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิด หรือ ยานพาหนะที่ใช้ก่อเหตุ โดยฐานข้อมูลกล้องวงจรปิดดังกล่าว ต้องให้ครบถ้วนมากที่สุด เช่น ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลกล้องวงจรปิดท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กล้องวงจรปิดท่าอากาศยานดอนเมือง กล้องวงจรปิดกรมทางหลวง กล้องวงจรปิดการทางพิเศษ กล้องวงจรปิดกรุงเทพมหานคร กล้องวงจรปิดจราจร และกล้องวงจรปิดของหน่วยงานในจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น

4.3 ระบบเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ช่วยให้การทำการสืบสวนสอบสวนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากขึ้น ได้แก่ ระบบบริหารจัดการข้อมูลการร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส สอบปากคำ ระบบค้นหาเป้าหมาย (Searching and Matching) ระบบวิเคราะห์พฤติการณ์การกระทำความผิด (Analysis) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านคดีของคณะพนักงานสอบสวนและที่เกี่ยวข้อง (Smart Assistance) เป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ ครบถ้วน เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งในอนาคตต้องริบพัฒนาระบบการวิเคราะห์ความผิดจากพฤติการณ์คดี (AI)

4.4 การพัฒนาเครือข่าย เพื่อสร้างความเชื่อมโยงฐานข้อมูลของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อกับการสืบสวนสอบสวน

4.5 กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ใช้ก่ออาชญากรรมมาใช้ในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อสามารถต่อกรกับอาชญากรรมพิเศษได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

จากการศึกษา พบว่าการพัฒนาบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เทียบเคียงกับ FBI ได้นั้น จำเป็นต้องเน้นที่การพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวนสอบสวนทุกๆ ลักษณะ การกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นอย่างมาก ควบคู่กับการพัฒนากลุ่มสอบสวนคดีพิเศษตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งบรรจุอยู่ในแผน

ยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2560 – 2564 (ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2561) แนวทางการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญดังกล่าวมีดังนี้

1. พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ สมรรถนะ และความเชี่ยวชาญการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีการจัดทำหลักสูตรพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานทุกด้านแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะบุคลากรด้านการทำการสืบสวน การสอบสวน การปฏิบัติการพิเศษ และงานสนับสนุน

2. หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่หลักสูตรเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ หลักสูตรสอบสวนคดีพิเศษ หลักสูตรการบริหารสำนวนคดีพิเศษ หลักสูตรการทำสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษและการเป็นพยานในศาล และหลักสูตรอื่นๆ ที่พัฒนาสมรรถนะของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะทาง เช่น หลักสูตรการสืบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นต้น

3. การประเมินผลการฝึกอบรมต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจัง ต้องมีเกณฑ์การประเมินวิธีการประเมิน และหน่วยงานหรือบุคลากรผู้ประเมินที่ดี เพื่อให้การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง ได้บุคลากรที่มีความเป็นมืออาชีพในด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติงานจนบังเกิดผลสัมฤทธิ์

4. กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องให้มีการฝึกอบรมแบบพี่สอนน้อง หรือระบบพี่เลี้ยง โดยให้รุ่นพี่ที่มีประสบการณ์สูงเป็นผู้คอยแนะนำชี้แนะ โดยเฉพาะการทำการสืบสวนสอบสวน

โดยการพัฒนาบทบาทการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษให้เทียบเท่ากับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายระดับสากล เช่น FBI ต้องพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนามาตรฐานของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีพิเศษ
2. การพัฒนามาตรฐานของสถานที่สำหรับการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
3. การพัฒนามาตรฐานของเทคโนโลยี และเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการหรือสนับสนุนการสอบสวนคดีพิเศษ

4. การพัฒนามาตรฐานกระบวนการสอบสวนคดีพิเศษ
ซึ่งจะส่งผลให้ปรากฏภาพอนาคตของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. ต้องเป็นองค์กรคุณภาพ มีมาตรฐานทัดเทียมสากล
2. เป็นที่เชื่อมั่นศรัทธาและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ

3. เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีความเป็นเลิศ ให้บริการอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ยึดหลักสิทธิมนุษยชน

4. เป็นองค์กรแกนนำหลักด้านอำนวยความยุติธรรมในภูมิภาคอาเซียน

5. มีบุคลากรที่มีความเป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศักดิ์ศรี
6. องค์กรที่เป็นอิสระ มีกลไกและโครงสร้างที่ป้องกันการแทรกแซงจากทุกฝ่าย
7. มีการใช้เทคโนโลยีด้านการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมพิเศษ ในอนาคตการณ์เช่น ระบบRPA (Robotic Process Automation ระบบ AI (Artificial Intelligence) ระบบ AI Detective ระบบ Robot : Robot Detective ฯลฯ เข้ามาช่วยทำงานในการสืบสวนสอบสวนทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีแนวโน้มซับซ้อนและรุนแรงที่มีผลกระทบของระบบเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ (Transnational Crime)

ปัญหาอุปสรรค/โอกาสในการพัฒนากรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ ช ๑ ติ 20 ปี

ปัจจุบันกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นที่คาดหวังของผู้รับบริการ (ประชาชนผู้เสียหายจากการกระทำความผิด กลุ่มประชาสังคมต่างๆ) และเป็นที่ยึดใจของสังคม สื่อมวลชน social media ต่างๆ โดยเฉพาะมิติของความเร็ว ความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพไม่ว่าทั้งด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านเทคโนโลยีการสืบสวนสอบสวน และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ท่ามกลางคดีที่มีความซับซ้อนยุ่งยากจากการติดตามสืบสวนสอบสวนมากขึ้นมากเมื่อเทียบกับในอดีต เนื่องจากพัฒนาการของเทคโนโลยีที่เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว จนเกิดการ disrupt ในหลายๆ เรื่อง และปัจจุบันมีจำนวนผู้เสียหายและผู้ร่วมกระทำความผิดในหลายๆคดีมากขึ้นกว่าในอดีตหลายเท่าตัว เช่น คดีแชร์ลูกโซ่ ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษจึงต้องมีการพัฒนาระดับขีดความสามารถในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เป็นไปตามตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบุคลากร

1.1 บุคลากรมีความหลากหลายทางวิชาชีพ ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานยังไม่สมบูรณ์แบบ เพราะวัฒนธรรมองค์กรยังขาดการหลอมรวมของบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหนึ่งเดียว

1.2 บุคลากรยังขาดความเป็นมืออาชีพ (smart agent) ในเรื่องการสืบสวนสอบสวนเชิงบูรณาการ จึงต้องเร่งการพัฒนากระบวนการสืบสวนสอบสวนให้มีความเป็นมืออาชีพ โดยบูรณาการทำงานสืบสวนกับการสอบสวน และการฝึกอบรมร่วมกับ

1.3 บุคลากรขาดสามารถในการเป็นตัวของตัวเองตามค่านิยมองค์กรที่ว่า “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์” จึงต้องสร้างจิตสำนึกให้เป็นที่ไปตามค่านิยมขององค์กรอย่างเร่งด่วน

1.4 การคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งที่ยังไม่ตรงกับความรู้ความสามารถซึ่งอาจเกิดจากการคัดเลือกแต่งตั้งโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม ส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำคดีต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

1.5 การพัฒนาบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษยังขาดประสิทธิภาพ และยังไม่มีสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานภายในที่บังคับใช้กฎหมายการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ขาดเกณฑ์การวัดความรู้บุคลากรที่ผ่านการพัฒนาตามแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติไปถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรมีเกณฑ์การวัดความรู้แตกต่างกันตามระดับที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ นอกจากนั้น ขาดการเตรียมความพร้อมของคนให้มีความรู้ความสามารถรองรับคดีความผิดทางเทคโนโลยี อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และคดีพิเศษต่าง ๆ ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปใช้เทคโนโลยีในการกระทำ ความผิด ซึ่งนับวันมีความยุ่งยากซับซ้อน ยากแก่การติดตามผู้กระทำความผิดมากขึ้น รวมทั้ง ขาดรูปแบบและวิธีการสอบวัดผลการฝึกอบรมที่มีอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับ

2. ด้านโครงสร้าง/ระบบงาน

2.1 การบริหารงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ไม่เป็นอิสระ ปัจจุบันกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งอาจถูกมองว่ายังขาดอิสระ ควรที่จะมีความเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระมากกว่านี้ เช่น ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษยังไม่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง เนื่องจากยังไม่มีระบบการประกัน และคุ้มครองความก้าวหน้าในอาชีพ เช่นเดียวกับองค์กรอื่นในกระบวนการยุติธรรม

2.2 การกำหนดตัวชี้วัดการสืบสวนสอบสวนยังขาดความชัดเจน มีเกณฑ์การให้น้ำหนักยังไม่สอดคล้องตามสัดส่วนความยากง่ายของคดี ขาดความสอดคล้องกับความเป็นจริง

2.3 การกำหนดตัวชี้วัดของเรื่องสืบสวนทำให้เกิดข้อจำกัดด้านการสืบสวนขยายผล ส่งผลให้หลายๆ เรื่องได้หลักฐานไม่มากพอที่จะรับเป็นคดีพิเศษได้ หรือกรณีที่ได้รับเป็นคดีพิเศษแล้ว การสืบหาข้อมูลบางเรื่องสามารถทำได้ไม่มากพอ เนื่องจากหลักฐานต่างๆ ถูกปกปิดซ่อนเร้นหรือทำลายไป ในกรณีที่เป็นทรัพย์สิน ส่วนใหญ่มีการยกย้ายถ่ายเท ยากต่อการสืบทรัพย์มากขึ้น

2.4 การปฏิบัติงานยังขาดรูปแบบการดำเนินการที่มีมาตรฐานเทียบเคียงหรือเป็นแบบเดียวกันกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เทียบเคียงในต่างประเทศที่เป็นสากล เช่น FBI ของสหรัฐอเมริกา

3. ด้านเครื่องมือ/เทคโนโลยี

3.1 ขาดระบบเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม

3.2 ระบบฐานข้อมูลการสืบสวนสอบสวนและที่เกี่ยวข้องยังไม่สมบูรณ์ ขาดการนำเข้าข้อมูลเรื่องที่ได้รับการร้องทุกข์ เรื่องตรวจสอบข้อเท็จจริง เรื่องสืบสวน และเรื่องที่ได้รับเป็นคดีพิเศษในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่ครบถ้วน (Big Data) ทำให้ไม่สามารถสืบค้น เชื่อมโยง และวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

3.3 การสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ภารกิจการสอบสวนคดีพิเศษ กับทุกหน่วยงานในประเทศที่เกี่ยวข้องในอนาคต รวมทั้งสร้างการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานด้านความมั่นคง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในต่างประเทศ เช่น FBI, Interpol เป็นต้น โดยเฉพาะการสร้างระบบเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอาชญากรรมต่างประเทศ

3.4 การจัดทำระบบฐานข้อมูลทางคดีพิเศษ เพื่อใช้ในการติดตามและบริหารคดีพิเศษที่ผู้บริหารสามารถทราบสถานะคดี และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษสามารถใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนสอบสวน เช่น ระบบการเข้าถึงข้อมูลทางเทคโนโลยีด้านต่างๆ เช่น Facebook, Line หรือระบบโปรแกรมในการวิเคราะห์รูปคดีหรือการวิเคราะห์อาชญากรรม (AI) เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20ปี โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงอนาคตการณ (Future Research)กับผู้บริหารระดับสูงกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการกองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ และผู้ปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยแบ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับรองกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการกองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ จำนวน 27 คน และการจัดประชุมระดมสมองในโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพด้านการพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาผู้บริหารระดับสูงกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการกองต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ และผู้ปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษจำนวน ๕๐ คน ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมในอนาคตข้างหน้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ และนำไปสู่ความเป็นเลิศเทียบเท่าได้กับองค์กรประเภทเดียวกันในต่างประเทศที่มีความเป็นเลิศในด้านนี้

จากผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 2 ข้อดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดข้อสรุป ดังนี้

ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 มีรายละเอียดผลการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

1.1 ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสู่การอำนวยความสะดวกร่วมกันของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

โดยสาเหตุจากการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีบุคลากรที่มีศักยภาพสูงและมีความหลากหลายในวิชาชีพ ควรจะทำให้บุคลากรที่มีความหลากหลายในวิชาชีพหลอมรวมกันจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่เป็นหนึ่งเดียวกันอีกประการหนึ่งบุคลากรแต่ละคนมาจากหลายองค์กร และมีพื้นฐานความรู้เฉพาะด้านและ มีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันและยังยึดติด

กับวัฒนธรรมองค์กรของหน่วยงานเดิมดังนั้นควรที่จะคัดเลือกคนที่เข้ามาทำงานจะต้องมีความรู้ ความชำนาญเฉพาะ ความรู้เฉพาะด้านเรื่องสืบสวน สอบสวน หรือคนที่ทำมาจากสายงานที่ไม่ใช่ สืบสวนสอบสวนจะต้องมาเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเบื้องต้นก่อนอย่างน้อย 1 ปี เพื่อหล่อหลอม จิตวิญญาณของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทั้งนี้ให้บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถเป็นตัวของตัวเองได้โดยดำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์ และมีความเป็นมืออาชีพ (Smart agent)

1.2 การกำหนดตัวชี้วัดในการทำงานกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เป็นธรรม

โดยสาเหตุจากการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีตัวชี้วัดในการทำงานที่ไม่เป็นธรรม โดยปริมาณงานของแต่ละคนไม่เท่ากันแต่คดีมีความยากง่ายไม่เท่ากัน และการกำหนดตัวชี้วัด ไม่เท่ากันตัวดัชนีชี้วัดของ กพร. ไม่เหมาะสมงานตัวชี้วัดทำให้บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ มุ่งทำงานเอกสารมากกว่าการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน ตัวชี้วัดถ้าไม่ผ่านเงินเดือนไม่ขึ้นโดยบุคลากร ของกรมสอบสวนคดีพิเศษต้องการให้มีคณะกรรมการพิจารณาจำหน่ายเรื่องสอบสวนบางคดีออกจาก ฐานตัวชี้วัดเป็นการชั่วคราวและควรให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัด ของหน่วยงานต่างๆให้เหมาะสมผู้บริหารของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรมีเกณฑ์ในการพิจารณา ระหว่างกลุ่มงานกองคดีและกลุ่มงานสนับสนุนดังนั้นควรที่จะกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน มีเกณฑ์การให้น้ำหนักตามสัดส่วนความยากง่ายของคดี และสอดคล้องกับความเป็นจริง ตามการใช้ ระยะเวลาในการทำและความยากง่ายของคดี ดูว่าเรารายงานในแต่ละเรื่องจะใช้เวลาเท่าใด โดยให้ บุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษทุกคนที่จะถูกประเมินเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อเกิด การยอมรับ

1.3 การแต่งตั้งโยกย้ายที่เป็นธรรม

สาเหตุจากการที่ กรมสอบสวนคดีพิเศษมีเรื่องร้องเรียนในการคัดเลือกบุคลากร เข้าสู่ตำแหน่งที่ไม่เป็นธรรมจึงต้องมีระบบการจัดการในการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งอย่าง เป็นธรรม ให้ตอบสนองข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และ การกระทำความผิด ทางวินัยดังนั้นควรที่จะทำให้การโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรมต้องไม่มีเลย ต้องไม่มีการแทรกแซงจาก บุคคลภายนอกโดยพิจารณาจากเนื้องานเป็นเกณฑ์ โดยห้ามแทรกแซงทั้งจากภายในและภายนอก องค์กรโดยใช้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาคดีโดยสร้างระบบการจัดการเป็นรูปแบบคณะกรรมการ ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งอย่างเป็นธรรม

1.4 การบริหารงานที่เป็นอิสระของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ควรสร้างระบบ ระบบสร้างคน โดยต้องออก จากระบบราชการ หรือเป็นองค์กร ที่เป็นอิสระเนื่องจากลักษณะคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษส่วนมากเป็นคดี ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลหรือมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจสูง ซึ่งผู้กระทำความผิดจะมีสาย สัมพันธ์กับนักการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงของประเทศที่สามารถใช้อำนาจครอบงำหรือขึ้นำการ

ปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต้องยกทั้งองค์กรออกให้เป็นองค์กรอิสระตั้งนั้นควรที่จะแก้ไขการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นอิสระ ให้มีคณะกรรมการในการตัดสินใจให้มีมติเป็นเอกฉันท์ โดยไม่เป็นเครื่องมือทางการเมือง ทำร้ายฝ่ายตรงกันข้ามอีกทั้งถ้าเป็นคดีที่มีข้อยกเว้น นอกจากคณะกรรมการเห็นชอบแล้วยังต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือมติให้ความยินยอม เช่น นายกรัฐมนตรีสั่งการให้ทำคดีที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการคดีพิเศษ นอกจากนี้ยังต้องมีระบบประกันความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการดำเนินคดีและการทำความเห็นทางคดีที่ต้องได้รับการคุ้มครองการใช้ดุลยพินิจตามกฎหมาย

1.5 การกำหนดแนวทางในการประสานตามมาตรฐานสากล

การมีระบบการประสานงานทั้งในประเทศและต่างประเทศของกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยกำหนดแนวทางในการประสานตามมาตรฐานสากลตั้งนั้นควรที่จะมีการสร้างรูปแบบการดำเนินการให้เป็นแบบเดียวกันกับหน่วยงานในต่างประเทศที่เป็นสากล เช่น หน่วยงาน FBI ของสหรัฐอเมริกา หรือการเป็นสมาชิกองค์กรตำรวจสากล เป็นต้น

1.6 การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษต้องมีการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศในการใช้งานกับหน่วยงานต่างๆ ในระดับสากล

ในอนาคตควรร่วมมือการเตรียมพร้อมด้านเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลอาจเป็นความร่วมมือกับต่างประเทศตั้งนั้นควรที่จะดำเนินการสร้างข้อตกลงร่วมในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลอาชญากรรมต่างๆกับผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานในด้านนี้ในต่างประเทศในระดับสากล

1.7 การทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ควรใช้คนให้ตรงกับงานให้เป็นไปตามหลักการงานบุคคล (Put the right man on the right job)

ให้มีการรับบุคลากรจากการสอบเท่านั้น ถ้ามีการโอนย้ายมาให้ตรงกับสายงานที่มาและมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในงานที่ทำและเมื่อผ่านมาต้องผ่านการฝึกอบรมเมื่อผ่านเกณฑ์แล้วต้องปฏิบัติงานตามลักษณะงานหรือหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้ง โดยเฉพาะคนที่ผ่านเกณฑ์จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์

1.8 การพัฒนาบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยให้มีสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีการพัฒนาบุคลากรตามระดับตั้งแต่ผู้ปฏิบัติไปถึงระดับผู้เชี่ยวชาญควรมีเกณฑ์การวัดความรู้เป็นระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ และการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเฉพาะให้ได้ตามมาตรฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอาทิ การพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษฯ ดังต่อไปนี้

1.8.1 การทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษและการดำเนินคดีพิเศษในศาล

- 1.8.2 การบริหารจัดการคดีพิเศษ
- 1.8.3 การข่าวเพื่อสนับสนุนคดีพิเศษ
- 1.8.4 ความเชี่ยวชาญด้านการตรวจค้น/ยึดและตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ การสื่อสารหรือนิติวิทยาศาสตร์
- 1.8.5 การตรวจสอบวิเคราะห์ เชื่อมโยงและรวบรวมพยานหลักฐานทางการเงิน
- 1.8.6 นายทะเบียนและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับของกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 1.8.7 ความเชี่ยวชาญกับหน่วยงานภายนอก
- 1.8.8 ความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธี ระดับการพัฒนาทักษะด้านยุทธวิธี
- 1.8.9 ความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธีระดับครูฝึกทางยุทธวิธี ระดับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านยุทธวิธีความเชี่ยวชาญด้านยุทธวิธีระดับปฏิบัติการพิเศษ

การเสริมสร้างจิตสำนึกส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ เช่นการให้ความรู้ด้านกฎหมาย ปกครองสำหรับข้าราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษการดำเนินการทางวินัย การตรวจสอบข้อเท็จจริง และการสอบสวนความรับผิดชอบให้แกข้าราชการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ความเชี่ยวชาญด้านการตรวจพิสูจน์ วิเคราะห์ เชื่อมโยงพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และการสื่อสารความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษการจ้องครในอนาคต สถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษต้องปรับเปลี่ยนให้ทันประเทศภาคีที่มีความร่วมมือกัน และจะต้องเตรียมคนในด้านเทคโนโลยีให้พร้อม โดยทุกคนต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยี เนื่องจากเข้ายุคดิจิทัลโดยมีความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกับประเทศสหรัฐและนอกจากไปดูงานแล้วควรเชิญเข้ามาเป็นที่ปรึกษาให้กับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

โดยกำหนดให้มีรูปแบบการมีขั้นตอนในการเข้าสู่ระบบในการฝึกอบรมที่มีผลการสอบวัดผลอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับและต้องมีทั้งสอบผ่านหรือสอบไม่ผ่านถ้าไม่ผ่านก็ให้กลับมารับการฝึกอบรมใหม่อีกทั้งควรให้นำผู้ที่เกษียณอายุในการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษไปแล้วมาเป็นวิทยากร หรือผู้ให้องค์ความรู้ และรวบรวมประสบการณ์ในการทำงานในคดีสำคัญต่างๆ เก็บเป็นคลังสมอง และถ่ายทอดให้กับรุ่นน้องเพื่อให้เป็นรูปแบบเฉพาะของกรมสอบสวนคดีพิเศษหลักสูตรที่สร้างมาควรคำนึงถึงผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศด้วย เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีและ

ใช้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกหน่วยงานโดยร่วมพัฒนาให้ตรงความต้องการของบุคลากรให้สอดคล้องกับสากล และสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

ผลการศึกษาที่ต่อบัณฑิตผู้ประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

ผลการศึกษาที่ต่อบัณฑิตผู้ประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 มีรายละเอียดผลการศึกษาโดยสรุป คือ การเสนอแนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้น พบว่าการมอบสวนศตพิเศษ สามารถนำ แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้เช่น ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาบุคลากรมอบสวนศตพิเศษ ให้มีความเชี่ยวชาญและสมรรถนะสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานระดับสากลยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับบุคลากร มอบสวนศตพิเศษยุทธศาสตร์ในการพัฒนาตนเองให้กับบุคลากรมอบสวนศตพิเศษ ให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคอนาคตการณ์ ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการศึกษา ให้กับบุคลากรมอบสวนศตพิเศษ อาทิ การเป็นนักวิจัยอนาคตการณ์ยุทธศาสตร์เหล่านี้จะต้องใช้พิจารณาถึงการนำไปใช้ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมในบริบทของสังคมไทยด้วย ดังนั้นการประยุกต์ใช้กับยุทธศาสตร์ระดับอื่น ๆ ที่นอกเหนือจึงเป็นเรื่องที่สามารถปฏิบัติ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ตามแนวคิดของอนาคตการณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์

โดยประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic issues) เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านต่างๆ

1. พัฒนาระบบการมอบสวนศตที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล (Standard system)
2. พัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ (Smart agent)
3. สร้างเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย (Super technology)
4. บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็ง (Strong collaboration)
5. การบริหารจัดการองค์การเพื่อความยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล (Sustainable administration)

ตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลมอบสวนศตพิเศษ พ.ศ.2560-2664 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลกำหนดให้มีการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ เพื่อพัฒนาข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับบรรลุภารกิจและเป้าหมายขององค์กร โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision) บุคลากรมอบสวนศตพิเศษที่มีสมรรถนะและมาตรฐานระดับสากล ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

2. พันธกิจ (Mission) พัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความเชี่ยวชาญ สนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษเกื้อหนุนการพัฒนาตนเองให้กับ บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษส่งเสริมการศึกษาให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ

3. เป้าประสงค์(Goal) บุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษมีความเชี่ยวชาญและ สมรรถนะมาตรฐานระดับสากลเทียบเคียงได้กับองค์กรที่มีมาตรฐานสากลในการสืบสวนสอบสวน เช่น FBI หรือ ScotlandYard เป็นต้น โดยบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มีการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ มีความรอบรู้เชิงวิชาการ วิชาชีพและคุณธรรม

4. ค่านิยมหลัก (CoreValue)เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์

5. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)พัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีความเชี่ยวชาญและสมรรถนะมาตรฐานสากลโดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้ พัฒนาบุคลากร กรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีความเชี่ยวชาญและ สมรรถนะ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐาน ระดับสากลและพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีสมรรถนะในการดำเนินคดีตามมาตรฐาน ระดับสากลสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับบุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีการประยุกต์ ความรู้สู่การ ปฏิบัติงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูงโดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้ ประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติงาน ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงเกื้อหนุนการพัฒนาบุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีความรู้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง โดยกำหนดกลยุทธ์เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความรอบรู้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการศึกษาให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษโดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้ ส่งเสริม ให้บุคลากรสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

6. แผนที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร (Human Resource DevelopmentStrategic Map: HRD Strategic Map)

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการเสนอแนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุ พันธกิจที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้น การพัฒนาให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

ยุคอนาคตการณ์ นับเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการพัฒนาองค์กรจะต้องพิจารณาถึงการนำไปใช้ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมในบริบทของสังคมไทยด้วย

ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยขอเสนอฉากทัศน์ที่จะทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคอนาคตการณ์ ได้แก่

1. การเตรียมองค์กรและบุคลากรให้บรรลุตามเป้าหมายองค์กรที่ควรจะเป็น โดยพัฒนาองค์กรให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ควรจะเป็นอีกทั้งพัฒนาองค์กรให้มีความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตการณ์ควรที่จะพัฒนาความเป็นอิสระเป็นระยะ ๆ ละ 5 ปี 10 ปี ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ภายในหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

2. บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถเป็นตัวของตัวเองได้โดยดำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์

3. ควรมีระบบประกันความเป็นอิสระในการใช้ดุลยพินิจในการทำความเห็นทางคดี เช่นเดียวกับองค์กรตุลาการหรือองค์กรอัยการ และการให้ความช่วยเหลือให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยไม่กลัวเกรงต่อผู้มีอิทธิพล ทั้งในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือในทางคดีความที่ถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่

4. บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษมีความเชี่ยวชาญและสมรรถนะมาตรฐานระดับสากล เทียบได้กับหน่วยงานสืบสวนสอบสวนที่เป็นสากล เช่น FBI ของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ ScotlandYard ของสหราชอาณาจักร เป็นต้นซึ่งอาจสรุปว่า บทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษควรเหมือน FBI ซึ่งทำคดีทางอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ ที่มีความเสียหายหรือมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อความมั่นคง หรือทรัพยากรธรรมชาติ เป็นอย่างสูงหรือเป็นวงกว้างตามที่ระบุไว้เดิมครอบคลุมอยู่แล้ว โดยจะต้องนำเทคโนโลยีการสืบสวนสอบสวนและการทำสำนวนคดีรวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่เป็นรูปธรรมมาใช้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้กรมสอบสวนคดีพิเศษต้องเร่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีการสืบสวนสอบสวนและการทำสำนวนคดีและการพัฒนามาตรฐานการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษให้มีความถูกต้องครบถ้วน โปร่งใส รวดเร็ว เป็นที่เชื่อมั่นของพี่น้องประชาชนชาวไทยและสากล โดยมีการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว อันเป็นการสร้างบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เป็น Smart Agent ที่กอปรด้วยความรู้ ความสามารถ และจริยธรรม สมกับคำที่ว่า “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์” มีการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตการณ์และมีความรอบรู้เชิงวิชาการ วิชาชีพและคุณธรรม

5. กรมสอบสวนคดีพิเศษมีการพัฒนาระบบตรวจสอบข้อมูลการทำงานจากหน่วยงาน ที่รวดเร็ว ระบบการตรวจสอบโปร่งใส นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

เช่นโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลอาชญากรรมโดยใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) และนำเทคโนโลยีพิเศษมาใช้ในการบูรณาการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เช่น การนำระบบเทคโนโลยีขั้นสูงมาช่วยในการสืบสวนสอบสวน หรือการจัดทำคู่มือในการกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน (Standard of Operating Procedures: SOP) เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วไม่เสียค่าใช้จ่าย

6. กรมสอบสวนสอบสวนคดีพิเศษควรมีฐานข้อมูลและการข่าวที่ทันสมัยครบถ้วน/ระบบเทคโนโลยีของฐานข้อมูลที่ช่วยในการปฏิบัติงานให้ง่ายขึ้นการพัฒนาฐานข้อมูลนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานมีการสร้างการยอมรับความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปทำการวิจัยต่อยอดได้ใน 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ

1. ประเด็นเรื่อง แนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษในอนาคตข้างหน้า และแนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมต่อประเทศและยุคสมัยควรเป็นอย่างไรโดยเป็นการศึกษาหลายฝ่ายร่วมกัน อาทิ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลยุติธรรมและกรมสอบสวนคดีพิเศษ
2. ประเด็นแนวทางวิเคราะห์กำหนดกระบวนการ/ขั้นตอน/มาตรฐานการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีคุณภาพควรเป็นอย่างไร
3. ประเด็นการพัฒนาองค์กรให้มีความรู้ความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ควรมีการดำเนินการอย่างไร

บรรณานุกรม

- Aaltonen, M., & Bath. However make sense of the future. *Journal of Futures Studies*, 2005. 9 (4) 45-60, 2005.
- Adams, C., & O'Brien, H. "Delphi method". (Online). Available : [http : www.arches.uga.edu/~cadamrun/7320/Delphi.htm](http://www.arches.uga.edu/~cadamrun/7320/Delphi.htm), 2004.
- Armstrong, J. S. *Principles of forecasting: A handbook for researchers and practitioners*. Norwell, MA: Kluwer Academic Publishers. 2001.
- Asan, S. S., & Umut, A., qualitative cross-impact analysis with consideration, **Technological Forecasting and Social Change**, 74(5): 627-644., 2007.
- Asan, U., Kadaifci, C., & Bozdogan, E. Qualitative cross-impact-analysis using hesitant fuzzy sets knowledge engineering and decision making: pp. 132-138. 2010.
- Berkhout, F., & Hertin, J. Foresight futures scenarios-developing and applying a participative strategic planning tool. **Greener Management International**, (37),37-52.
- Bourgeois, J., Pugmire, L., Stevenson, K., Swanson, N., & Swanson, B. The Delphi method: A quantitative means to a better future. **Retrieved from Google**, 5, 12, 2006.
- Camarinha-Matos, L.M., Loen, H., Sturm, F., & Ollus, M. A strategic roadmap for advanced virtual organization. In **Collaborative Networked Organization-A research agenda for emerging business models**, cap.7.2, Kluwer Academic Publishers, ISBN 1-4020-7823-4, 2004
- Camarinha-Matos, L.M.; Afsarmanesh, H. A road mapping methodology for strategic research on VO, in **Collaborative Networked Organization-A research Agenda for Emerging Business Models**, cap.7.1, Kluwer Academic Publishers, ISBN 1-4020-7823-4, 2004.
- Camarinha-Matos, L.M., & Loen, H. The need for a strategic R&D roadmap for active ageing, **Proceedings PRO-VE'09, 7-9 Oct 09, Thessaloniki, Greece, Leveraging knowledge for innovation**. In **Collaborative Networks**, Springer, pp. 669-680. (Online). Available : http://en.wikipedia.org/wiki/Futures_techniques, 2004.
- Davis, G. **Scenarios as a Tool for the 21st Century**. (Online). Available : www.Casin.ch/web/2002.

- Domeisen, N., & de Sousa, Swot analysis: NGOs as partners. International Trade Centre, International Trade Forum, Issue 2/2006. (Online). Available :www.tradeforum.org/news/fullstory.php/aid/1042 , 2006.
- Duin, H. Causal cross-impact analysis as strategic planning aid for virtual organization breeding environments. establishing the foundation of collaborative network, IFIP International Federation for Information Proc,(243),147-154, 2007.
- Duval, Fontela, and A. Gabus, Cross-impact: A handbook of concepts and Applications, Geneva: Battelle-Geneva, 1974.
- Enzer, S. Cross-impact techniques in technology assessment. **Futures**, 4(1), March. 1972.
- Glenn, T. C. & The Futures Group International. Scenarios, In Jerome C. Glenn and Theodore J. Gordon (eds), **Futures Research Methodology, Version 2.0** Washington, DC: The Millennium Project, American Council for the United Nations University, World Federation of UN Associations., 2003.
- Gordon, T. J. **The Delphi method**. Washington, DC: American Council for the United Nations University, 1994.
- Gordon, T. J., R. Rochberg, and S. Enzer, Research on cross-impact techniques with applications to selected problems in economics, political science, and technology assessment, The Institute for the Future, Report R-12, August 1970.
- Gordon, T. J. & Hayward, H. Initial experiments with the cross impact matrix method of forecasting. **Futures**, 1:2, 100-116, 1968.
- Helmut, A., Network approaches to global civil society In Helmut Anheier, Marlies Glasius and Maldor (eds), **Global Civil Society 2004/5** London: Sage, 2005.
- Helmut, A., Learning from history? Comparative historical methods and researching global civil society. In Marlies, M.K kaldor, & Anheier, H. (eds), **Global Civil Society 2005/6**. London: Sage, 2006.
- Jackson, Edward, & Lawton, W. Probability problems associated with cross-impact analysis, **Technology Forecasting and Social Change**,Vol.8, No.3, 263-273, 1976.
- Jehle, W.Cross-impact balances-A system-theoretical approach to cross-impact analysis. **Technological Forecasting and Social Change**, 73, 334-361., 2006.

- Linestone, H. A., & Turoff, M. (Eds.). **The Delphi method: Techniques and applications**. Boston, MA: Addison-Wesley, 1975.
- Linestone, H. A. & Turoff. **The Delphi method: Technique and application**. Addison. Wesley Publishing Company. London, 2002.
- Linss, V. Fried, A. The ADVIAN® classification-a new classification approach for the rating of impact factors (accepted for publication in **Technological Forecasting and Social Change**), doi:10.1016/j.techfore.2009.05.002,2009.
- Magruk, A., The process of selection of the main research methods in Foresight from diffluent perspective. **Business, Management and Education** (13), 2. Doi: 10.3846 Some 2015.213, 2015.
- Mietzner, D., & Reger, G. Advantages and disadvantages of scenario approaches for strategic foresight. **International Journal Technology Intelligence and Planning**, 1(2), 220-239, 2005.
- Mitroff, I. I., & Turoff, M. Philosophical and methodological foundations of Delphi. In H. A. Linestone & M. Turoff (Eds.), **The Delphi method: Techniques and applications**(pp. 17-34). Boston, MA: Addison-Wesley, 1975.
- Popper, R. How are foresight methods selected? **Foresight**, 10(6), 62-89., 2008.
- Powell, C. The Delphi technique: Myths and realities. **Journal of Advanced Nursing**,41(4), 376-382., 2003.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัย “แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี”

โครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” เพื่อใช้ประกอบการศึกษาและใช้เป็นข้อมูลในการทำเอกสารวิจัยของหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย นายไตรยฤทธิ์ เตมหิวงศ์ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ.....ปี
4. ตำแหน่ง.....
5. ที่อยู่.....
6. โทรศัพท์.....

ส่วนที่ 2

จากการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการจัดตั้งขึ้นภายใต้กระทรวงยุติธรรม ที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมาย ด้านสืบสวนสอบสวน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเรียกว่า “สหวิชาชีพ” มาปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อสืบสวนสอบสวนในการดำเนินคดีอาญาบางประเภทที่กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาดังกล่าวมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการก่ออาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ และช่องว่างทางกฎหมายปิดบังความผิดของตน ทำให้การก่ออาชญากรรมมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ยากต่อการสืบสวนสอบสวนเพื่อดำเนินคดี และต้องจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและเข้มแข็ง พร้อมกับการพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เป็นผู้รอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานของบุคลากรให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในอดีตและปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาวิจัยโดยใช้ (1) แนวทางการวิจัยร่วมสมัย(contemporary research) หรือแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ และแบบรวม ร่วมกับ (2) แนวทางการวิจัยเชิงอนาคตการณ์ที่อาศัยผู้เชี่ยวชาญภายในองค์กรเป็นผู้ร่วมกำหนดแนวทางในการแก้ไข โดยใช้ (ก) ข้อมูลจากการประชุมระดมสมองบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

และ (ข) การสัมภาษณ์ตามแนวทางของการวิจัยเชิงอนาคตการณ์ ซึ่งมีคำถามหลักในรอบแรก และอาจมีข้อคำถามที่ต้องการเพิ่มเติมอีก 1 รอบ ตามแบบสอบถามที่แนบท้ายมานี้

แบบสอบถามรอบแรกของแนวทางการวิจัยอนาคตการณ์

คำชี้แจง: โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของท่านมา 5 แนวทางในเรื่องบทบาทที่ควรจะเป็นของกรมสอบสวนคดีพิเศษ 5 บทบาท และการพัฒนาบุคลากรของกรมการสอบสวนคดีพิเศษ 5 แนวทาง โดยเรียงตามอันดับความสำคัญ (ความสำคัญอันดับแรก = 1 และอันดับรองลงมา 2, 3, 4, 5)

บทบาทที่ควรจะเป็นของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ ความสำคัญ	บทบาทที่ควรจะเป็นของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ
---------------------	---

1. บทบาทที่ 1.....

.....

2. บทบาทที่ 2.....

.....

3. บทบาทที่ 3.....

.....

4. บทบาทที่ 4.....

.....

.....

5. บทบาทที่ 5.....
.....
.....
.....

การพัฒนาบุคลากรของกรมการสอบสวนคดีพิเศษ

อันดับ
ความสำคัญ

การพัฒนาบุคลากรของ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. แนวทางที่ 1.....
.....
.....
.....

2. แนวทางที่ 2.....
.....
.....
.....

3. แนวทางที่ 3.....
.....
.....
.....

4. แนวทางที่ 4.....

แบบสอบถามรอบ 2

ใช้ในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกันมาก เพื่อให้ผู้ตอบได้ปรับเปลี่ยนคำตอบ และอันดับความสำคัญของคำตอบได้ แบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

บทบาทที่ควรจะเป็นของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

บทบาทที่ท่านได้เสนอไว้ในรอบแรก	ค่าเฉลี่ยรวมของการจัดอันดับ	อันดับที่ท่านให้ใหม่
1.....		
2.....		
3.....		
4.....		

การพัฒนาบุคลากรของกรมการสอบสวนคดีพิเศษ

แนวทางที่ท่านได้เสนอ
ไว้ในรอบแรก

ค่าเฉลี่ยรวม
ของการจัดอันดับ

อันดับ
ที่ท่านให้ใหม่

1.....

2.....

3.....

รายชื่อผู้ขอรับการสัมภาษณ์

ผู้บริหารระดับสูงกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1. พันตำรวจโท ปกรณ์ สุชีวะกุล

รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ผู้บริหารหน่วยงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ

2. พันตำรวจโท วิชัย สุวรรณประเสริฐ	ผู้อำนวยการกองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ
3. พันตำรวจโท ธีรพล พิณเมืองงาม	ผู้อำนวยการกองคดีความมั่นคง
4. พันตำรวจโท สุภัทธ์ ธรรมธนารักษ์	ผู้อำนวยการกองคดีการค้ำมนุษย์
5. พันตำรวจเอก อัครพล บุญโยปัทม์	ผู้อำนวยการกองกิจการต่างประเทศและคดี อาชญากรรมระหว่างประเทศ
6. พันตำรวจโท มนต์รี บุญโยธิน	ผู้อำนวยการกองคดีสิ่งแวดล้อม
7. นางสุวิมล สายสุวรรณ	ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีและ ศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ
8. พันตำรวจโท พเยาว์ ทองเสน	ผู้อำนวยการกองคดีทรัพย์สินทางปัญญา
9. พันตำรวจโท อนุรักษ โรจนนิรันดร์กิจ	ผู้อำนวยการกองคดีภาษีอากร
10. พันตำรวจตรี ยุทธนา แพรดำ	ผู้อำนวยการกองคดีการเงินการธนาคาร
11. พันตำรวจโทหญิง พรทิพย์ ล.วีระพรรค	ผู้อำนวยการกองคดีความผิดเกี่ยวกับ การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
12. ร้อยตำรวจเอก ปิยะ รักสกุล	ผู้อำนวยการกองบริหารคดีพิเศษ
13. นายธานินทร์ เปรมปรีดี	ผู้อำนวยการกองคดีคุ้มครองผู้บริโภค
14. นางสาวนันทนา เครือหงส์	รองผู้อำนวยการกองพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองพัฒนาและ สนับสนุนคดีพิเศษ
15. พันตำรวจโท สุทธิศักดิ์ จิตพิมลมาศ	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ

16. พันตำรวจโท วีรวัชร เดชบุญญา	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
17. พันตำรวจตรี วรณัน ศรีล้ำ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
18. นายพิพัฒน์ เพ็ญภาค	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
19. พันตำรวจโท ปภินวิชอร์สว่าง	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีการเงินการธนาคาร
20. พันตำรวจโท พัฒนะ ศุกรสูต	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
21. พันตำรวจตรี ธวัชชัย ประดาอินทร์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีอาชญากรรมทาง เทคโนโลยีและสารสนเทศ

22. พันตำรวจโท วิชิต อุปละ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
23. พันตำรวจโท อมร หงษ์ศรีทอง	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ
24. พันตำรวจโท พันเลิศ ตั้งศรีไพโรจน์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีทรัพย์สินทางปัญญา
25. นายปิยะศิริ วัฒนวรานุกร	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีว่าด้วยการกู้ยืมเงิน อันเป็นการฉ้อโกงประชาชนและคดีว่าด้วยการ เล่นแชร์
26. ร้อยตำรวจเอก วิษณุ ฉิมตระกูล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีคุ้มครองบริโภคและ สิ่งแวดล้อม
27. พันตำรวจโท คมวิเศษ พัฒนรัฐ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกิจการต่างประเทศและ คดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ

ตารางการสัมภาษณ์งานวิจัย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วันสัมภาษณ์	เวลา		โทรศัพท์	หมายเหตุ
				เช้า	บ่าย		
ตารางการสัมภาษณ์งานวิจัย							
กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหารระดับสูงกรมสอบสวนคดีพิเศษ							
1	พ.ต.ท.ปกรณ์ สุชีวะกุล อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 11	รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	1. 26 พ.ค. 2562	10.00 น.			
กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารหน่วยงานภายในกรมสอบสวนคดีพิเศษ							
1	พ.ต.ท.วิชัย สุวรรณประเสริฐ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 9	ผู้อำนวยการกองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ	1. 8 พ.ค. 2562		14.00 น.	0847001786	
2	พ.ต.ท.กฤษพล ทิณเมืองงาม ศูนย์ราชการอาคาร บี ชั้น 8	ผู้อำนวยการกองคดีความมั่นคง	1. 14 พ.ค. 2562		14.00 น.	0632039569 รองฯ ทวีวัฒน์	
3	พ.ต.ท.สุภัทท์ ธรรมธนาวิราชย์ อาคารศูนย์ฝึกอบรม บี.ไปรษณีย์ ชั้น 6	ผู้อำนวยการกองคดีการดำเนินบุชย์				0817355531	ติดภารกิจ
4	พ.ต.อ.อัครพล บุญโยบั้งภูมิก อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 8	ผู้อำนวยการกองกิจการต่างประเทศและคดี อาชญากรรมระหว่างประเทศ	1. 7 พ.ค. 2562	11.00 น.		0657419639	
5	พ.ต.ท.มนตรี เขมสโยธิน ศูนย์ราชการอาคาร บี ชั้น 8	ผู้อำนวยการกองคดีทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	1. 13 พ.ค. 2562	11.00 น.		0818694141	
6	นางสุวิมล สายสุวรรณ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 7	ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการ ตรวจสอบ	1. 10 พ.ค. 2562 2. 10 พ.ค. 2562		10.00 น. 09.00 น.	0847001785	
7	พ.ต.ท.เยาว์ ทองเสน อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 2	ผู้อำนวยการกองคดีทรัพย์สินทางปัญญา	1. 14 พ.ค. 2562		15.00 น.	0613855265	
8	พ.ต.ท.อนุรักษ์ โรจนนรินทร์กิจ ศูนย์ราชการอาคาร บี ชั้น 8	ผู้อำนวยการกองคดีภาษีอากร	1. 17 พ.ค. 2562	10.00 น.		0848753485	
9	พ.ต.ค.ยุทธนา แพรดำ ศูนย์ราชการอาคาร บี ชั้น 8	ผู้อำนวยการกองคดีการเงินการธนาคาร	1. 10 พ.ค. 2562		13.00 น.	0816238410	
10	พ.ต.ท.(ญ) พรทิพย์ ล.วีระพรรค อาคารศูนย์ฝึกอบรม บี.ไปรษณีย์ ชั้น 7	ผู้อำนวยการกองคดีความผิดเกี่ยวกับการเสนอ ราคาต่อหน่วยงานของรัฐ	1. 14 พ.ค. 2562	09.00 น.		0847001778	
11	ร.ต.อ.ปิยะ รักสกุล อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 9	ผู้อำนวยการกองบริหารคดีพิเศษ	1. 13 พ.ค. 2562 2. 7 พ.ค. 2562	10.30 น.		0879368888	
12	นายธำนิษฐ์ เปรียบรัตน์ อาคารศูนย์ฝึกอบรม บี.ไปรษณีย์ ชั้น 6	ผู้อำนวยการกองคดีคุ้มครองผู้บริโภค	1. 7 พ.ค. 2562			0818042054	ขออภัยเนื่องจากติด เรื่องงานราชการ
13	นางสาวนันทนา เครือหงส์ ศูนย์ราชการอาคาร บี ชั้น 8	รองผู้อำนวยการกองพัฒนาและสนับสนุนคดี พิเศษ รักษาการแทน ผู้อำนวยการกอง พัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ	1. 14 พ.ค. 2562	11.00 น.		0818479072	
14	พ.ต.ท.สุทธิศักดิ์ จิตพิณมมาต อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 11 /ชั้น 2	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล	1. 14 พ.ค. 2562		13.00 น.	0863454647 0632039587	

กลุ่มที่ ๓ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ						
1	พ.ต.ท.วีรวัชร เดชบุญภา อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ				
2	พ.ต.ต.วรรณัน ศรีล้ำ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ	1. 7 พ.ค. 2562 2. 13 พ.ค. 2562	13.00 น. 14.00 น.	0944043999	
3	นายพิพัฒน์ เพ็ญภาค อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ	1. 16 พ.ค. 2562	11.00 น.	0847516525	
4	พ.ต.ท.ปภินวิช อรสว่าง ศูนย์ราชการอาคาร บี ชั้น 8 กองคดี การเงินการธนาคาร	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีการเงินการธนาคาร	1. 14 พ.ค. 2562	09.30 น.	0831874007	
5	พ.ต.ท.พัฒนะ ศุภรสุต อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ	1. 14 พ.ค. 2562	10.00 น.	0847001759	
6	พ.ต.ต.ธวัชชัย ประดาอินทร์ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีอาชญากรรมทาง เทคโนโลยีและสารสนเทศ	1. 17 พ.ค. 2562	10.00 น.	0632039606	
7	พ.ต.ท.วิชิต อุปะละ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ	1. 10 พ.ค. 2562	11.00 น.	0854810287	
8	พ.ต.ท.อมร หงษ์ศรีทอง อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ	1. 10 พ.ค. 2562 2. 13 พ.ค. 2562	11.00 น. 11.00 น.	0818556850	
9	พ.ต.ท.พันเลิศ ตั้งศรีโพธิ์ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีทรัพย์สินทางปัญญา	1. 7 พ.ค. 2562	09.00 น.	0813789393	

10	นายปิยะศิริ วัฒนราษฎร์ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีว่าด้วยการกู้ยืมเงินอัน เป็นการฉ้อโกงประชาชนและคดีว่าด้วยการเล่น แชร์	1. 7 พ.ค. 2562	10.00 น.	0819964851	
11	ร.ต.อ.วิชญ์ ฉิมตระกูล อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีคุ้มครองผู้บริโภคและ สิ่งแวดล้อม	1. 10 พ.ค. 2562	10.00 น.	0863443348	
12	พ.ต.ท.คมวิชช พัฒนารัฐ อาคารกรมสอบสวนคดีพิเศษ ชั้น 10	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกิจการต่างประเทศและ คดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ	1. 7 พ.ค. 2562	13.00 น.	0894484949	

ภาพถ่ายการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ พันตำรวจเอก ดร.อัศรพล บุญโยปรัชญ์
ผู้อำนวยการกองกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท มন্ত্রী บุญโยธิน
ผู้อำนวยการกองคดีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

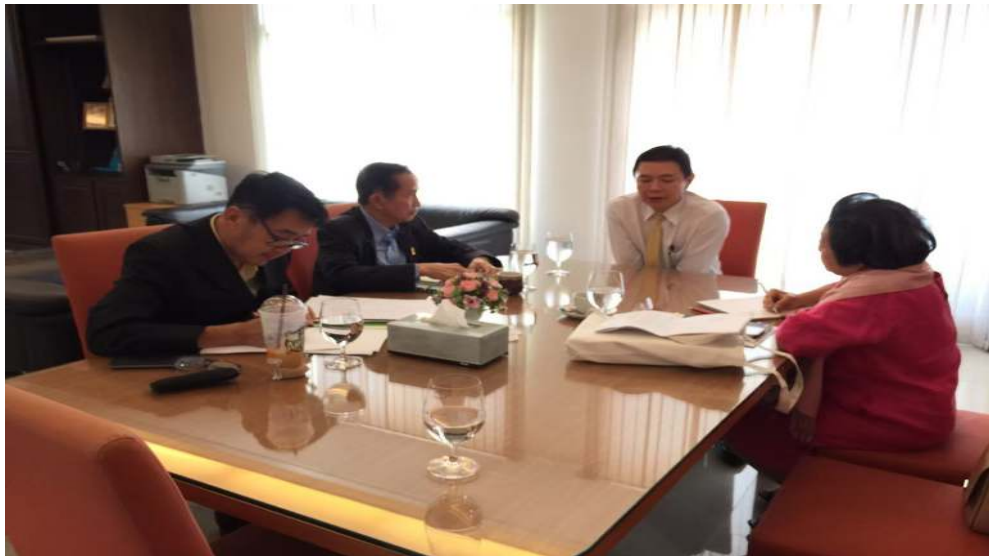

การสัมภาษณ์ พันตำรวจตรี ยุทธนา แพรดำ
ผู้อำนวยการกองคดีการเงินการธนาคาร

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท อนุรักษ โจรจนนิรันดร์กิจ
ผู้อำนวยการกองคดีภาษีอากร

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท เพียว ทองเสน
ผู้อำนวยการกองคดีทรัพย์สินทางปัญญา

การสัมภาษณ์ ร้อยตำรวจเอก ปิยะ รักสกุล
ผู้อำนวยการกองบริหารคดีพิเศษ

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท สุทธิศักดิ์ จิตพิมลมาศ
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

การสัมภาษณ์ นางสาวนันทนา เครือหงส์
รองผู้อำนวยการกองพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ

การสัมภาษณ์ นายทวีวัฒน์ สุรสิทธิ์
รองผู้อำนวยการกองคดีความมั่นคง

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโทหญิง พรทิพย์ ล.วีระพรรค
ผู้อำนวยการกองคดีความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

การสัมภาษณ์ นายพิพัฒน์ เพ็ญภาค
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท พัฒนะ ศุกรสุต
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ

การสัมภาษณ์ พันตำรวจตรี วรรณ ศรีล้ำ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท อมร หงษ์ศรีทอง

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ

การสัมภาษณ์ พันตำรวจโท ปภินวิช อรสว่าง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีการเงินการธนาคาร

ภาพการระดมสมองโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
และศักยภาพด้านการพัฒนาบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ระหว่างวันที่ 3 -4 ธันวาคม 2561
ณ โรงแรมบ้านอัมพวารีสอร์ทแอนด์สปา
จังหวัดสมุทรสงคราม

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ** : นายไตรยฤทธิ์ เตมหิงค์
- วัน เดือน ปีเกิด** : 12 พฤศจิกายน 2508
- การศึกษา** : แพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
: วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง)
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
: วุฒิบัตรแพทย์เฉพาะทางสาขานิติเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประวัติการทำงาน**
- โดยย่อ** : นายแพทย์ 8 สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข
: นายแพทย์ 9 วช ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนิติเวช สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
กระทรวงยุติธรรม
: ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
กระทรวงยุติธรรม
: รองผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม
- ตำแหน่งปัจจุบัน** : รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ผู้วิจัย นายไตรยฤทธิ์ เตมหิวงศ์หลักสูตรวปอ.รุ่นที่ 61

ตำแหน่ง รองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีองค์ประกอบเป็นคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งคดีพิเศษหรือคดีอาชญากรรมพิเศษในความรับผิดชอบของกรมสอบสวนคดีพิเศษ หมายถึง คดีอาญาตามกฎหมายกำหนดไว้ในบัญชีท้าย พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) ตามมาตรา 21 (1) ได้แก่ 1. คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ 2. คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ 3. คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม 4. คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน 5. คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา ตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่ กคพ. กำหนดและคดีความผิดทางอาญาอื่นนอกจาก (1) ตามที่ กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20ปีพ.ศ. 2560-2579 ได้นำนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พลเอกไพบูลย์คุ้มฉายา) มาเป็นหลักเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระยะ 20 ปีในการเป็นหลักประกันความยุติธรรมตามมาตรฐานสากลโดยดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของกระทรวงยุติธรรมโดยมียุทธศาสตร์ที่ 3 และ 5 เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การอำนวยความสะดวกยุทธธรรม มีแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกรม สอบสวนคดีพิเศษ 1 แผนงานได้แก่แผนงานด้านสิทธิมนุษยชน มี 1 โครงการ คือ โครงการพัฒนาระบบ ข่าวกรองและข้อมูลอาชญากรรม ภัยแทรกซ้อนเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคงมี 3 แผนงาน ได้แก่

1. แผนงานป้องกันอาชญากรรมด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่

1. โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมในการป้องกันอาชญากรรม พิเศษและการเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสอาชญากรรมพิเศษ
2. โครงการมาตรการเชิงรุกด้านการป้องกันการ บุกรุกที่ดินของรัฐด้วยระบบแม่ข่ายแผนที่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (DSI MAP) และผ่านระบบดาวเทียม GPS (DSI MAP Extended)
3. โครงการจัดทำฐานข้อมูลอาชญากรรมระดับพื้นที่และ
4. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลระบบบริหารจัดการคดีพิเศษ เชิงภูมิสารสนเทศ (GIS-DSI)

2. แผนงานปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่

1. ด้านความมั่นคง อาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ามนุษย์
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและ
4. ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์และคุณภาพชีวิต

3. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความ มั่นคงประกอบด้วย 8 โครงการ ได้แก่

1. โครงการพัฒนาความร่วมมือและบูรณาการการทำงานกับ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งในและต่างประเทศ
2. โครงการพัฒนาสถาบันการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อเป็นศูนย์การฝึกอบรมของหน่วยบังคับใช้กฎหมาย
3. โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ คดีพิเศษตามหลักธรรมาภิบาล
4. โครงการพัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
5. โครงการจัดหาหรือการพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยี อุปกรณ์พิเศษสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน คดีพิเศษ
6. โครงการพัฒนากฎหมายกฎ อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน ทันสมัย เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ
7. โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ เพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และ
8. โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษ

ภายใต้การควบคุมอาชญากรรมในบริบทสังคมไทยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีนี้ จึงต้องมีรูปแบบแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษที่จะเกิดขึ้น และการรับมือ กับสถานการณ์ในอนาคตหากเราสามารถทราบแนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวน คดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะสามารถพัฒนาบุคลากรและปัจจัยในการดำเนินไปสู่ ความสำเร็จได้ ส่งผลให้การปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากขึ้น การเตรียมความพร้อมสู่ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทันยุคทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์

ด้วยการวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด ทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว จะทำให้กรมสอบสวนคดีพิเศษขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพสูง การศึกษาในครั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกรมสอบสวนคดีพิเศษในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นคดีพิเศษ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศเทียบเท่ากับองค์กรประเภทเดียวกันในต่างประเทศที่มีความเป็นเลิศในด้านนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทและการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
3. เพื่อกำหนดบทบาทที่เหมาะสมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์(Strategic Planning)ในอนาคตการณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและผลกระทบและแนวโน้มของฉากทัศน์(Scenario Analysis)ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพิเศษและการรับมือกับอาชญากรรมพิเศษที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการสืบสวนสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลโดยเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2561 ถึงเดือนพฤษภาคม 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคลจำนวน 22 คนและการประชุมระดมสมองผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 1 ครั้ง โดยใช้เทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique)

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลข่าวสารและสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการวิจัยอนาคตการณ์ (Futures Research) เพื่อการพัฒนาเหตุการณ์ (Events) หรือปรากฏการณ์ (Phenomena) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางแผนพัฒนาทั้งในระยะกลาง (>5 - 15 ปี) และระยะยาว (>15 ปี) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ในอนาคตการณ์กับการกำหนดบทบาทกรมสอบสวนคดีพิเศษที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและผลกระทบและแนวโน้มของฉากทัศน์ (Scenario Analysis) ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษและการรับมือกับอาชญากรรมพิเศษที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยใช้ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบสวนคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษมาศึกษาร่วมกันว่าเหตุการณ์/ปรากฏการณ์ใดเป็นอย่างไร ประกอบด้วย 1. ทางเลือกที่พึงปรารถนา (Desirable Future) 2. ทางเลือกกลาง และ 3. ทางเลือกที่ไม่ต้องการ (Undesirable) อะไรบ้างที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ และจะต้องทำอะไบบ้างถึงจะเกิดขึ้นได้ และใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ศึกษาการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ในอนาคตการณ์กับการพัฒนากรมสอบสวนคดีพิเศษที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีซึ่งเทคนิคเดลฟายสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis) มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย

1. การศึกษานี้ทำให้ทราบบทบาทและการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษตาม ยุทธศาสตร์ชาติ 20ปี ซึ่งกำหนดไว้ทั้งมิติด้านการป้องกัน มิติด้านการปราบปรามอาชญากรรม ด้านความมั่นคง และมิติด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งครอบคลุมเรื่องความมั่นคง อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ เศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานผลิตภัณฑ์และคุณภาพชีวิต รวมถึงได้กำหนดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้าน ความมั่นคงไว้อย่างชัดเจนซึ่งครอบคลุมด้านการพัฒนาความร่วมมือและบูรณาการการทำงานกับ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งในและต่างประเทศ การพัฒนาสถาบันการสอบสวนคดีพิเศษเพื่อเป็น ศูนย์การฝึกอบรมของหน่วยบังคับใช้กฎหมายการพัฒนาระบบการบริหารจัดการคดีพิเศษตามหลัก ธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษการจัดการหรือการพัฒนา เครื่องมือ เทคโนโลยี อุปกรณ์พิเศษสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษการพัฒนากฎหมายกฎ อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษ

2. ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการของกรมสอบสวนคดีพิเศษในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

2.1 บุคลากรมีความหลากหลายทางวิชาชีพ ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ยังไม่สมบูรณ์แบบ วัฒนธรรมองค์กรยังขาดการหลอมรวมของบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นหนึ่งเดียวและยังขาดความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent) และสามารถเป็นตัวของตัวเองตาม ค่านิยมองค์กรที่ว่า “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญชื่อเสียง”

2.2 การกำหนดตัวชี้วัดยังขาดความชัดเจน มีเกณฑ์การให้น้ำหนักยังไม่สอดคล้อง ตามสัดส่วนความยากง่ายของคดี ขาดความสอดคล้องกับความเป็นจริง

2.3 การคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งที่ยังไม่ตรงกับความรู้ความสามารถซึ่งอาจ เกิดจากการคัดเลือกแต่งตั้งโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม ส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำ คดีต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

2.4 การบริหารงานที่ไม่เป็นอิสระ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษปัจจุบันกรมสอบสวน คดีพิเศษเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งอาจถูกมองว่ายังขาดอิสระ ควรที่จะมีความเป็น องค์กรที่มีความเป็นอิสระมากกว่าที่เป็นอยู่

2.5 ขาดรูปแบบการดำเนินการให้มีมาตรฐานเทียบเคียงหรือเป็นแบบเดียวกันกับหน่วยงานในต่างประเทศที่เป็นสากล เช่น FBI ของสหรัฐอเมริกา

2.6 ขาดการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมควรมีการเตรียมพร้อมด้านเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลเพื่อสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องภารกิจกรมสอบสวนคดีพิเศษของทุกหน่วยงานในประเทศที่เกี่ยวข้องในอนาคต รวมทั้งสร้างการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานด้านความมั่นคง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในต่างประเทศ เช่น FBI, Interpol เป็นต้น โดยเฉพาะการสร้างระบบเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอาชญากรรมต่างประเทศ

2.7 การพัฒนาบุคลากรของกรมสอบสวนคดีพิเศษยังขาดประสิทธิภาพและยังไม่มีสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานภายในที่บังคับใช้กฎหมายการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ขาดเกณฑ์การวัดความรู้บุคลากรที่ผ่านการพัฒนาตามแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติไปถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรมีเกณฑ์การวัดความรู้แตกต่างกันตามระดับที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้ขาดการเตรียมความพร้อมของคนให้มีความรู้ความสามารถรองรับคดีความผิดทางเทคโนโลยีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และคดีพิเศษต่าง ๆ ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปใช้เทคโนโลยีในการกระทำความผิด ซึ่งนับวันมีความยุ่งยากซับซ้อน ยากแก่การติดตามผู้กระทำความผิดมากขึ้นรวมทั้งขาดรูปแบบและวิธีการสอบวัดผลการฝึกอบรมที่มีอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับ

3. จากการศึกษาพบว่า บทบาทที่เหมาะสมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งกำหนดให้มีภารกิจหน้าที่ครอบคลุมทั้งมิติด้านการป้องกัน มิติด้านการปราบปรามอาชญากรรมด้านความมั่นคง และมิติด้านสิทธิมนุษยชน ตามที่กล่าวมาแล้วตามข้อ 1 นั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีแล้ว บทบาทที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการของกรมสอบสวนคดีพิเศษในเวลานี้ คือ การเร่งพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความพร้อมที่จะรับมือกับรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเร็วมากและก้าวกระโดด โดยสามารถทำให้ธุรกรรมรูปแบบเดิมเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงด้วยเทคโนโลยี (Digital Disruption) การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกรมสอบสวนคดีพิเศษนั้น จึงต้องประกอบด้วยการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะการสืบสวนสอบสวน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีการสืบสวนสอบสวนที่สร้างความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพ (Smart Agent) การนำเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีการสืบสวนสอบสวนที่เป็นปัจจุบัน/เท่าทันหรือทัดเทียมกับเทคโนโลยีที่ถุกนำมาใช้อาชญากรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน การมีสถานที่ฝึกอบรมและปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเพียงพอ การมีกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่มีมาตรฐานเป็นระบบ/มีระบบตรวจสอบที่โปร่งใส ชัดเจน มีมาตรฐานระดับสากล รวมถึงการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ปฏิบัติงานกับหน่วยงานต่างประเทศ และประเมินผลเทียบกับหน่วยงานเทียบเคียงระดับสากล

(Benchmark) เช่น FBI เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและมาตรฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษอันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการและสังคมไทยในการต่อกรกับอาชญากรรมที่เป็นคดีพิเศษทุกรูปแบบและดำรงไว้ซึ่งค่านิยมของกรมสอบสวนคดีพิเศษที่ว่า “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์” อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำเป็นต้องพัฒนาองค์กรให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยขอเสนอฉันทศาสตร์ที่จะทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ได้แก่

1.1 การเตรียมองค์กรและบุคลากรให้บรรลุตามเป้าหมายองค์กรที่ควรจะเป็น โดยพัฒนาองค์กรให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ควรจะเป็นอีกทั้งพัฒนาองค์กรให้มีความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตการจะพัฒนาความเป็นอิสระเป็นระยะ ๆ ละ 5 ปี 10 ปี ปรับเปลี่ยนกระบวนการที่คนภายในหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ

1.2 บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถเป็นตัวของตัวเองได้โดยดำรงไว้ซึ่งค่านิยมของหน่วยงานที่กำหนดไว้ว่า “เกียรติศักดิ์ เชี่ยวชาญ ซื่อสัตย์”

1.3 ควรมีระบบการให้ความช่วยเหลือให้กับบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยไม่กลัวเกรงต่อผู้มีอิทธิพล ควรกำหนดบทบัญญัติในกฎหมายถึงการให้การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในทางคดีความที่ถูกฟ้องร้องจากการปฏิบัติหน้าที่

1.4 บุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษจะต้องมีความเชี่ยวชาญและสมรรถนะมาตรฐานระดับสากลมีการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตการณและมีความรอบรู้เชิงวิชาการ วิชาชีพและคุณธรรม

1.5 กรมสอบสวนคดีพิเศษจะต้องมีการพัฒนาระบบตรวจสอบข้อมูลการทำงาน ของหน่วยงานที่รวดเร็ว ระบบการตรวจสอบโปร่งใสโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วไม่เสียค่าใช้จ่ายและนำเทคโนโลยีพิเศษมาใช้ในการบูรณาการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานคู่มือในการกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน (Standard of Operation Procedures: SOP)

1.6 กรมสอบสวนคดีพิเศษควรต้องมีฐานข้อมูลและการข่าวที่ทันสมัยครบถ้วนระบบเทคโนโลยีของฐานข้อมูลที่จะช่วยในการปฏิบัติงานให้ก้าวขึ้นการพัฒนาระบบข้อมูลนำระบบ

เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานมีการสร้างการยอมรับและให้ความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปทำการวิจัยต่อยอดได้ใน 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ

2.1 ประเด็นเรื่อง แนวทางการกำหนดบทบาทของกรมสอบสวนคดีพิเศษตาม ยุทธศาสตร์ชาติ แนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาในการปฏิบัติงาน ของตนในอนาคตข้างหน้า และแนวทางการพัฒนาองค์กรให้บรรลุ พันธกิจที่กำหนดไว้ต้องดำเนินการ อย่างไรให้เหมาะสมต่อประเทศและยุคสมัยโดยเป็นการศึกษาหลายฝ่ายร่วมกัน อาทิ กระทรวง ยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศาล สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมสอบสวนคดีพิเศษ

2.2 ประเด็นแนวทางการวิเคราะห์กำหนดกระบวนการ/ขั้นตอน/มาตรฐานการสืบสวน สอบสวนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีคุณภาพ ควรเป็นอย่างไร

2.3 ประเด็นการเตรียมองค์กรและบุคลากรให้บรรลุตามเป้าหมายองค์กรที่ควร จะเป็น โดยพัฒนาองค์กรให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ควรจะเป็นเช่นไร อีกทั้งการพัฒนาองค์กรให้มีความ รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตการณ์จะสร้างนั้ก่อนาคตการณ์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ อย่างไร